

Unia Europejska
Fundusz Spójności

Załącznik
do Uchwały Nr XLI/339/17
Rady Miejskiej w Pyrzycach
z dnia 28 września 2017r.

Aktualizacja Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Pyrzyce

Opracowanie:

Grupa CDE

Grupa CDE Sp. z o.o.

Biuro:

ul. Krakowska 11

43-190 Mikołów

Tel/fax: 32 326 78 16

e-mail: biuro@ekocde.pl

Zespół autorów:

Michał Mroskowiak

Anna Piotrowska

Wojciech Płachetka

Tomasz Pilch

Aleksandra Szlachta

Magdalena Tomanek

Kierownik projektu:

Agnieszka Kopańska

Spis treści

WPROWADZENIE	5
Cel opracowania.....	5
Metodologia.....	6
DIAGNOZA ZJAWISK SPOŁECZNYCH.....	13
Położenie	13
Sytuacja demograficzna	15
Pomoc społeczna	23
Bezrobocie	36
Lokale socjalne.....	42
Bezpieczeństwo i porządek publiczny	43
Edukacja	48
Uczestnictwo w życiu publicznym i kulturalnym	51
Podsumowanie zjawisk społecznych na terenie Gminy Pyrzyce.....	58
POZOSTAŁE ZJAWISKA KRYZYSOWE.....	62
Sfera gospodarcza	62
Sfera środowiskowa	65
Sfera techniczna.....	69
Sfera przestrzenno-funkcjonalna	76
Podsumowanie pozostałych zjawisk kryzysowych na terenie Gminy Pyrzyce	83
Wnioski z przeprowadzonej diagnozy zjawisk kryzysowych.....	87
Obszary problemowe Gminy Pyrzyce okiem mieszkańców	88
Obszar zdegradowany Gminy Pyrzyce	93
Potencjał rozwojowy obszarów zdegradowanych	96
Wskazanie obszaru rewitalizacji wraz z uzasadnieniem	101
Szczegółowa diagnoza obszaru rewitalizacji Gminy Pyrzyce.....	103
Potencjał rozwojowy obszaru rewitalizacji	104
Skala i charakter potrzeb rewitalizacyjnych	106
Wizja obszaru rewitalizacji po realizacji działań rewitalizacyjnych.....	107
Cele strategiczne.....	107
Zakres programowanych działań rewitalizacyjnych	109
Główne projekty rewitalizacyjne w Gminie Pyrzyce	112
MODERNIZACJA BUDYNKÓW NA TERENIE OBSZARU REWITALIZACJI.....	112
NOWOCZESNA I DOSTOSOWANA INFRASTRUKTURA TECHNICZNA	123
ROZWÓJ PRZEDSIĘBIORCZOŚCI NA OBSZARZE REWITALIZACJI.....	125
ZRÓWNOWAŻONY TRANSPORT NA OBSZARZE REWITALIZACJI	127
POPRAWA BEZPIECZEŃSTWA NA OBSZARZE REWITALIZACJI	131
INTEGRACJA SPOŁECZNA MIESZKAŃCÓW NA OBSZARACH REWITALIZACJI	133
POPRAWA JAKOŚCI I DOSTĘPNOŚCI PRZESTRZENI PUBLICZNEJ NA OBSZARACH REWITALIZACJI	136
POPRAWA BAZY SPORTOWO-REKREACYJNEJ OBSZARU REWITALIZACJI	138
Partycypacja społeczna.....	141
Mechanizmy zapewnienia komplementarności między poszczególnymi przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi	142
KOMPLEMENTARNOŚĆ PROBLEMOWA	142
KOMPLEMENTARNOŚĆ PRZESTRZENNA.....	147
KOMPLEMENTARNOŚĆ MIĘDZYKRESOWA.....	149
KOMPLEMENTARNOŚĆ ŹRÓDEŁ FINANSOWANIA.....	151

System wdrażania LPR, monitoring i ewaluacja LPR dla Gminy Pyrzyce	152
Powiązania programu z dokumentami strategicznymi i planistycznymi gminy	160
Spis tabel I rysunków.....	163
Spis tabel	163
Spis rysunków	167

WPROWADZENIE

Cel opracowania

Aktualizacja Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Pyrzyce stanowi istotny instrument wspierający zarządzanie rozwojem gminy w zakresie wyrowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych poprzez powiązane ze sobą działania społeczne, gospodarcze, środowiskowe, przestrzenno-funkcjonalne i techniczne. Pozwala on na prowadzenie wieloletniego procesu rewitalizacji w sposób skoordynowany, zintegrowany, zgodny z potrzebami i oczekiwaniami interesariuszy.

Dokument uwzględnia zasadę partnerstwa i partycypacji na każdym etapie jego wdrażania oraz zapewnienia komplementarności pomiędzy poszczególnymi przedsięwzięciami. Kompleksowość

i spójność zaproponowanych kierunków działań koresponduje ze zdiagnozowanymi potrzebami rewitalizacyjnymi, umożliwiając optymalne wykorzystanie potencjału endogenicznego gminy na rzecz podniesienia jakości życia i aktywności społecznej mieszkańców, poprawę ładu przestrzennego przestrzeni publicznych i stanu środowiska naturalnego oraz poprawę dostępności komunikacyjnej. Programowanie działań rewitalizacyjnych uwzględniło również konieczność zapewnienia kompleksowości interwencji infrastrukturalnej (Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego) ze wsparciem realizowanym w ramach funduszy ukierunkowanych na rozwój kapitału społecznego (Europejski Fundusz Społeczny).

Aktualizacja Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Pyrzyce ma charakter zintegrowany.

W zakresie strukturalnym, treściowym i metodologicznym program jest w pełni zgodny z:

- ❖ wytycznymi w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020 Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 2 sierpnia 2016 r.;
- ❖ Zasadami realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego 2014-2020
- ❖ dokumentami strategicznymi Gminy Pyrzyce.

W szczególności, program spełnia poniższe warunki:

- ❖ skorelowanie koncepcji rewitalizacji z preferowanymi kierunkami rozwoju lokalnego (ukształtowanie procesu rewitalizacji jako wsparcia dla rozwoju lokalnego);
- ❖ zaangażowanie w proces rewitalizacji szerokiego spektrum podmiotów lokalnych i podmiotów z otoczenia;

- ❖ oparcie treści koncepcji rewitalizacji na analizie uwarunkowań wewnętrznych i zewnętrznych (względem gminy/terenu rewitalizowanego).

Metodologia

Niniejsza diagnoza sporządzona została w oparciu o następujące dokumenty:

- ✓ Wytyczne w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020 Ministerstwa Infrastruktury i Rozwoju z dnia 2 sierpnia 2016 roku.
- ✓ Zasady realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego 2014-2020, styczeń 2017 r.

Biorąc pod uwagę, że rewitalizacja ma w pierwszej kolejności służyć poprawie jakości życia mieszkańców uznano, że kwestie społeczne mają kluczowe i nadrzędne znaczenie dla wyznaczania obszarów zdegradowanych. W celu dokonania rzetelnej oraz miarodajnej oceny zjawisk społecznych oraz przestrzenno-funkcjonalnych, gospodarczych, technicznych i środowiskowych na terenie Gminy Pyrzyce, Aktualizacja LPR dla Gminy Pyrzyce opracowana została z wykorzystaniem modelu ekspercko-partycypacyjnego, polegającego na możliwie szerokim udziale interesariuszy w pracach nad Programem, przy jednoczesnym zaangażowaniu zewnętrznych ekspertów, odpowiadających między innymi za przeprowadzenie procesu konsultacji społecznych oraz opracowanie przedmiotowego dokumentu wraz z diagnozą sytuacji gminy. Kolejne etapy prac nad Aktualizacją LPR obejmowały następujące działania:

ETAP 1. Przygotowanie diagnozy sytuacji w Gminie Pyrzyce, określenie problemów społecznych, przestrzenno-funkcjonalnych, gospodarczych, technicznych i środowiskowych, a także wskazanie obszarów, na których problemy te się kumulują.

ETAP 2. Określono obszary zdegradowane na podstawie diagnozy i analizy danych statystycznych potwierdzonych konsultacjami społecznymi (spotkania konsultacyjne i warsztatowe, spotkania z urzędnikami, zbieranie uwag ustnych, zbieranie uwag w postaci papierowej i elektronicznej) opisanymi szczegółowo w rozdziale „Partycypacja społeczna w procesie rewitalizacji Gminy Pyrzyce”.

ETAP 3. Delimitację przestrzenną obszarów problemowych wymagających interwencji w ramach Programu Rewitalizacji dokonano na podstawie wieloczynnikowej analizy ilościowej i jakościowej zdiagnozowanych problemów, opisanej w niniejszym dokumencie. Następnie wyznaczony został obszar rewitalizacji, zgodnie z definicją, że może on stanowić całość lub część obszaru zdegradowanego, ale nie może obejmować

terenów obejmujących więcej niż 20% ogólnej powierzchni gminy i nie może go zamieszkiwać więcej niż 30% mieszkańców gminy.

Diagnoza i delimitacja oparte są na danych pozyskanych z następujących źródeł:

- Urząd Miejski w Pyrzycach;
- Ośrodek Pomocy Społecznej w Pyrzycach;
- Państwowa Komisja Wyborcza;
- GUS;
- Ankietyzacja wśród mieszkańców Gminy Pyrzyce przeprowadzona na potrzeby niniejszego opracowania;
- *Studium Uwarunkowań i Kierunków zagospodarowania Przestrzennego Gminy Pyrzyce*;
- *Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Pyrzyce na lata 2016-2020*.

Dane te w większości dotyczą stanu na koniec 2015 r. W opisie Obszaru rewitalizacji wykorzystano także informacje pozyskane podczas spotkań i rozmów z przedstawicielami wymienionych powyżej instytucji oraz przeprowadzonych wizji lokalnych. Dane do diagnozy gromadzono według punktów adresowych lub przynależności do danej jednostki administracyjnej (sołectwa), szczególnie w przypadku tak zwanych danych „wrażliwych”.

ETAP 4. Podsumowaniem części diagnostycznej na tym etapie tworzenia dokumentu jest przeprowadzona analiza statystyczna oparta o budowę wskaźnika syntetycznego (, podsumowującego wyniki analizy wybranych wskaźników. Metoda sum standaryzowanych umożliwia zbudowanie wskaźnika syntetycznego odzwierciedlającego natężenie zjawisk problemowych w poszczególnych jednostkach przestrzennych wyznaczonych przez sześciokąty należy do grupy metod bezwzorcowych porządkowania liniowego. Wskaźniki będące częścią wstępnej analizy, prowadzące do zbudowania wskaźnika syntetycznego, określają w sposób skondensowanych poziom degradacji danego obszaru. Pierwszym etapem budowy wskaźnika syntetycznego jest normalizacja zmiennych w jej trakcie dokonuje się przekształcenia destymulanty w stymulanty:

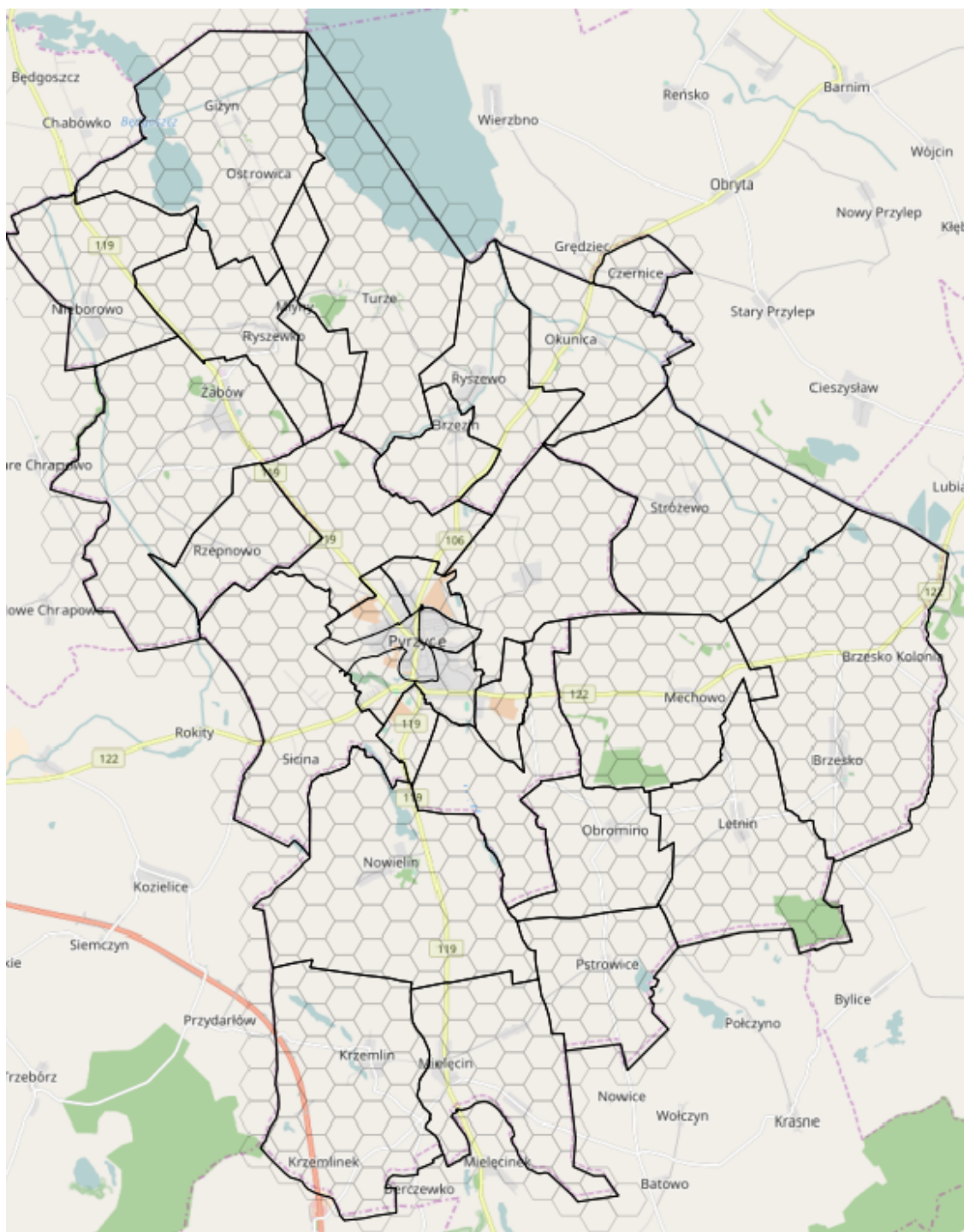
Tabela 1: Wykaz wskaźników użytych do opracowania diagnozy wyznaczenia obszaru zdegradowanego [źródło: opracowanie własne na podstawie otrzymanych danych]

Strefa	Nr.	Nazwa wskaźnika		Wzór dla normalizacji zmiennych
Sfera społeczna	1.1.	Wskaźnik obciążenia demograficznego	S	_____
	1.2.	Liczba osób w wieku przedprodukcyjnym na 100 mieszkańców	S	
	1.3.	Liczba interwencji Straży Miejskiej na 100 mieszkańców	S	
	1.4.	Liczba niebieskich kart na 100 mieszkańców	S	
	1.5.	Liczba osób bezrobotnych na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym	S	
	1.6.	Liczba osób bezrobotnych powyżej 50 roku życia na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym	S	
	1.7.	Liczba osób długotrwale pozostających bez pracy na 100 bezrobotnych	S	
	1.8.	Liczba rodzin objętych pomocą społeczną z powodu alkoholizmu na 100 mieszkańców	S	
	1.9.	Liczba rodzin objętych pomocą społeczną z powodu niepełnosprawności na 100 mieszkańców	S	
	1.10	Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu ubóstwa na 100 mieszkańców	S	
	1.11	Średni wynik sprawdzianu szóstoklasisty	D	_____
Sfera przestrzenna o-funkcjonalna	2.1.	Ocena przystosowania budynków do potrzeb osób niepełnosprawnych	S	_____
Sfera gospodarcza	3.1.	Liczba podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców	D	_____
Sfera techniczna	4.1	Liczba budynków podłączonych do sieci wodociągowej na 100 mieszkańców;	D	_____
Sfera środowiska	5.1	Procent redukcji masy azbestu względem roku 2013;	D	_____

ETAP 5. Na mapę Gminy Pyrzyce naniesiono siatkę heksagonalną w postaci sześciokątów foremnych

o powierzchni 0,873 km². Dysponując danymi o występowaniu zjawiska dla konkretnych punktów adresowych lub obszarów zurbanizowanych w danym sołectwie, zagregowano dane do jednostek przestrzennych wyznaczonych przez sześciokąty. Uzyskane dane naniesiono na mapy ze wskazaniem ich skali oraz legendy wyjaśniającej zastosowane wartości.

Rysunek 1: Podział Gminy Pyrzyce na sołectwa z zastosowaną siatką heksagonalną [źródło: opracowanie własne]

ETAP 6. Wizualizacja wskaźników na mapach została przygotowana według kilku szablonów. Poszczególnym sferom, w których została przeprowadzona analiza przyporządkowano inne kolory służące do mapowego opisu zdarzeń i wskaźników, tak kolejno:

- strefa społeczna – kolor zielony;
- pozostałe zjawiska kryzysowe – kolor pomarańczowy.

W przypadku interpretacji informacji pozyskanych z podziałem na sołectwa, wskaźniki związane z bezpośrednią działalnością ludzką oraz w obrębie własnych gospodarstw domowych jako obszary problemowe wskazano, w granicy danego sołectwa obszary silnie zurbanizowane.

Zebrano oraz opracowano bazy kart projektów składanych przez mieszkańców, władze samorządowe oraz podmioty działające na obszarze Gminy Pyrzyce w zakresie propozycji projektów do realizacji na terenie zdegradowanym w latach 2017–2023.

ETAP 7. Zidentyfikowano obszary problemowe w strefie społecznej, następnie w strefach przestrzenno-funkcjonalnej, gospodarczej i środowiskowej, a następnie wyznaczono obszar zdegradowany. Następnie na podstawie obszarów zdegradowanych wyznaczono obszary rewitalizacji, których potencjał rozwojowy wykazuje szanse na ograniczenie zjawisk kryzysowych.

ETAP 8. Opracowano i zredagowano Projekt Aktualizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji.

Etap 9. Przeprowadzono procedurę strategicznej oceny oddziaływania Programu na środowisko wraz z udziałem społeczeństwa na podstawie Ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2016, poz. 353)

Etap 10. Uchwalono Aktualizację Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Pyrzyce przez Radę Miejską w Pyrzycach.

Niniejszy dokument powstał w wyniku prac przedstawicieli samorządu lokalnego, instytucji publicznych, przedsiębiorców i pracowników Urzędu Miejskiego w Pyrzycach, przy współudziale ekspertów i specjalistów zewnętrznych, a także mieszkańców gminy, jako głównych interesariuszy procesu rewitalizacji.

METODY WYKORZYSTANE W PROCESIE DIAGNOSTYCZNYM

Proces diagnostyczny przebiegał we współpracy zespołu ekspertów zewnętrznych i przedstawicieli Urzędu Miejskiego w Pyrzycach i jednostek organizacyjnych w każdym obszarze prac.

W procesie delimitacji obszaru zdegradowanego wykorzystano różnorodne źródła informacji, dzięki czemu zastosowane podejście ma charakter holistyczny i łączy metody ilościowe z jakościowymi. Dla wydzielonych uprzednio jednostek urbanistycznych pozyskano materiał statystyczny dostępny w zasobach Urzędu Miejskiego w Pyrzycach oraz wygenerowany przez instytucje zewnętrzne, m.in. Powiatowy Urząd Pracy, Ośrodek Pomocy Społecznej, Straż Miejską w Pyrzycach, Okręgową Komisję Egzaminacyjną w Poznaniu czy miejskie szkoły podstawowe i gimnazjalne. Część pozyskanych tą drogą danych została wykorzystana do opracowania wskaźników, a część posłużyła do dokonania waloryzacji istniejącego zagospodarowania. Dodatkowym narzędziem służącym pozyskaniu informacji na potrzeby diagnozy była ankieta, dzięki której zbadano opinie mieszkańców w zakresie występowania obszarów problemowych na terenie Gminy.

ANALIZA WSKAŹNIKOWA

Uzyskane dane posłużyły do budowy wskaźników odnoszących wielkość zjawiska do poszczególnych jednostek pomocniczych. Proces ten był zdeterminowany dostępnością danych, różnym stopniem ich szczegółowości, a także sposobem gromadzenia informacji. Dane gromadzone są w dwóch układach:

- ❖ liniowym, czyli w odniesieniu do poszczególnych ulic,
- ❖ powierzchniowym, przykładowo obwodów szkolnych (OKE), okręgów wyborczych (PKW), które należało przeliczyć do układu analizowanych jednostek urbanistycznych.

Większość wskaźników ma charakter względny, pozostałe pokazują wielkość zjawiska w liczbach bezwzględnych. Wszystkie jednak spełniają wymóg poprawności metodologicznej – zostały skonstruowane zgodnie z zasadami matematycznymi i statystycznymi, opisują zjawisko w sposób czytelny, są łatwe w odbiorze, weryfikowalne i różnicują przestrzeń miasta.

Wskaźniki cząstkowe powstały poprzez normalizację zmiennych dla stymulantów i destymulantów w celu sprowadzenia ich do porównywalnej skali. Zsumowane znormalizowane zmienne dają miarę syntetyczną dla danego obszaru – wskaźnik syntetyczny.

DIAGNOZA ZJAWISK SPOŁECZNYCH

Zjawiska społeczne występujące na terenie danej jednostki administracyjnej, w kontekście opracowania Programu Rewitalizacji stanowią najistotniejszy czynnik diagnozy prowadzącej do wyznaczenia obszaru zdegradowanego oraz obszaru rewitalizacji. Takie kwestie jak bezrobocie, ubóstwo, przestępczość, czy niski poziom kapitału społecznego lub uczestnictwa w życiu publicznym stanowią podstawę dla weryfikacji form i skali kryzysów występujących w gminie, w tej właśnie sferze.

Identyfikacji oraz oceny zjawisk społecznych w Gminie Pyrzyce dokonano w oparciu o następujące wskaźniki:

- Wskaźnik obciążenia demograficznego
- Liczba osób w wieku przedprodukcyjnym na 100 mieszkańców
- Liczba interwencji Straży Miejskiej na 100 mieszkańców
- Liczba niebieskich kart na 100 mieszkańców
- Liczba osób bezrobotnych na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym
- Liczba osób bezrobotnych powyżej 50 roku życia na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym
- Liczba osób długotrwale pozostających bez pracy na 100 bezrobotnych
- Liczba rodzin objętych pomocą społeczną z powody alkoholizmu na 100 mieszkańców
- Liczba rodzin objętych pomocą społeczną z powodu niepełnosprawności na 100 mieszkańców
- Liczba rodzin objętych pomocą społeczną z powodu ubóstwa na 100 mieszkańców
- Frekwencja wyborcza
- Średni wynik sprawdzianu szóstoklasisty

Położenie

Gmina Pyrzyce położona jest w województwie zachodniopomorskim w jego południowo – wschodniej części na Równinie Pyrzyckiej. Powierzchnia gminy wynosi około 196,85 km², a liczba mieszkańców w 2015 roku wynosiła 18 904. Gmina Pyrzyce jest gminą miejsko-wiejską, siedzibą jest miasto Pyrzyce. Gmina Pyrzyce sąsiaduje z 7 gminami:

- od zachodu z gminą Bielice i Kozielice;
- od południa z gminą Myślibórz i Lipiany;

- od wschodu z gminą Przelevice;
- od północy z gminą Warnice i Stare Czarnowo.

Rysunek 2. Położenie Gminy Pyrzyce na tle powiatu pyrzyckiego (źródło: www.zcpwz.pl)

W skład Gminy Pyrzyce wchodzi Miasto Pyrzyce i 20 sołectw:

Sołectwo	Powierzchnia [ha]	Liczba mieszkańców
1. Miasto Pyrzyce	3879,92	12129
2. Nowielin	663,74	249
3. Krzemlin	1122,59	799
4. Mielęcín	826,35	477
5. Pstrowice	566,49	142
6. Letnin	967,04	318
7. Obromino	538,85	148
8. Mechowo	957,91	158
9. Brzesko	1687,56	728
10. Stróżewo	1209,88	320
11. Okunica	634,09	279
12. Czernice	134,1	45
13. Ryszewo	585,21	152
14. Brzezín	283,03	170
15. Turze	1218,87	321
16. Młyny	281,96	112
17. Giżyn	1155,58	201
18. Nieborowo	663,74	446
19. Ryszewko	564,25	201

AKTUALIZACJA LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI DLA GMINY PYRZYCE

20. Żabów	1350,87	1285	
21. Rzepnowo	392,49	224	

Miasto i gmina Pyrzyce położone są przy międzynarodowej drodze E-65, w odległości 45 km od Szczecina, 30 km od Stargardu Szczecińskiego, 60 km od lotniska w Goleniowie oraz 150 km od Berlina.

Sytuacja demograficzna

Potencjał demograficzny oraz zmiany struktury demograficznej wywierają istotny wpływ na przebieg procesów społeczno-gospodarczych danej jednostki administracyjnej. Determinują między innymi rozmiary potrzeb w zakresie infrastruktury społecznej, stopień aktywności zawodowej, a także współdecydują o przebiegu przyszłego rozwoju.

Tabela 2: Podział ludności wg ekonomicznych grup wieku na terenie Gminy Pyrzyce, powiatu pyrzyckiego i województwa zachodniopomorskiego [źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS]

Wyszczególnienie	2013	2014	2015	Udział procentowy grupy w 2015 r.
Gmina Pyrzyce				
w wieku przedprodukcyjnym	3 700	3 621	3 570	18,88%
w wieku produkcyjnym	13 016	12 807	12 604	66,67%
w wieku poprodukcyjnym	2449	2598	2730	14,44%
SUMA	19 165	19 026	18 904	
Powiat pyrzycki				Udział procentowy grupy w 2015 r.
w wieku przedprodukcyjnym	6 230	6 174	6 025	14,98%
w wieku produkcyjnym	27 451	27 180	26 778	66,59%
w wieku poprodukcyjnym	6 851	7 134	7 408	18,42%
SUMA	40 532	40 488	40 211	
Województwo zachodniopomorskie				Udział procentowy grupy w 2015 r.
w wieku przedprodukcyjnym	249 653	248 214	246 469	14,41%
w wieku produkcyjnym	1 161 774	1 146 196	1 129 661	66,04%
w wieku poprodukcyjnym	307 434	321 021	334 352	19,55%
SUMA	1 718 861	1 715 431	1 710 482	

Analizując dane z przestrzeni lat 2013-2015 na terenie Gminy Pyrzyce, widoczny jest spadek udziału ludności w wieku przedprodukcyjnym i produkcyjnym. Należy również zwrócić uwagę, iż wzrósł procent udziału osób w wieku poprodukcyjnym. Spadek liczby ludności można zaobserwować również na terenie powiatu pyrzyckiego oraz województwa zachodniopomorskiego. Analizując strukturę wiekową ludności na terenie województwa, powiatu i Gminy Pyrzyce nasuwa się wniosek, że sytuacja demograficzna na terenie Gminy Pyrzyce kształtuje się najlepiej, jeśli chodzi o proporcje liczby osób w wieku poprodukcyjnym do liczby osób w wieku przedprodukcyjnym.

Tabela 3: Podział ludności wg ekonomicznych grup wieku na terenie Gminy Pyrzyce, powiatu pyrzyckiego i województwa zachodniopomorskiego [źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS]

Wyszczególnienie	2013	2014	2015
Gmina Pyrzyce			
w wieku przedprodukcyjnym	19%	19%	19%
w wieku produkcyjnym	68%	67%	66%
w wieku poprodukcyjnym	13%	14%	14%
Powiat pyrzycki			
w wieku przedprodukcyjnym	15%	15%	15%
w wieku produkcyjnym	68%	67%	66%
w wieku poprodukcyjnym	17%	18%	18%
Województwo zachodniopomorskie			
w wieku przedprodukcyjnym	15%	14%	14%
w wieku produkcyjnym	68%	67%	66%
w wieku poprodukcyjnym	18%	19%	19%

Na przedstawione powyżej dane należy nałożyć wskaźnik obciążenia demograficznego, który obrazuje liczbę ludności w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku przedprodukcyjnym. Na przestrzeni lat 2010-2015 wzrosła liczba osób w wieku poprodukcyjnym przypadająca na 100 osób w wieku przedprodukcyjnym z 73,4 w 2010 roku do 83,8 w 2015 r. Należy też zaznaczyć, iż wskaźnik dla Gminy jest wyższy od wskaźnika dla powiatu, który w 2015 r. wyniósł 79,9. Dodatkowo trend wzrostu liczby osób poprodukcyjnym przypadających na 100 osób w wieku przedprodukcyjnym jest charakterystyczny dla całego powiatu oraz województwa zachodniopomorskiego.

Tabela 4: Odsetek osób w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie mieszkańców na terenie województwa zachodniopomorskiego, powiatu pyrzyckiego oraz Gminy Pyrzyce [źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS]

AKTUALIZACJA LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI DLA GMINY PYRZYCE

Nazwa	odsetek osób w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie mieszkańców		
	2013	2014	2015
Zachodniopomorskie	0,18	0,19	0,20
Powiat pyrzycki	0,17	0,18	0,18
Gmina Pyrzyce	0,13	0,14	0,14

Tabela 5: Liczba mieszkańców poszczególnych sołectw i Miasta Pyrzyce w latach 2013-2015 [źródło: Urząd Miejski w Pyrzycach]

Sołectwo	2013	2014	2015	Trend zmian
Brzesko	736	737	728	↓
Brzezin	182	179	170	↓
Czernice	40	42	45	↑
Giżyn	203	201	201	↓
Krzemlin	807	803	799	↓
Letnin	317	315	318	↑
Mechowo	157	154	158	↑
Mielęcín	485	482	477	↓
Młyny	116	114	112	↓
Nowielin	459	451	446	↓
Nieborowo	245	251	249	↓
Obromino	156	152	148	↓
Okunica	278	277	279	↑
Pstrowice	142	141	142	↑
Pyrzyce	12301	12195	12129	↓
Rzepnowo	155	152	152	↓
Ryszewko	225	227	224	↓
Ryszewo	197	195	201	↑
Stróżewo	321	324	320	↓
Turze	334	332	321	↓
Żabów	1309	1302	1285	↓
SUMA	19165	19026	18904	

AKTUALIZACJA LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI DLA GMINY PYRZYCE

Tabela 6: Liczba mieszkańców poszczególnych sołectw Gminy Pyrzyce z uwzględnieniem grup wiekowych (opracowanie własne na podstawie danych uzyskanych z Urzędu Miejskiego w Pyrzycach)

L.p.	Sołectwo	2013			2014			2015		
		przedprodukcyjny	produkcyjny	poprodukcyjny	przedprodukcyjny	produkcyjny	poprodukcyjny	przedprodukcyjny	produkcyjny	poprodukcyjny
1	Województwo zachodniopomorskie	249 653	1 161 774	307 434	248 214	1 146 196	321 021	246 469	1 129 661	334 352
2	Powiat pyrzycki	6 230	27 451	6 851	6 174	27 180	7 134	6 025	26 778	7 408
3	Gmina Pyrzyce ogółem	3 700	13 016	2449	3 621	12 807	2 598	3 570	12 604	2730
Sołectwa:										
1	Brzesko	169	487	80	174	478	85	170	464	94
2	Brzezin	29	136	17	29	135	15	23	128	19
3	Czernice	11	26	3	10	27	5	12	28	5
4	Giżyn	44	138	21	42	136	23	42	135	24
5	Krzemlin	201	521	85	197	516	90	193	514	92
6	Letnin	54	226	37	49	228	38	54	223	41
7	Mechowo	29	110	18	27	109	18	29	107	22
8	Mielęcín	107	318	60	101	318	63	99	313	65
9	Młyny	27	80	9	25	80	9	25	77	10
10	Nowielin	98	322	39	91	316	44	86	311	49
11	Nieborowo	57	163	25	59	165	27	58	162	29

AKTUALIZACJA LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI DLA GMINY PYRZYCE

L.p.	Sołectwo	2013			2014			2015		
		przedprodukcyjny	produkcyjny	poprodukcyjny	przedprodukcyjny	produkcyjny	poprodukcyjny	przedprodukcyjny	produkcyjny	poprodukcyjny
12	Obromino	25	108	23	23	106	23	25	101	22
13	Okunica	52	190	36	56	185	36	54	189	36
14	Pstrowice	35	83	24	34	81	26	34	81	27
15	Pyrzyce	2160	8421	1720	2115	8239	1841	2099	8104	1926
16	Rzepnowo	28	110	17	26	111	15	22	115	15
17	Ryszewko	44	156	25	44	159	24	41	155	28
18	Ryszewo	49	123	25	48	124	23	51	124	26
19	Stróżewo	69	209	43	70	215	39	65	214	41
20	Turze	85	214	35	82	214	36	83	205	33
21	Żabów	327	875	107	319	865	118	305	854	126

AKTUALIZACJA LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI DLA GMINY PYRZYCE

Ze względu na malejącą liczbę mieszkańców, wzrost liczby osób w wieku poprodukcyjnym, spadek liczby osób w wieku przedprodukcyjnym oraz ujemny przyrost naturalny widoczna jest potrzeba zapewnienia mieszkańcom odpowiedniej infrastruktury społecznej, edukacyjnej, rekreacyjnej, technicznej, która podniosłaby wartość terenu, a w konsekwencji zahamowałaby migrację ludności do pobliskich atrakcyjnych ośrodków miejskich. Widoczna jest tutaj potrzeba technicznej modernizacji obiektów na terenie Gminy oraz wprowadzenie działań naprawczych w sferze społecznej, które pomogłyby w promowaniu regionu, przyciągnięciu przedsiębiorców oraz turystów.

Tabela 7: Wskaźnik obciążenia demograficznego w poszczególnych sołectwach na terenie Gminy Pyrzyce [opracowanie własne na podstawie danych udostępnionych przez Urząd Miejski w Pyrzycach]

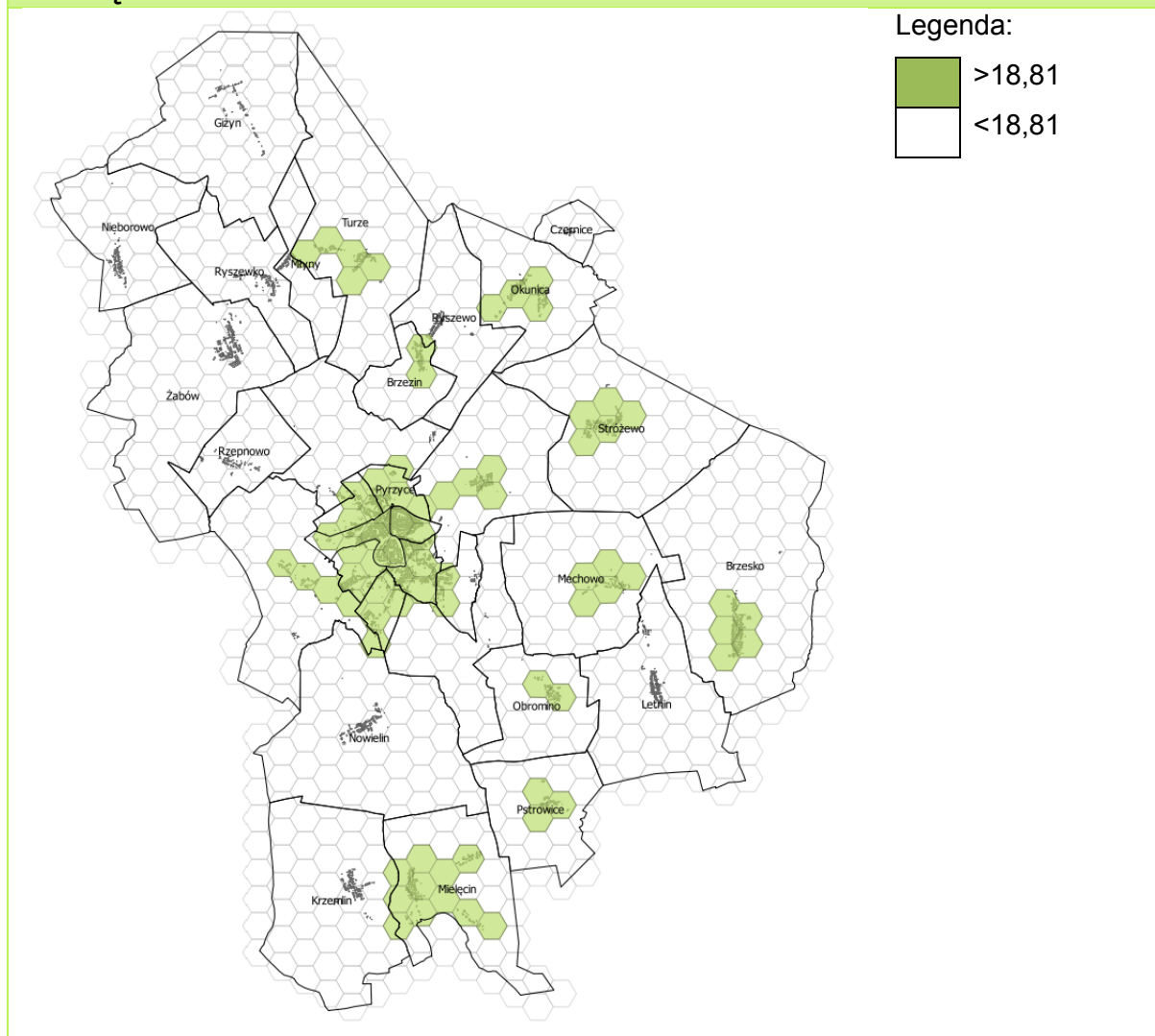
	Liczba osób w wieku produkcyjnym	Liczba osób w wieku poprodukcyjnym	Wskaźnik obciążenia demograficznego
Brzesko	464	94	20,26
Brzezin	128	19	14,84
Czernice	28	5	17,86
Giżyn	135	24	17,78
Krzemlin	514	92	17,90
Letnin	223	41	18,39
Mechowo	107	22	20,56
Mielęcın	313	65	20,77
Młyny	77	10	12,99
Nowielin	311	49	15,76
Nieborowo	162	29	17,90
Obromino	101	22	21,78
Okunica	189	36	19,05
Pstrowice	81	27	33,33
Pyrzyce	8104	1926	23,77
Rzepnowo	115	15	13,04
Ryszewko	155	28	18,06
Ryszewo	124	26	20,97
Stróżewo	214	41	19,16
Turze	205	33	16,10
Żabów	854	126	14,75
SUMA	12604	2730	
ŚREDNIA			18,81

AKTUALIZACJA LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI DLA GMINY PYRZYCE

Tabela 8: Wskaźnik liczby osób w wieku przedprodukcyjnym na 100 mieszkańców w poszczególnych sołectwach Gminy Pyrzyce [opracowanie własne na podstawie danych udostępnionych przez Urząd Miejski w Pyrzycach]

	Liczba osób w wieku przedprodukcyjnym	Liczba mieszkańców ogółem	Liczba osób w wieku przedprodukcyjnym na 100 mieszkańców
Brzesko	170	728	23,35
Brzezin	23	170	13,53
Czernice	12	45	26,67
Giżyn	42	201	20,90
Krzemlin	193	799	24,16
Letnin	54	318	16,98
Mechowo	29	158	18,35
Mielęcín	99	477	20,75
Młyny	25	112	22,32
Nowielin	86	446	19,28
Nieborowo	58	249	23,29
Obromino	25	148	16,89
Okunica	54	279	19,35
Pstrowice	34	142	23,94
Pyrzyce	2099	12129	17,31
Rzepnowo	22	152	14,47
Ryszewko	41	224	18,30
Ryszewo	51	201	25,37
Stróżewo	65	320	20,31
Turze	83	321	25,86
Żabów	305	1285	23,74
SUMA	3570	18904	
ŚREDNIA			20,72

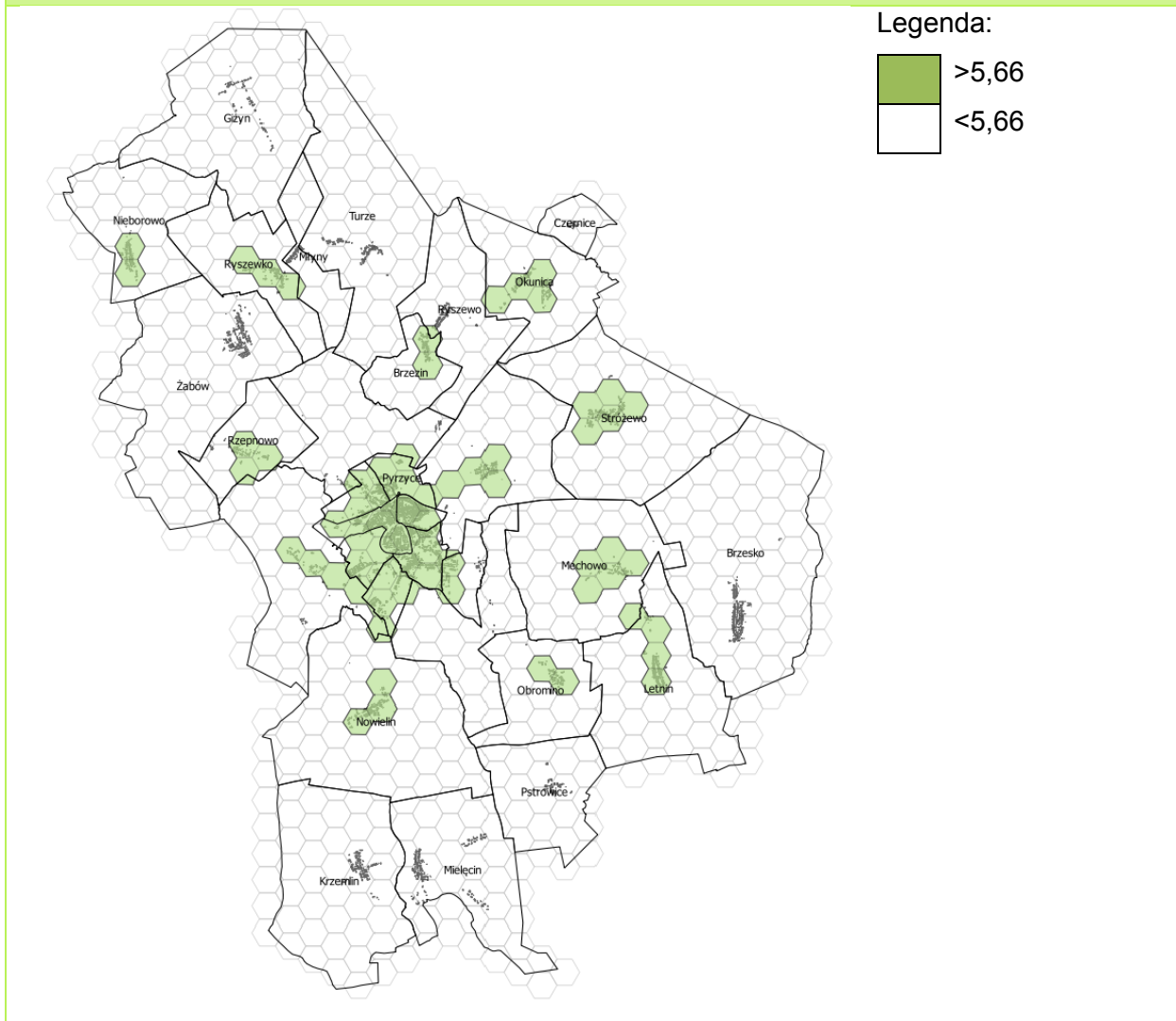
OBCIĄŻENIE DEMOGRAFICZNE

Obszary, na których liczba osób w wieku poprodukcyjnym na 100 mieszkańców kształtuje się powyżej średniej dla Gminy Pyrzyce (18,81) uznano za obszary problemowe. Są to:

- Mielęcina
- Pstrówice
- Obromino
- Mechowo
- Brzesko
- Pyrzyce
- Stróżewo
- Brzezina
- Okunica
- Turze

SIŁA ROBOCZA

Pomoc społeczna

Zgodnie z art.7 ustawy o pomocy społecznej, wsparcia udziela się osobom i rodzinom w szczególności

z powodu:

- ✓ ubóstwa;
- ✓ sieroctwa;
- ✓ bezdomności;
- ✓ bezrobocia;
- ✓ niepełnosprawności;
- ✓ długotrwałej lub ciężkiej choroby;
- ✓ przemocy w rodzinie;
- ✓ potrzeby ochrony ofiar handlu ludźmi;

- ✓ potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności;
- ✓ bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa
- ✓ domowego zwłaszcza w rodzinach niepełnych i wielodzietnych;
- ✓ braku umiejętności w przystosowaniu do życia młodzieży opuszczającej
- ✓ całodobowe placówki opiekuńczo-wychowawcze;
- ✓ trudności w integracji cudzoziemców, którzy uzyskali w Polsce status uchodźcy lub ochronę
- ✓ uzupełniającą;
- ✓ trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego;
- ✓ alkoholizmu lub narkomanii;
- ✓ zdarzenia losowego i sytuacji kryzysowej;
- ✓ klęski żywiołowej lub ekologicznej.

W zakres pomocy społecznej wchodzi zadania określone w ustawie o pomocy społecznej – realizowane przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Pyrzycach oraz zadania określone w ustawie o świadczeniach rodzinnych – realizowane przez Ośrodek Pomocy Społecznej.

Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej, pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężania trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Instytucja ta wspiera osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwia im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka. Ośrodek Pomocy Społecznej w Pyrzycach wykonuje ponadto zadania wynikające również z innych aktów prawnych tj.: z ustawy o świadczeniach zdrowotnych finansowanych ze środków publicznych, ustawy o powszechnym ubezpieczeniu społecznym, ustawy o ochronie zdrowia psychicznego, ustawy karta dużej rodziny, ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

Na potrzeby sporządzenia niniejszego dokumentu, w celu zdiagnozowania problemów w sferze społecznej pozyskano Ośrodka Pomocy Społecznej w Pyrzycach dane odnośnie liczby rodzin korzystających z pomocy społecznej z podziałem na sołectwa w latach 2013-2015. Poniższa tabela przedstawia łączną liczbę rodzin korzystających z pomocy społecznej w analizowanych latach z podziałem na powód przyznania. Takie zestawienie danych pozwoliło na wyłonienie obszarów najbardziej problemowych oraz wykazanie trendu zmian jakie zachodzą w tych obszarach.

Tabela 9: Liczba rodzin objętych pomocą społeczną na terenie Gminy Pyrzyce z uwzględnieniem powodów jej przyznania (źródło: Ośrodek Pomocy Społecznej w Pyrzycach)

Powód przyznania pomocy	2013	2014	2015	Trend zmian
Bezdomność	25	30	29	↑
Bezrobocie	536	512	418	↓
Długotrwała lub ciężka choroba	322	344	322	↓
Bezradność w opiece	322	215	162	↓
Alkoholizm	71	85	70	↓
Ubóstwo	655	638	536	↓
Niepełnosprawność	364	343	329	↓
Ofiary przemocy w rodzinie Procedura "Niebieska karta"	9	11	11	↑

Z powyższej tabeli wynika, iż na terenie Gminy Pyrzyce najwięcej rodzin korzysta z pomocy społecznej

z powodu ubóstwa, bezrobocia, niepełnosprawności i długotrwałej choroby. Niemniej jednak we wszystkich tych obszarach problemowych obserwuje się spadek liczby rodzin korzystających

z pomocy społecznej w latach 2013-2015.

Powody, w których odnotowano wzrost liczby rodzin korzystających z pomocy społecznej to bezdomność (względem roku 2013) oraz przemoc w rodzinie.

W poniższej tabeli zestawiono liczbę rodzin objętych pomocą społeczną w poszczególnych sołectwach Gminy Pyrzyce. W celu zobrazowania stopnia nasilenia problemów społecznych wyznaczono wskaźnik liczby rodzin objętych pomocą społeczną na 100 mieszkańców dla każdego analizowanego powodu. Następnie dla każdego powodu wyznaczono średnią wartość wskaźnika. Sołectwa, których wskaźnik oscylował powyżej średniej dla Gminy Pyrzyce, zostały uznane za problemowe w zakresie pomocy społecznej.

AKTUALIZACJA LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI DLA GMINY PYRZYCE

Tabela 10: Liczba rodzin objętych pomocą społeczną w poszczególnych sołectwach Gminy Pyrzyce z uwzględnieniem powodów jej przyznania w 2015 roku
[źródło: Ośrodek Pomocy Społecznej w Pyrzycach]

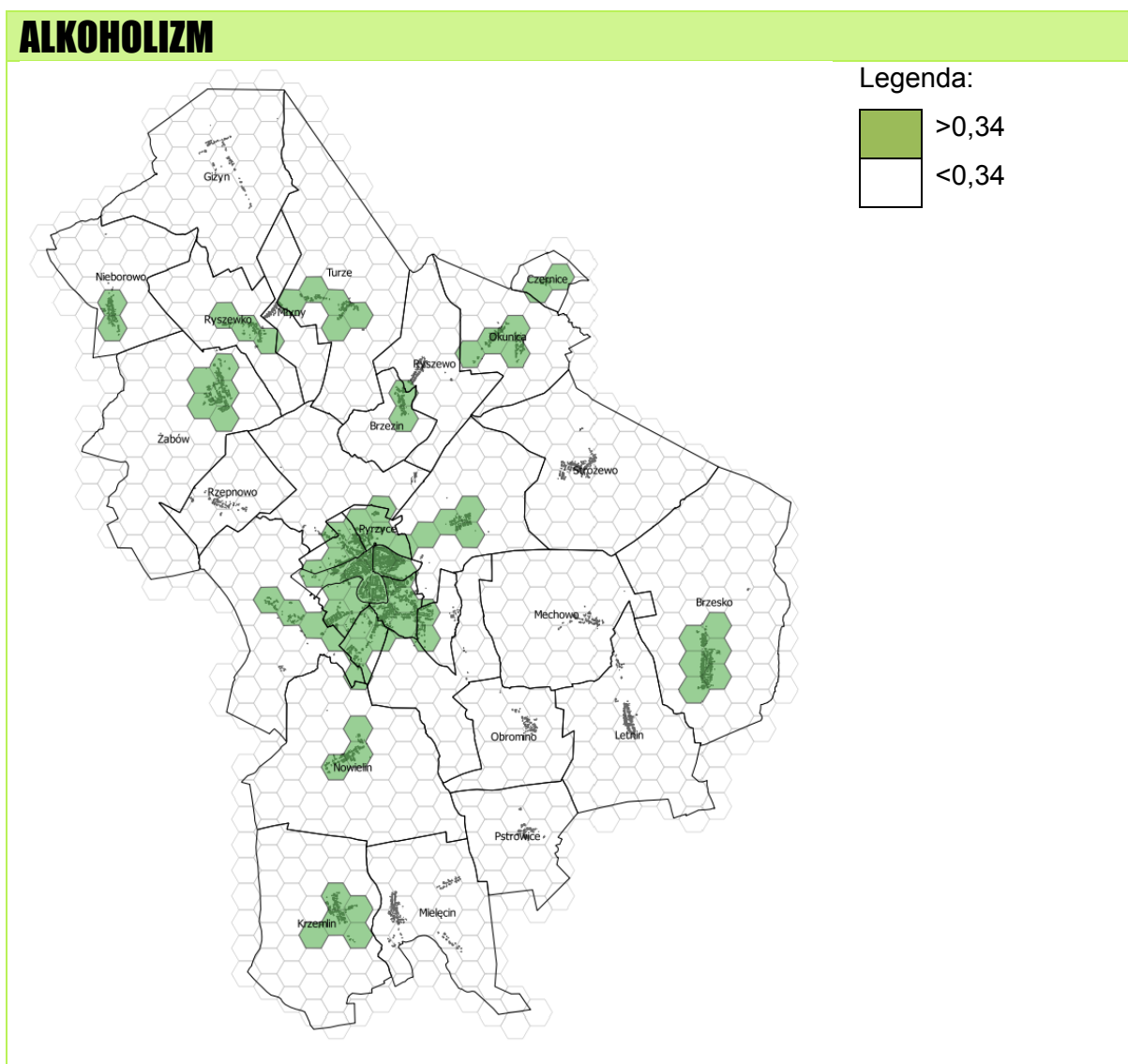
Sołectwo	Bezdomność	Bezdomność na 100 mieszkańców	Bezrobocie	Bezrobocie na 100 mieszkańców	Długotrwała lub ciężka choroba	Długotrwała lub ciężka choroba na 100 mieszkańców	Bezradność w opiece	Bezradność w opiece na 100 mieszkańców	Alkoholizm	Alkoholizm na 100 mieszkańców	Ubóstwo	Ubóstwo na 100 mieszkańców	Niepełnosprawność	Niepełnosprawność na 100 mieszkańców	Ofiary przemocy w rodzinie Procedura "Niebieska karta"	Ofiary przemocy w rodzinie Procedura "Niebieska karta" na 100 mieszkańców
Brzesko	0	0,00	19	2,61	12	1,65	5	0,69	2	0,27	27	3,71	13	1,79	2	0,25
Brzezin	0	0,00	3	1,76	1	0,59	1	0,59	2	1,18	5	2,94	1	0,59	0	0,35
Czernice	0	0,00	2	4,44	0	0,00	3	6,67	1	2,22	2	4,44	1	2,22	0	4,94
Gizyn	0	0,00	4	1,99	2	1,00	0	0,00	0	0,00	8	3,98	5	2,49	0	1,24
Krzemlin	0	0,00	29	3,63	9	1,13	9	1,13	4	0,50	36	4,51	13	1,63	0	0,20
Letnin	0	0,00	5	1,57	4	1,26	1	0,31	0	0,00	5	1,57	3	0,94	0	0,30
Mechowo	0	0,00	2	1,27	0	0,00	1	0,63	0	0,00	2	1,27	0	0,00	0	0,00
Mielęcın	0	0,00	13	2,73	8	1,68	8	1,68	0	0,00	15	3,14	6	1,26	0	0,26
Młyny	0	0,00	5	4,46	2	1,79	2	1,79	0	0,00	8	7,14	3	2,68	1	2,39
Nowielin	0	0,00	23	5,16	0	0,00	4	0,90	1	0,22	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Nieborowo	0	0,00	4	1,61	4	1,61	1	0,40	1	0,40	6	2,41	4	1,61	0	0,65
Obromino	0	0,00	6	4,05	5	3,38	1	0,68	0	0,00	8	5,41	4	2,70	0	1,83
Okunica	0	0,00	7	2,51	6	2,15	1	0,36	1	0,36	8	2,87	2	0,72	0	0,26
Pstrowice	1	0,70	6	4,23	6	4,23	3	2,11	0	0,00	6	4,23	4	2,82	0	1,98
Pyrzyce	25	0,21	232	1,91	253	2,09	99	0,82	47	0,39	316	2,61	224	1,85	7	0,02

AKTUALIZACJA LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI DLA GMINY PYRZYCE

Sołectwo	Bezdomność	Bezdomność na 100 mieszkańców	Bezrobocie	Bezrobocie na 100 mieszkańców	Długotrwala lub ciężka choroba	Długotrwala lub ciężka choroba na 100 mieszkańców	Bezradność w opiece	Bezradność w opiece na 100 mieszkańców	Alkoholizm	Alkoholizm na 100 mieszkańców	Ubóstwo	Ubóstwo na 100 mieszkańców	Niepełnosprawność	Niepełnosprawność na 100 mieszkańców	Ofiary przemocy w rodzinie Procedura "Niebieska karta"	Ofiary przemocy w rodzinie Procedura "Niebieska karta" na 100 mieszkańców
Rzepnowo	0	0,00	2	1,32	2	1,32	0	0,00	0	0,00	3	1,97	2	1,32	0	0,87
Ryszewko	0	0,00	1	0,45	0	0,00	0	0,00	1	0,45	3	1,34	1	0,45	0	0,20
Ryszewo	0	0,00	4	1,99	2	1,00	1	0,50	0	0,00	4	1,99	3	1,49	0	0,74
Stróżewo	0	0,00	3	0,94	3	0,94	1	0,31	0	0,00	6	1,88	4	1,25	0	0,39
Turze	0	0,00	1	0,31	2	0,62	2	0,62	2	0,62	4	1,25	3	0,93	0	0,29
Żabów	3	0,23	47	3,66	1	0,08	19	1,48	8	0,62	64	4,98	33	2,57	1	0,20
SUMA	29		418		322		162		70		536		329		11	
ŚREDNIA		0,05		2,50		1,26		1,03		0,34		3,03		1,49		0,83

ALKOHOLIZM

Alkoholizm, narkomania i przemoc w rodzinie należą do najpoważniejszych problemów społecznych. Zjawiska te powodują szkody we wszystkich sferach życia człowieka, mając istotny wpływ zarówno na poczucie bezpieczeństwa społecznego, jak również na ogólny stan zdrowia, zdolność do konkurencji na coraz bardziej wymagającym rynku pracy oraz relacje rodzinne i międzyludzkie. Do przyczyn popadania w alkoholizm można zaliczyć uwarunkowania społeczne, nieprawidłowe wzorce rodzinne, brak celów życiowych, utratę zatrudnienia, natomiast narkomanii sprzyjają powszechność i dostępność środków odurzających, panująca moda na ich zażywanie oraz fakt, że narkotyki często są traktowane, jako ucieczka od codzienności, środek obronny przed trudnościami, sposób na rozładowanie stresu i konfliktów oraz poszukiwanie nowych wrażeń i doznań.

Problem alkoholizmu na terenie Gminy Pyrzyce jest najbardziej nasilony na obszarach:

- Krzemlin,
- Nowielin,
- Brzesko,
- Miasto Pyrzyce,
- Żabów,
- Nieborowo,
- Ryszewko,
- Turze,
- Brzezin,
- Okunica,
- Czernic

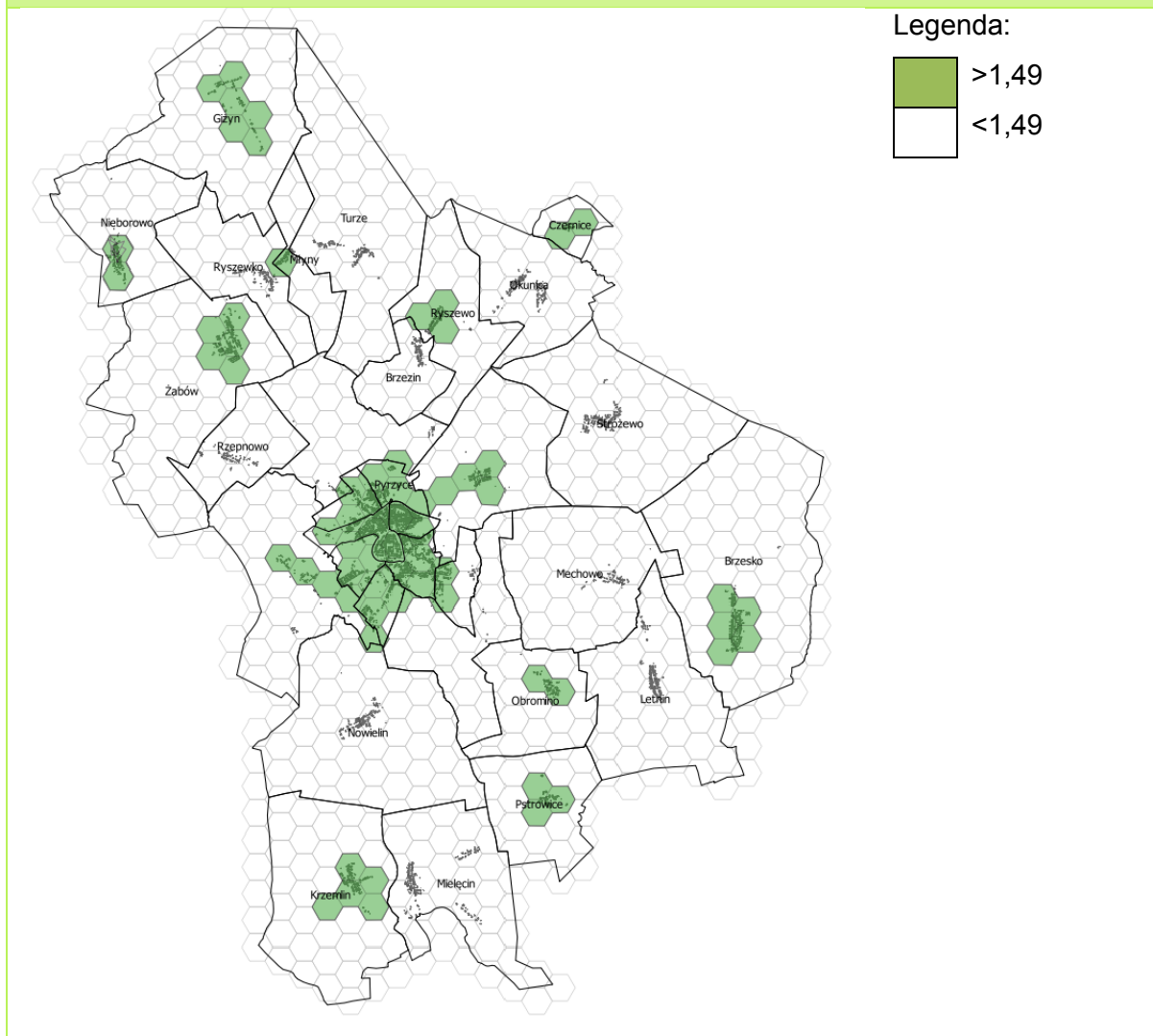
Na terenie Gminy Pyrzyce działa Klub Abstynenta KROKUS oraz Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (KRPA).

NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ

Osoby niepełnosprawne oraz chore bardzo często zmagają się z problemem izolacji. Istnieje szereg barier, które wzmagają wykluczenie. Do najbardziej oczywistych należą bariery transportowe

i architektoniczne wynikające zarówno z ograniczenia samodzielności niepełnosprawnych jak i nieprzystosowania obiektów, instytucji czy środków transportu. Drugą grupę czynników wzmagających izolację stanowią indywidualne bariery psychologiczne oraz te związane z komunikacją międzyludzką. Bariery pojawiają się nie tylko po stronie społeczeństwa, ale również po stronie samych niepełnosprawnych. Niepełnosprawnym często towarzyszy poczucie odmienności oraz nieakceptacji choroby, a także przeróżne obawy dotyczące tego jak są postrzegani przez innych ludzi. Oczekiwania osób niepełnosprawnych w zakresie systemu wsparcia dotyczą w dużej mierze pomocy o charakterze materialnym, poszczególnych kwestii związanych z niwelowaniem niepełnosprawności (rehabilitacja lecznicza), bądź jej efektów (likwidacja barier w najbliższym otoczeniu).

NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ

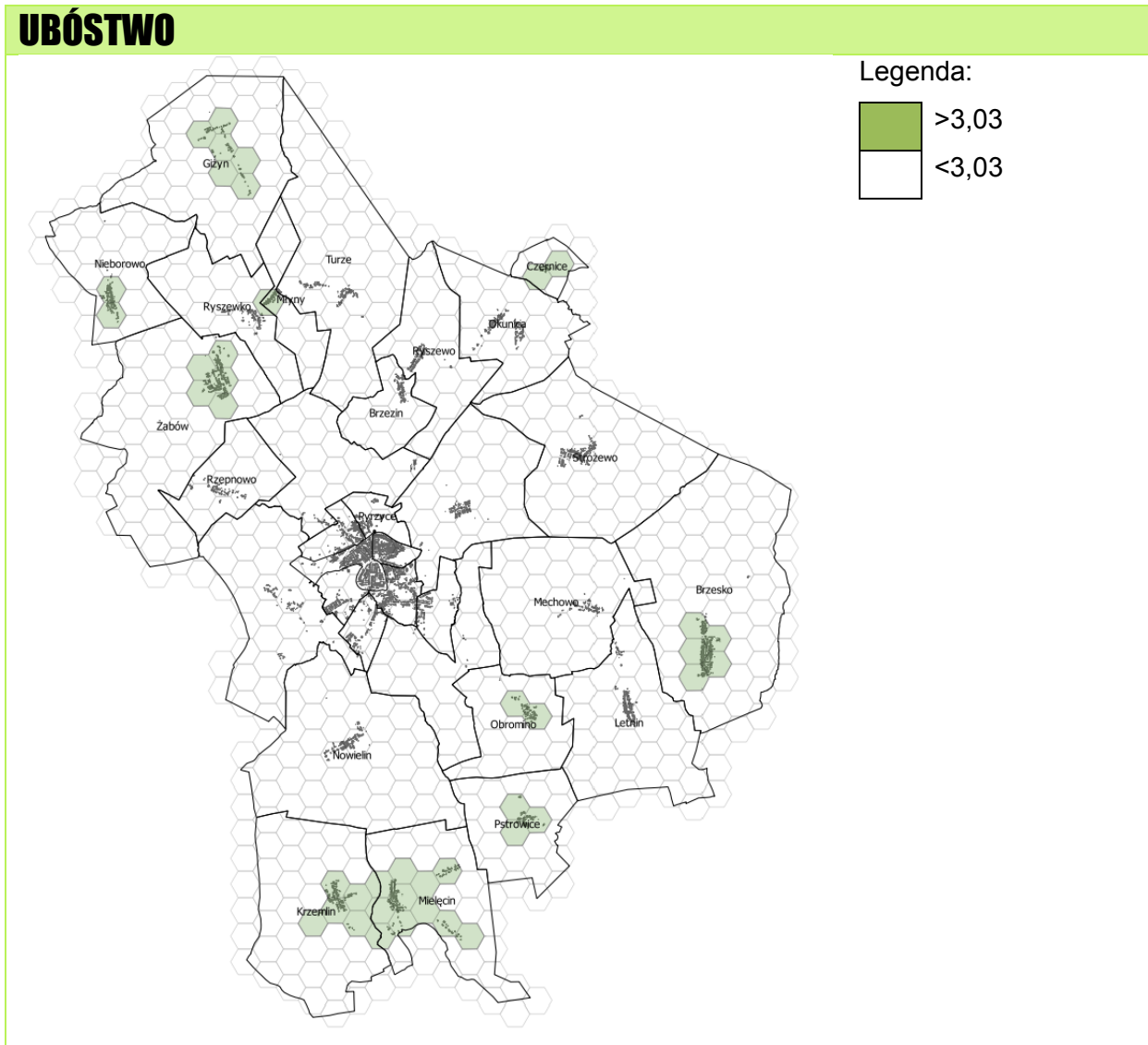
Kumulacja liczby osób objętych pomocą społeczną z powodu niepełnosprawności w 2015 roku została odnotowana na następujących obszarach Gminy Pyrzyce:

- Krzemlin
- Pstrówice
- Obromino
- Brzesko
- Miasto Pyrzyce
- Żabów
- Nieborowo
- Giżyn
- Młyny
- Ryszewo
- Czernice

Na terenie Gminy działa Stowarzyszenie Osób Niepełnosprawnych i Ich Przyjaciół „Silni Razem”.

UBÓSTWO

W latach 2012-2014 najczęstszą przyczyną przyznawania pomocy społecznej w gminie było ubóstwo. Ubóstwo jest szczególnym problemem społecznym przede wszystkim dlatego, że pozostawanie w nim oddziałuje silnie na inne sfery życia – wielowymiarowe ubóstwo prowadzi do wykluczenia społecznego.

Na terenie Gminy Pyrzyce, obszarami o największej kumulacji osób dotkniętych ubóstwem są:

- Krzemlin
- Mielęcín
- Pstrowice
- Obromino
- Brzesko
- Żabów
- Młyny
- Nieborowo

- Giżyn
- Czernice.

AKTUALIZACJA LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI DLA GMINY PYRZYCE

Tabela 11: Liczba rodzin objętych pomocą społeczną na terenie Gminy Pyrzyce w 2015 roku z uwzględnieniem formy pomocy [źródło: Ośrodek Pomocy Społecznej w Pyrzycach]

L.p.	Sołectwo	Zasiłki stałe	Zasiłki stałe na 100 mieszkańców	Usługi opiekuńcze	Usługi opiekuńcze na 100 mieszkańców	Zasiłki okresowe	Zasiłki okresowe na 100 mieszkańców	Zasiłki jednorazowe	Zasiłki jednorazowe na 100 mieszkańców	Opłacenie posiłku dla dzieci przedszkolnych, uczniów i osób dorosłych	Opłacenie posiłku dla dzieci przedszkolnych, uczniów i osób dorosłych na 100 mieszkańców	Dopłata do kosztów pobytu w Domu Pomocy Społecznej	Dopłata do kosztów pobytu w Domu Pomocy Społecznej na 100 mieszkańców
1	Brzesko	7	0,96	1	0,14	18	2,47	9	1,24	39	5,36	1	0,14
2	Brzezin	1	0,59	0	0,00	3	1,76	1	0,59	1	0,59	0	0,00
3	Czernice	0	0,00	0	0,00	1	2,22	0	0,00	2	4,44	1	2,22
4	Giżyn	2	1,00	0	0,00	3	1,49	6	2,99	15	7,46	0	0,00
5	Krzemlin	3	0,38	1	0,13	27	3,38	19	2,38	55	6,88	1	0,13
6	Letnin	1	0,31	1	0,31	4	1,26	3	0,94	10	3,14	2	0,63
7	Mechowo	0	0,00	0	0,00	2	1,27	1	0,63	5	3,16	0	0,00
8	Miełecin	3	0,63	0	0,00	12	2,52	10	2,10	24	5,03	0	0,00
9	Młyny	1	0,89	0	0,00	7	6,25	5	4,46	14	12,50	0	0,00
10	Nowielin	5	1,12	0	0,00	20	4,48	13	2,91	35	7,85	3	0,67
11	Nieborowo	1	0,40	1	0,40	6	2,41	5	2,01	7	2,81	0	0,00
12	Obromino	3	2,03	0	0,00	6	4,05	1	0,68	9	6,08	0	0,00
13	Okunica	1	0,36	1	0,36	5	1,79	3	1,08	7	2,51	3	1,08
14	Pstrowice	2	1,41	0	0,00	4	2,82	5	3,52	9	6,34	0	0,00
15	Pyrzyce	102	0,84	70	0,58	218	1,80	201	1,66	445	3,67	16	0,13

AKTUALIZACJA LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI DLA GMINY PYRZYCE

L.p.	Sołectwo	Zasiłki stałe	Zasiłki stałe na 100 mieszkańców	Usługi opiekuńcze	Usługi opiekuńcze na 100 mieszkańców	Zasiłki okresowe	Zasiłki okresowe na 100 mieszkańców	Zasiłki jednorazowe	Zasiłki jednorazowe na 100 mieszkańców	Opłacenie posiłku dla dzieci przedszkolnych, uczniów i osób dorosłych na 100 mieszkańców	Opłacenie posiłku dla dzieci przedszkolnych, uczniów i osób dorosłych na 100 mieszkańców	Dopłata do kosztów pobytu w Domu Pomocy Społecznej	Dopłata do kosztów pobytu w Domu Pomocy Społecznej na 100 mieszkańców
16	Rzepnowo	0	0,00	0	0,00	3	1,97	2	1,32	2	1,32	0	0,00
17	Ryszewko	2	0,89	0	0,00	2	0,89	1	0,45	2	0,89	0	0,00
18	Ryszewo	0	0,00	0	0,00	2	1,00	3	1,49	12	5,97	0	0,00
19	Stróżewo	0	0,00	2	0,63	3	0,94	2	0,63	16	5,00	1	0,31
20	Turze	1	0,31	0	0,00	3	0,93	1	0,31	7	2,18	1	0,31
21	Żabów	18	1,40	0	0,00	1	0,08	30	2,33	82	6,38	6	0,47
SUMA		153		77		350		321		798		35	
ŚREDNIA			0,63		0,12		2,17		1,62		4,71		0,30

AKTUALIZACJA LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI DLA GMINY PYRZYCE

Tabela 12: Bezrobocie rejestrowane na terenie województwa zachodniopomorskiego, powiatu pyrzyckiego oraz Gminy Pyrzyce w latach 2013-2015 [źródło: Bank Danych Lokalnych, GUS oraz Urząd Miejski w Pyrzycach]

Liczba osób bezrobotnych ogółem	2013	2014	2015	Trend zmian
Zachodniopomorskie	111063	94465	79393	↓
Powiat pyrzycki	3615	2919	2453	↓
Gmina Pyrzyce	1501	1215	1004	↓

Analizując dane zestawione w powyższej tabeli stwierdza się spadek liczby osób bezrobotnych na wszystkich badanych szczeblach (wojewódzkim, powiatowym i gminnym). Spadek bezrobocia jest efektem wielu czynników. To z pewnością wynik konsekwentnej polityki Samorządu Województwa w tym zakresie. Spadek bezrobocia, wsparcie przedsiębiorców, poprawa atrakcyjności inwestycyjnej województwa – to wciąż aktualne priorytety. W ostatnim czasie w regionie pojawiło się wielu inwestorów. Firmy, które funkcjonują w regionie od kilku lat w zdecydowanej większości dobrze się rozwijają. Procentują środki zainwestowane w infrastrukturę i nakłady na aktywizację bezrobotnych.

Tabela 13: Charakterystyka bezrobocia rejestrowanego na terenie Gminy Pyrzyce w latach 2013-2015 [źródło: Urząd Miejski w Pyrzycach]

	2013	2014	2015	Trend zmian
Liczba osób bezrobotnych ogółem	1501	1215	1004	↓
Liczba osób bezrobotnych powyżej 50 roku życia	383	319	289	↓
Liczba osób długotrwale pozostających bez pracy	927	753	593	↓

AKTUALIZACJA LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI DLA GMINY PYRZYCE

Tabela 14: Charakterystyka bezrobocia rejestrowanego w sołectwach Gminy Pyrzyce w 2015 roku [źródło: Urząd Miejski w Pyrzycach]

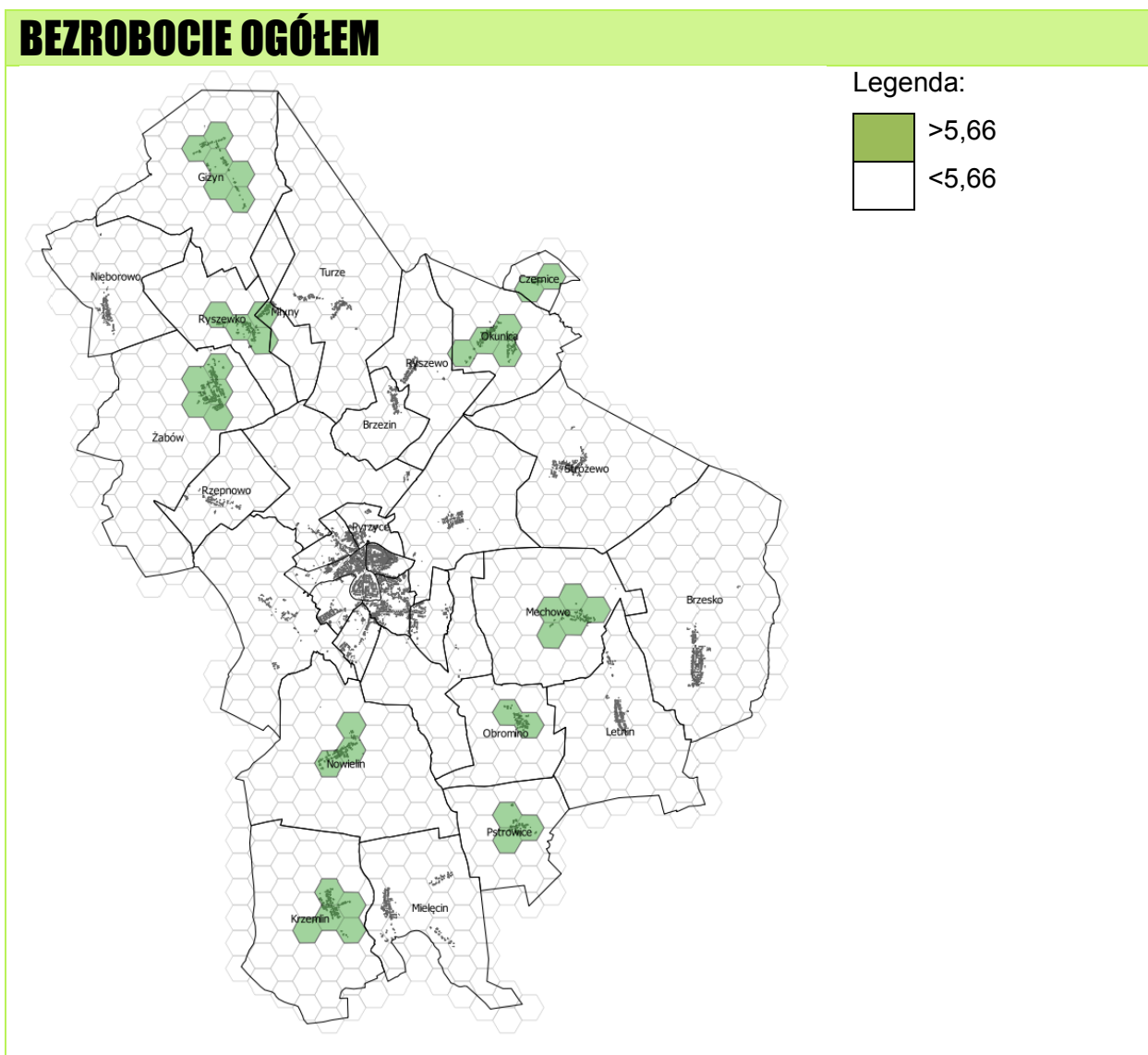
Sołectwo	liczba osób bezrobotnych ogółem	liczba osób bezrobotnych ogółem na 100 mieszkańców	Liczba osób bezrobotnych powyżej 50 roku życia	Liczba osób bezrobotnych powyżej 50 roku życia na 100 mieszkańców	Liczba osób długotrwale pozostających bez pracy	Liczba osób bezrobotnych powyżej 50 roku życia na 100 mieszkańców
Brzesko	38	5,22	9	1,24	19	2,61
Brzezin	10	5,88	3	1,76	3	1,76
Czernice	4	8,89	1	2,22	2	4,44
Giżyn	13	6,47	4	1,99	5	2,49
Krzemlin	57	7,13	15	1,88	36	4,51
Letnin	8	2,52	2	0,63	5	1,57
Mechowo	4	2,53	0	0,00	4	2,53
Mielęcín	22	4,61	2	0,42	15	3,14
Młyny	7	6,25	0	0,00	4	3,57
Nowielin	45	10,09	16	3,59	31	6,95
Nieborowo	10	4,02	1	0,40	5	2,01
Obromino	12	8,11	4	2,70	8	5,41
Okunica	18	6,45	6	2,15	14	5,02
Pstrowice	10	7,04	3	2,11	4	2,82
Pyrzyce	608	5,01	189	1,56	363	2,99
Rzepnowo	6	3,95	2	1,32	3	1,97
Ryszewko	12	5,36	4	1,79	3	1,34
Ryszewo	10	4,98	0	0,00	6	2,99
Stróżewo	15	4,69	1	0,31	6	1,88
Turze	10	3,12	3	0,93	4	1,25
Żabów	85	6,61	24	1,87	53	4,12
SUMA	1004		289		593	
ŚREDNIA		5,66		1,37		3,11

Analizując bezrobocie na terenie poszczególnych sołectw Gminy Pyrzyce brano pod uwagę trzy elementy:

- liczba osób bezrobotnych ogółem;
- Liczba osób bezrobotnych powyżej 50 roku życia;
- Liczba osób długotrwale pozostających bez pracy.

W celu zobrazowania stopnia nasilenia problemu bezrobocia w poszczególnych sołectwach Gminy Pyrzyce opracowano wskaźnik osób bezrobotnych na 100 mieszkańców. Dla wskaźników wyznaczono wartość średnią dla Gminy Pyrzyce. Obszary problemowe w zakresie bezrobocia to te, których wskaźnik był wyższy od średniej dla Gminy.

BEZROBOCIE OGÓŁEM

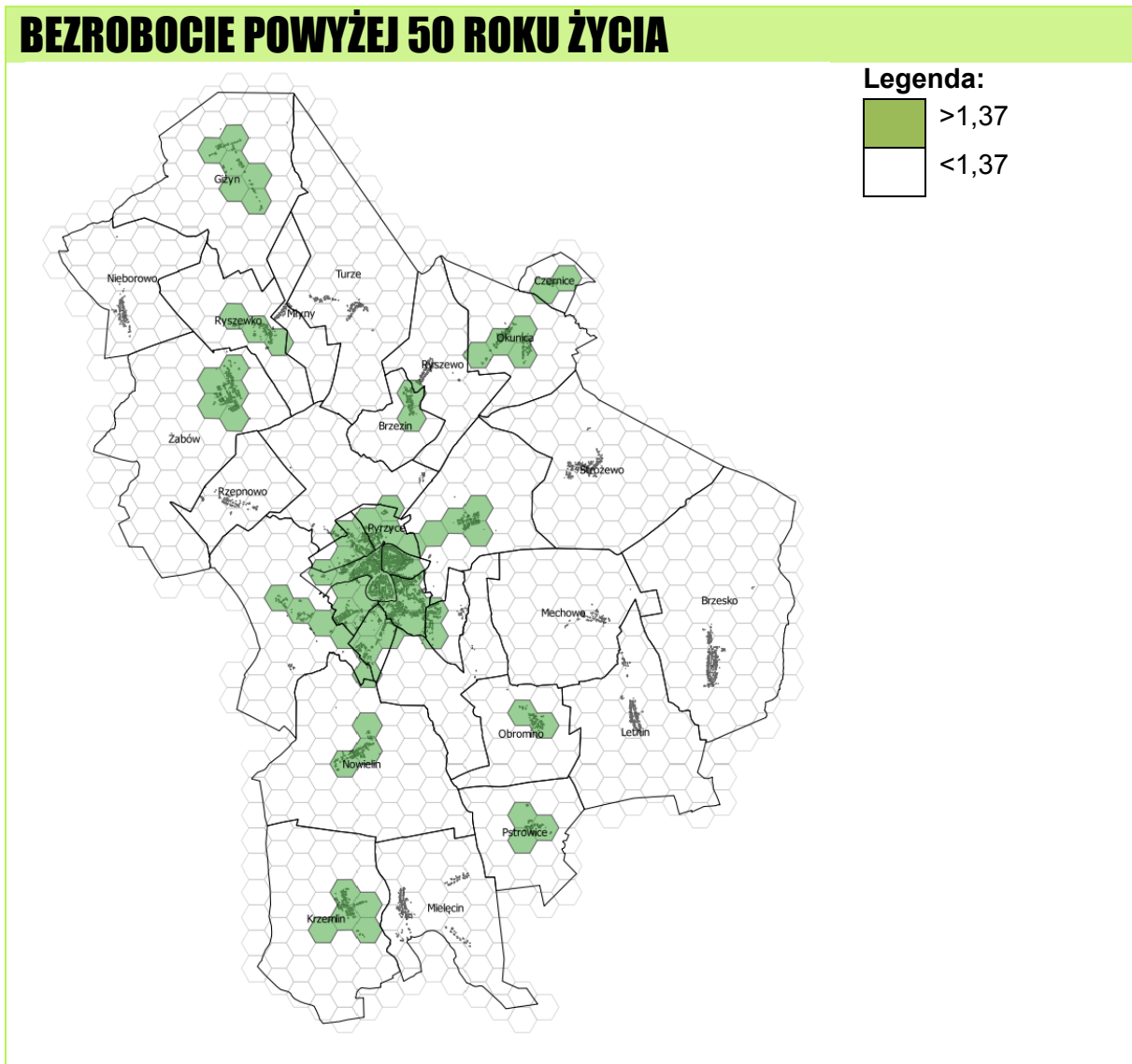

Problem największej liczby osób bezrobotnych dotyczy wybranych sołectw Gminy Pyrzyce. Zgodnie

z danymi przekazanymi przez Urząd Miejski w Pyrzycach, najwięcej osób bezrobotnych zamieszkuje następujące sołectwa:

- Giżyn
- Ryszewko
- Żabów
- Okunica
- Czernice
- Mechowo
- Nowielin
- Krzemlin
- Pstrowice
- Obromino

BEZROBOCIE POWYŻEJ 50 ROKU ŻYCIA

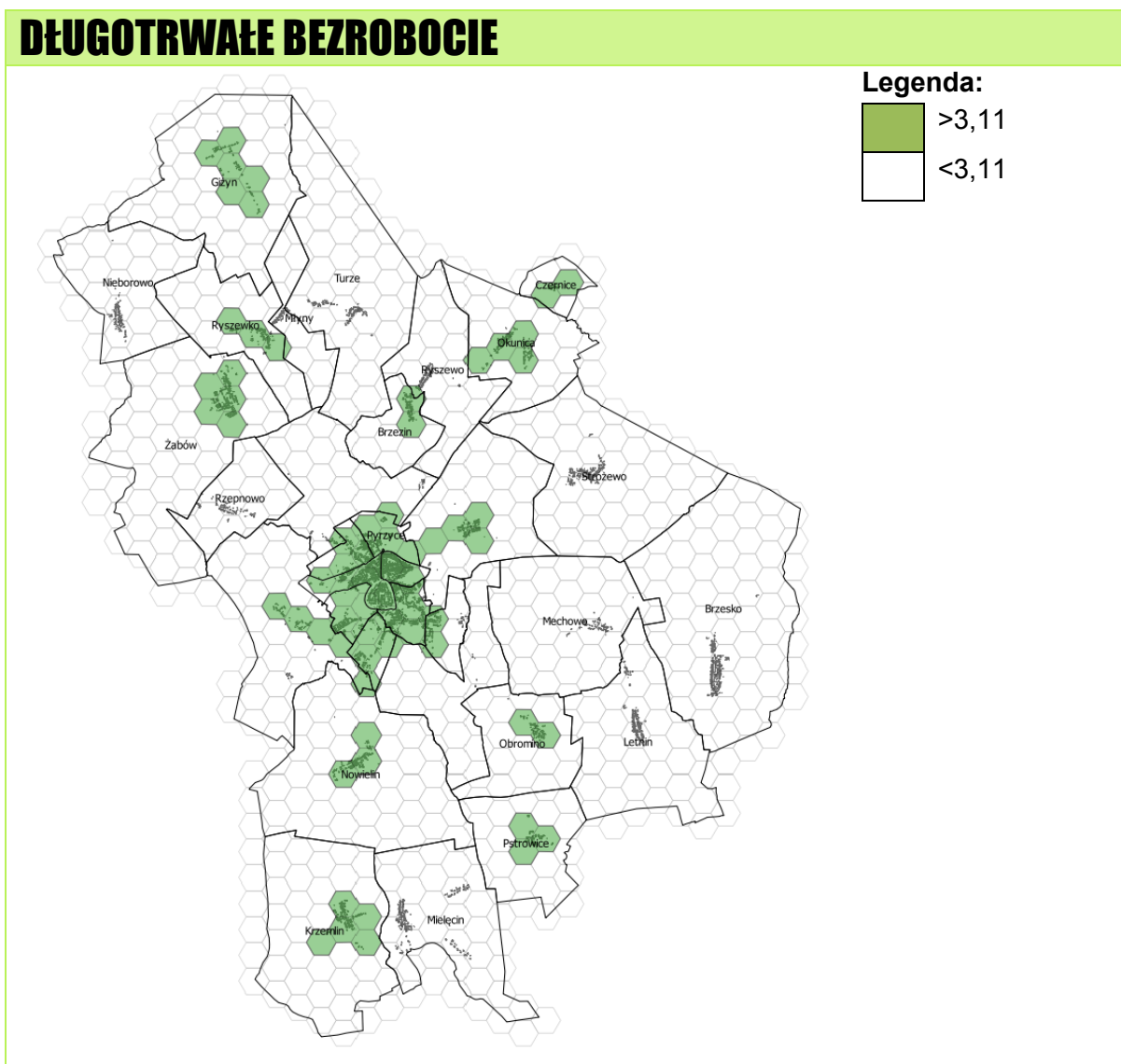
Problem kumulacji bezrobocia po 50 roku życia dotyczy obszarów:

- Giżyn
- Ryszewko
- Żabów
- Brzezino
- Okunica
- Czernice

- Pyrzyce
- Nowielin
- Obromino

- Pstrowice
- Krzemlin

DŁUGOTRWALE BEZROBOCIE

Problem długotrwałego bezrobocia na terenie Gminy Pyrzyce jest najbardziej nasilony na terenie następujących obszarów:

- Zabów,
- Młyny,
- Ryszewo,
- Okunica,
- Pyrzyce,
- Nowielin,
- Mechowo,
- Obromino,
- Letnin,
- Krzemlin,
- Mielęcín.

Lokale socjalne

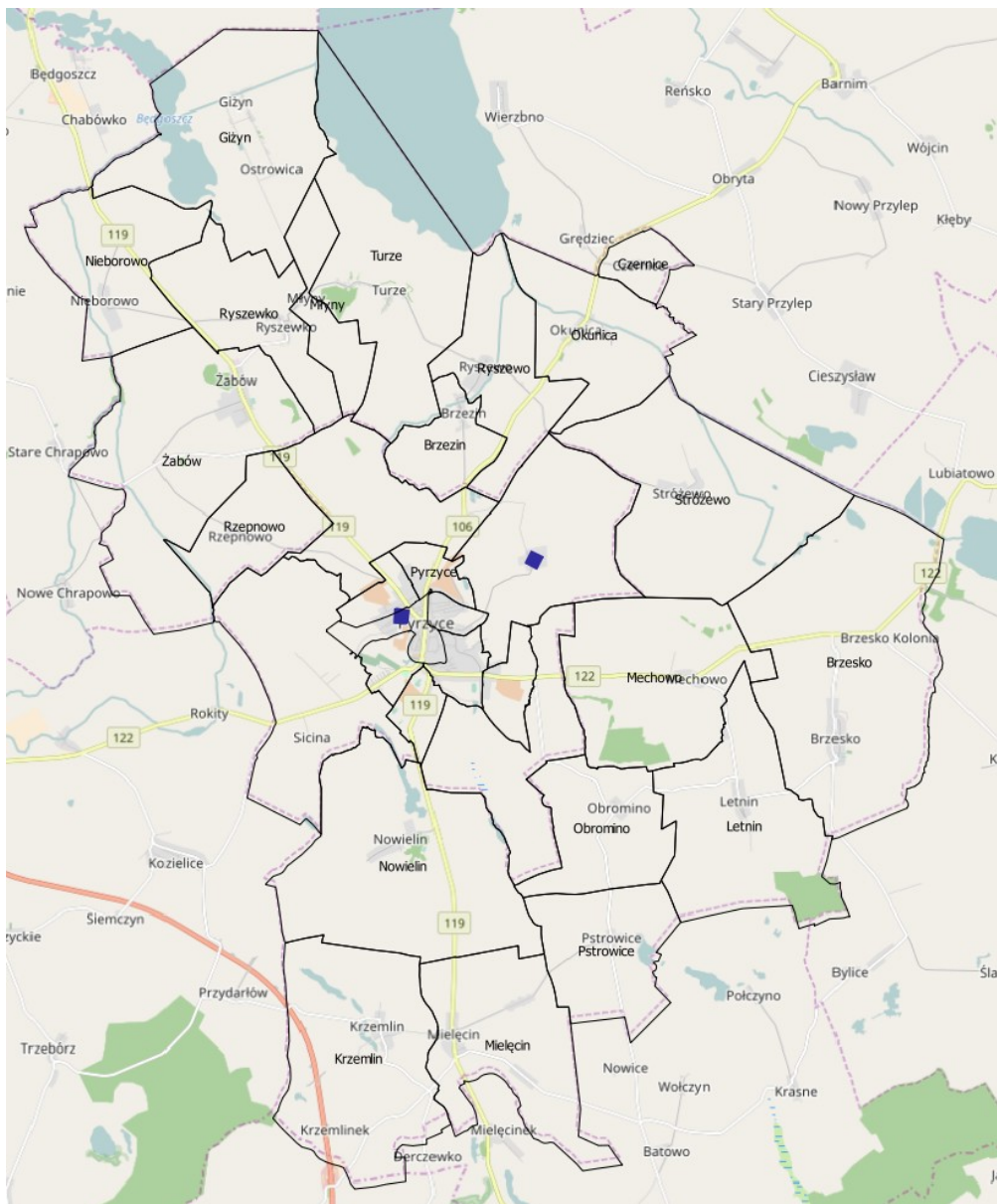
Ważnym wyznacznikiem koncentracji ubóstwa w przestrzeni miasta jest lokalizacja mieszkań, które są wynajmowane przez gminę osobom o niskim dochodach. Na zasób mieszkaniowy gminy składają się m.in. lokale komunalne oraz socjalne, przy czym te drugie odznaczają się najniższym standardem w zasobie. Łączna powierzchnia pokoi w lokalu socjalnym przypadająca na członka gospodarstwa domowego najemcy nie może być mniejsza niż 5 m² w gospodarstwie wieloosobowym i 10 m² w gospodarstwie jednoosobowym. Mieszkania socjalne służą zaspokojeniu potrzeb ludzi najuboższych, którym gmina ma obowiązek zapewnić taki lokal. Są wśród nich osoby, wobec których sąd orzekł eksmisję z prawem do lokalu socjalnego.

Lokale socjalne na terenie Gminy Pyrzyce zlokalizowane są tylko w części miejskiej. Poniższa tabela przedstawia liczbę lokali socjalnych wraz z liczbą ich najemców w latach 2013-2015.

Tabela 15: Liczba lokali socjalnych wraz z liczbą najemców na terenie Gminy Pyrzyce w latach 2013-2015 [źródło: Urząd Miejski w Pyrzycach]

	2013	2014	2015	Trend zmian
Liczba lokali socjalnych	7	7	14	↑
Liczba najemców lokali socjalnych	15	15	41	↑

Do 2015 roku Gmina Pyrzyce posiadała 7 lokali socjalnych, wybudowanych w 2008 roku. Zlokalizowane są przy ul. Dworcowej 6. W 2015 roku oddano do użytku kolejne 7 lokali socjalnych znajdujących się pod adresem Obojno 6.

Rysunek 3: Lokalizacja lokali społecznych na terenie Gminy Pyrzyce [opracowanie własne]

Bezpieczeństwo i porządek publiczny

Na terenie gminy Pyrzyce mieści się Komisariat Policji oraz funkcjonuje Straż Miejska w Pyrzycach. Według danych Komisariatu Policji w Pyrzycach w okresie od 1.01.2014 do 31.12.2014 zgłoszono na terenie gminy 566 przestępstw: w tym przestępstwa kryminalne (265), przestępstwa gospodarcze (102), uszczerbek na zdrowiu (7), uszkodzenie mienia (13), prowadzenie pojazdu w stanie nietrzeźwości (44), bójki i pobicia (2), kradzieże (33), kradzieże z włamaniem (36), łamanie ustawy o narkomanii (64). Wskaźnik zagrożenia przestępstwem (niezależnie od jego kategorii) na obszarach wiejskich w gminie Pyrzyce jest mniejszy, niż na obszarze miejskim. Wykrywalność przestępstw na obszarach miejskich i wiejskich jest równa 100% w przypadku przestępstw gospodarczych, uszczerbku na zdrowiu, prowadzenia pojazdów w stanie nietrzeźwości, łamania ustawy o narkomanii oraz

bójek i pobić. Z kolei przestępstwa kryminalne, związane z uszkodzeniem mienia oraz kradzieże z włamaniem są lepiej wykrywalne na obszarach wiejskich, na obszarze miejskim większą wykrywalność mają z kolei same kradzieże. Kuratorzy Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej Sądu Rejonowego w Stargardzie Szczecińskim sprawowali na terenie gminy Pyrzyce w roku 2014 łącznie 147 dozorów, w tym 103 sprawy (89 osób) orzeczonych w sprawach dorosłych oraz 44 nadzory orzeczone w sprawach rodzinnych i nieletnich – w tym 29 nadzorów (wobec 29 osób) dotyczyło nadzorów nad nieletnimi, 9 nadzorów (wobec 9 osób) z tytułu leczenia odwykowego oraz 26 nadzorów z tytułu ograniczenia władzy rodzicielskiej (wobec 81 osób).

Stan bezpieczeństwa w poszczególnych sołectwach określono na podstawie dwóch wskaźników:

- Liczba interwencji Straży Miejskiej;
- Liczba sporządzonych niebieskich kart.

Poniższa tabela przedstawia ogólną liczbę interwencji Straży Miejskiej oraz liczbę sporządzonych niebieskich kart na terenie Gminy Pyrzyce w latach 2013-2015.

Tabela 16: Ogólna liczba interwencji Straży Miejskiej oraz liczba sporządzonych niebieskich kart na terenie Gminy Pyrzyce w latach 2013-2015 [źródło: Urząd Miejski w Pyrzycach]

	2013	2014	2015	Trend zmian
Interwencje Straży Miejskiej	49	23	67	↑
Liczba sporządzonych niebieskich kart	30	45	39	↓

W zakresie interwencji Straży Miejskiej odnotowano wzrost tej liczby względem lat poprzednich. Natomiast w przypadku liczby sporządzonych niebieskich kart obserwuje się spadek liczby względem roku 2014.

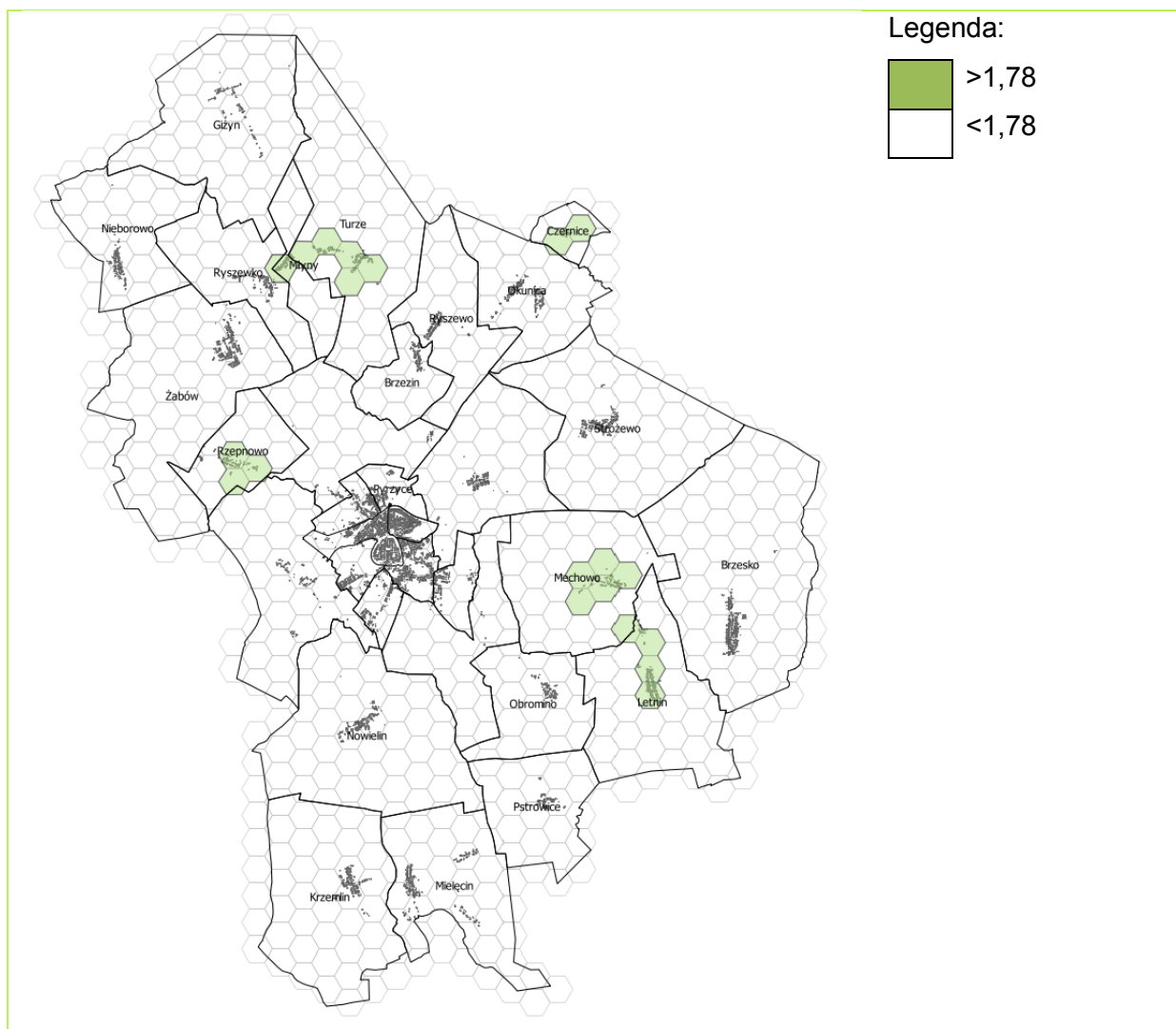
Tabela 17: Liczba interwencji Straży Miejskiej oraz liczba sporządzonych niebieskich kart na terenie poszczególnych sołectw Gminy Pyrzyce w latach 2013-2015 [źródło: Urząd Miejski w Pyrzycach]

2015				
Sołectwo	Interwencje Straży Miejskiej	Interwencje Straży Miejskiej na 100 mieszkańców	Liczba sporządzonych niebieskich kart	Liczba sporządzonych niebieskich kart na 100 mieszkańców
Brzesko	2	0,27	2	0,27
Brzezin	1	0,59	1	0,59
Czernice	4	8,89	0	0,00
Giżyn	2	1,00	0	0,00
Krzemlin	0	0,00	3	0,38

AKTUALIZACJA LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI DLA GMINY PYRZYCE

Letnin	10	3,14	0	0,00
Mechowo	4	2,53	0	0,00
Miełecin	2	0,42	2	0,42
Młyny	12	10,71	3	2,68
Nowielin	0	0,00	0	0,00
Nieborowo	0	0,00	0	0,00
Obromino	1	0,68	0	0,00
Okunica	0	0,00	0	0,00
Pstrowice	2	1,41	0	0,00
Pyrzyce	0	0,00	25	0,21
Rzepnowo	4	2,63	0	0,00
Ryszewko	2	0,89	0	0,00
Ryszewo	0	0,00	0	0,00
Stróżewo	2	0,63	0	0,00
Turze	9	2,80	0	0,00
Żabów	10	0,78	3	0,23
SUMA	67		39	
ŚREDNIA		1,78		0,23

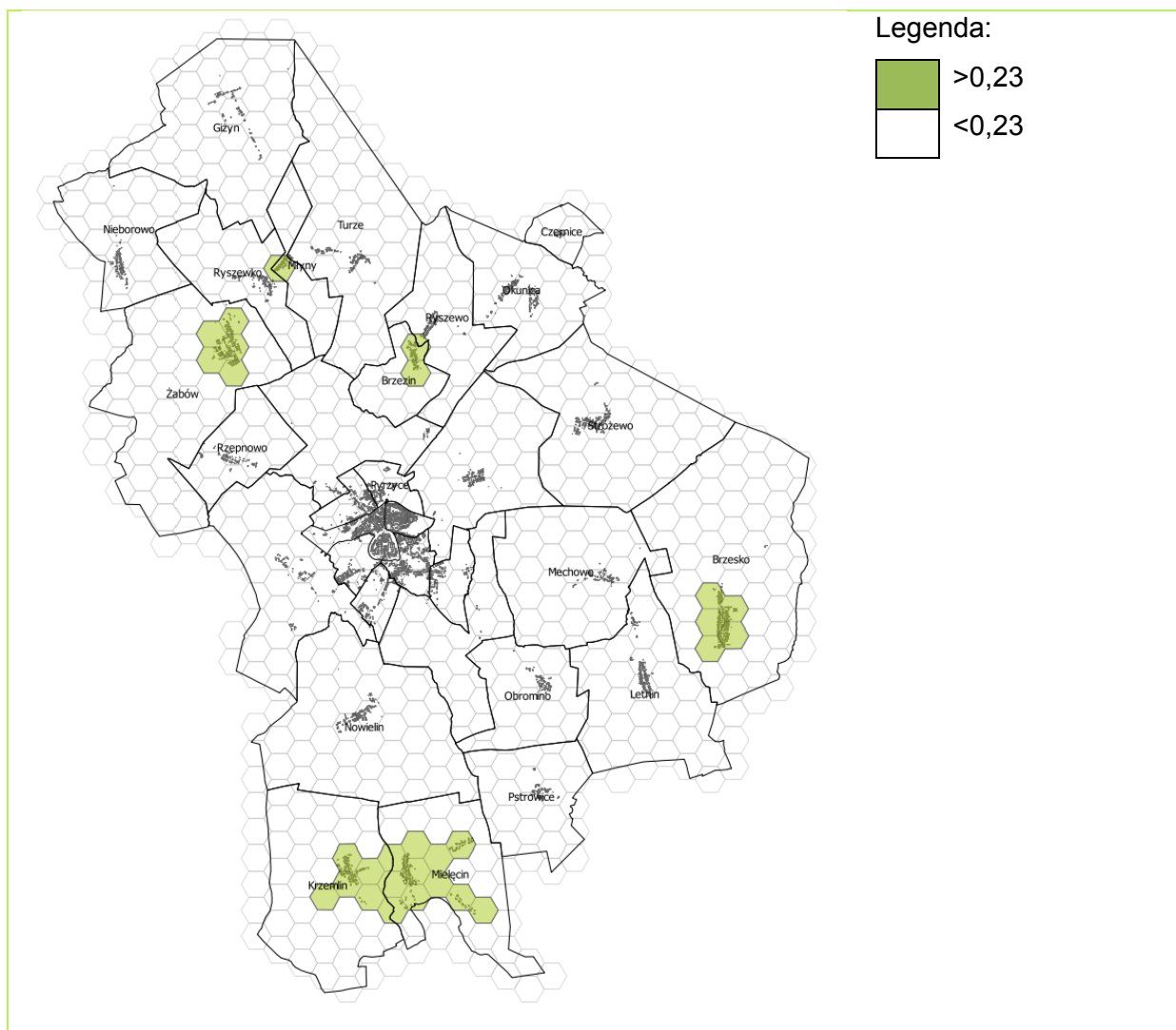
LICZBA INTERWENCJI STRAŻY MIEJSKIEJ

Problem związany z koniecznością częstej interwencji Straży Miejskiej na terenie Gminy Pyrzyce jest najbardziej skumulowany na terenie następujących obszarów:

- Mechowo
- Letnin
- Rzepnowo
- Ryszewko
- Młyny
- Turze
- Czernice

LICZBA SPORZĄDZONYCH NIEBIESKICH KART

Obszarami o największej liczbie sporządzonych niebieskich kart w przeliczeniu na 100 mieszkańców, na terenie Gminy Pyrzyce są:

- Krzemlin
- Mielęcín
- Brzesko
- Żabów
- Młyny
- Brzezín

Edukacja

Edukacja, rozumiana jako wychowanie, wykształcenie, nauka oraz zdobywanie wiedzy, umiejętności

i kształcenie, pełni zasadniczą rolę w rozwoju człowieka. Jako proces trwający od dzieciństwa jest sposobem na podniesienie jakości zasobów ludzkich, a tym samym poziomu konkurencyjności gospodarki i przyspieszenia tempa rozwoju gospodarczego. Nie należy przy tym zapominać, że przedszkole i szkoła należą do głównych czynników socjalizacji, odpowiedzialnych za przekazanie informacji, umiejętności i wartości, które społeczeństwo uważa za ważne dla życia społecznego. Głównym problemem edukacji jest nierówny dostęp do niej przez całe życie, efektem czego są zróżnicowane szanse życiowe poszczególnych grup ludności, np. młodzieży mieszkającej na wsi i w mieście, dziewcząt i chłopców, dorosłych bez wykształcenia i z wykształceniem.

Tabela 18: Wyniki sprawdzianu szóstoklasisty w szkołach zlokalizowanych na terenie Gminy Pyrzyce w porównaniu ze średnim wynikiem w powiecie i województwie [źródło: OKE Poznań]

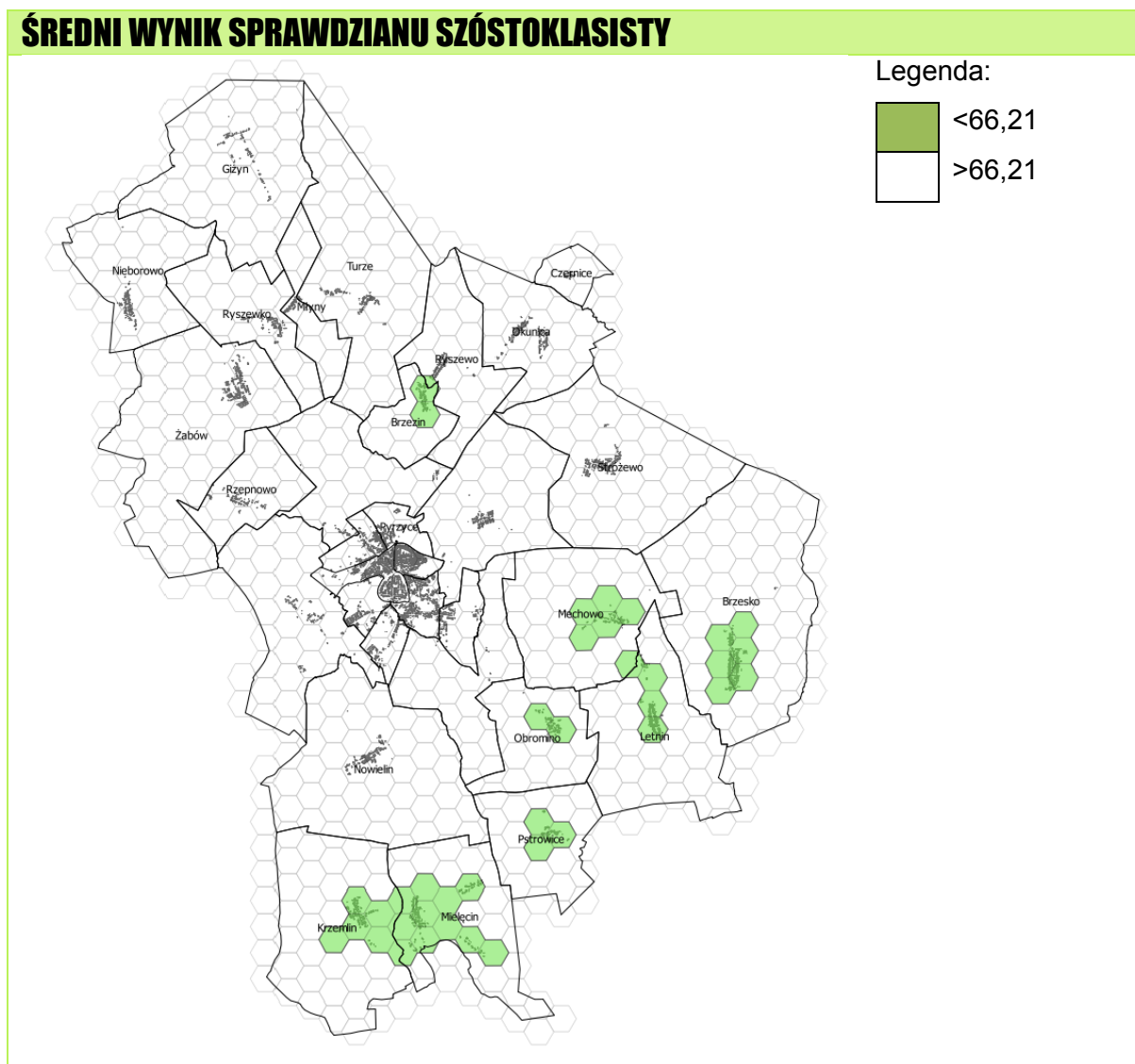
	CZĘŚĆ I				CZĘŚĆ II			
	Średni wynik % SZKOŁY	Średni wynik % GMINY	Średni wynik % POWIATU	Średni wynik % WOJEWÓDZTWA	Średni wynik % SZKOŁY	Średni wynik % GMINY	Średni wynik % POWIATU	Średni wynik % WOJEWÓDZTWA
Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II w Brzesku	55	65,76	63,94	64,95	63,12	70,02	71,41	76,67
Szkoła Podstawowa im. Władysława Broniewskiego w Mielęcinie	57,9				70,4			
Szkoła Podstawowa w Okunicy	73				61,5			
Szkoła Podstawowa z Oddziałami Integracyjnymi im. Leonida Teligi w Pyrzycach	66				71,48			
Szkoła Podstawowa im. Mikołaja Kopernika w Żabowie	67,8				71,97			

AKTUALIZACJA LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI DLA GMINY PYRZYCE

Tabela 19: Średni wynik ze sprawdzianu szóstoklasisty w poszczególnych sołectwach na terenie Gminy Pyrzyce [źródło: OKE Poznań]

	Średni wynik ze sprawdzianu szóstoklasisty
Brzesko	59,06
Brzezin	67,25
Czernice	67,25
Giżyn	69,89
Krzemlin	64,15
Letnin	59,06
Mechowo	59,06
Mielęcín	64,15
Młyny	69,89
Nowielin	68,74
Nieborowo	69,89
Obromino	59,06
Okunica	67,25
Pstrowice	64,15
Pyrzyce	68,74
Rzepnowo	68,74
Ryszewko	69,89
Ryszewo	67,25
Stróżewo	67,25
Turze	69,89
Żabów	69,89
ŚREDNIA	66,21

ŚREDNI WYNIK SPRAWDZIANU SZÓSTOKLASISTY

Obszarami, na których średni wynik ze sprawdzianu szóstoklasisty ułożył się poniżej średniej wartości dla Gminy Pyrzyce to:

- Krzemlin
- Mielęcín
- Pstrówice
- Obromino
- Letnin
- Brzesko
- Mechowo
- Brzezin

Uczestnictwo w życiu publicznym i kulturalnym

Organizacje pozarządowe

Organizacje pozarządowe są przejawem społeczeństwa obywatelskiego, jedną z form aktywności społecznej. Odgrywają ważną rolę nie tylko w konsolidacji lokalnej społeczności, organizacyjnym wzmocnieniu władz lokalnych, lecz również zwiększają szanse rozwoju. Dobrze zorganizowane środowisko może sprzyjać aktywizowaniu nie tylko pojedynczych osób i marginalizowanych grup społecznych, ale także ich lokalnego otoczenia, sprzyja budowaniu samowystarczalności społeczności lokalnych poprzez uruchomienie i wykorzystanie ich zasobów. W 2015 roku na terenie Gminy Pyrzyce funkcjonowało 56 organizacji pozarządowych.

Poniższe rysunki przedstawiają lokalizację organizacji pozarządowych na terenie Gminy Pyrzyce.

Rysunek 4: Lokalizacja organizacji pozarządowych na terenie Gminy Pyrzyce
 [źródło: https://www.pyrzyce.um.gov.pl/strona/menu/147_mapy_organizacji_pozarządowych]

Sport

W gminie Pyrzyce znajduje się 26 obiektów sportowych i rekreacyjnych, do których zaliczają się:

- kompleks sportowo-rekreacyjny (składający się z trzech kortów tenisowych o nawierzchni ceglastej,
- boiska do piłki siatkowej – plażowej z nawierzchnią piaskową,
- boiska głównego – płyta boiska trawiasta,
- bieżni,
- miejsca do skoku w wzwyż i w dal oraz rzutni o nawierzchni żużlowej,
- boiska bocznego o nawierzchni trawiastej oraz terenu rekreacyjnego),
- hala widowiskowo-sportowa,
- boisko piłkarskie w Brzesku,
- dwa boiska piłkarskie w Żabowie,
- boisko piłkarskie w Nowielinie, Stróżewie, Obojnie i Turze,
- Zespół Boisk „Moje Boisko – Orlik 2012 w Krzemlinie,
- boisko do piłki nożnej w Nieborowie,
- niepełnowymiarowe boisko do piłki nożnej w Mielęcinie, Rzepnowie, Pyrzycach przy ul. Rycerza Przybora oraz ul. Rolnej;
- boisko do piłki nożnej i siatkowej w Okunicy, Brzezynie, Pstrowicach,

- salę gimnastyczną oraz salkę do ćwiczeń przy Szkole Podstawowej z Oddziałami Integracyjnymi w Pyrzycach,
- sala gimnastyczna z magazynem sprzętu, szatniami, natryskami w Publicznym Gimnazjum w Pyrzycach,
- sala sportowa przy Szkole Podstawowej w Żabowie.

Gmina Pyrzyce posiada także trzy tereny rekreacyjne:

- pierwszy w Pyrzycach posiadający: szachownice, terenowe ławeczki, oczko wodne, dwie wiaty, murowany grill, urządzenia do aerobiku na zewnątrz i inne służące do rekreacji ruchowej,
- drugi w Giżynie składający się z terenu do rekreacji, na którym mieści się świetlica wiejska,
- trzeci w Letninie składający się z terenu do rekreacji z wydzielonym boiskiem do małych gier.

Administrowana i utrzymywana baza sportowa systematycznie jest modernizowana. Część prac remontowych wykonują pracownicy sekcji technicznej Ośrodka Sportu i Rekreacji. Obecnie na generalną modernizację czekają miejsca do sportu i rekreacji w Publicznym Gimnazjum w Pyrzycach. Ośrodek Sportu i Rekreacji pozyskuje dodatkowe środki z wynajmu dostępnej bazy obiektów, masaży, dofinansowania do osób prywatnych. Co roku Ośrodek opracowuje kalendarz imprez sportowo-rekreacyjnych z uwzględnieniem wszystkich grup wiekowych. Zapał do sportu i osiągnięcia mieszkańców umożliwiły osiągnięcia na arenie wojewódzkiej, ogólnopolskiej a nawet międzynarodowej.

W gminie działa dwanaście klubów sportowych, są to:

- Miejski Ludowy Klub Sportowy „Sokół” Pyrzyce,
- „Sęp” Brzesko,
- Uczniowski Klub Sportowy „Opty” przy SP nr 2 w Pyrzycach,
- Ludowy Uczniowski Klub Sportowy „Płonia” przy SP w Okunicy,
- Uczniowski Klub Sportowy „Copernikuc” przy SP w Żabowie,
- Uczniowski Klub Sportowy „Piaś” w Pyrzycach,
- Ludowy Międzyszkolny Klub Sportowy „Żak” w Pyrzycach,
- Ludowy Klub Sportowy „Spartakus” w Pyrzycach,
- Uczniowski Klub Sportowy „Kleks” Sprawni Razem przy SOSW w Pyrzycach,
- Uczniowski Klub Sportowy „Orliki” przy SP w Brzesku,
- Uczniowski Klub Sportowy „Olimp” przy SP w Mielęcinie,

- Akademia Piłkarska „Sokół” Pyrzyce.

Gmina Pyrzyce ma dobrze rozwiniętą sieć organizacyjną wokół sportu i rekreacji, na jej terenie działa łącznie 56 stowarzyszeń, związków, klubów, które m.in. angażują się w działalność sportową.

Kultura

Na terenie Gminy Pyrzyce działa Pyrzycki Dom Kultury, Pyrzycka Biblioteka Publiczna oraz Kino.

W ramach Pyrzyckiego Domu Kultury działa 6 zespołów:

- Zespół Pieśni i Tańca Pyrzyce,
- Zespół wokalny „Seniorita”,
- Zespół śpiewaczy „Wrzos”,
- Zespół śpiewaczy „Jaworek”,
- Regionalny Zespół Śpiewaczy „Kresowianka”,
- Zespół śpiewaczy „Pyrzyczanka”.

Ponadto na terenie Pyrzyckiego Domu Kultury działa wiele pracowni, w tym m.in. taneczna, wokalna, teatralna, fitness, plastyczna czy akademia malucha.

Niski kapitał społeczny, w tym poziom uczestnictwa w życiu kulturalnym, może być alarmującym sygnałem, wskazującym na występowanie również innych problemów w danej społeczności, takich jak ubóstwo czy wysoki stopień wykluczenia społecznego oraz związanej z nimi bierności. Analizy poziomu uczestnictwa w życiu kulturalnym dokonano na podstawie dostępnych danych statystycznych publikowanych w Banku Danych Lokalnych, GUS odnośnie korzystania mieszkańców z zasobów bibliotek (dla województwa zachodniopomorskiego, powiatu pyrzyckiego oraz Gminy Pyrzyce).

Tabela 20: Ludność na 1 placówkę biblioteczną [źródło: Bank Danych Lokalnych, GUS]

Ludność na 1 placówkę biblioteczną			Trend zmian	
	2013	2014	2015	
Województwo zachodniopomorskie	3 559	3 530	3 505	↓
Powiat pyrzycki	1 689	1 687	1 748	↑
Gmina Pyrzyce	2 468	2 468	2 458	↓

Analizując powyższą tabelę, można stwierdzić, iż na terenie województwa zachodniopomorskiego liczba osób przypadająca na jedną placówkę biblioteczną w 2015 spadła względem roku poprzedniego. Podobna sytuacja miała miejsce na terenie Gminy Pyrzyce. Natomiast na szczeblu powiatowym odnotowano wzrost liczby ludności na 1 placówkę biblioteczną.

Tabela 21: Czytelnicy bibliotek publicznych na 1000 osób [źródło: Bank Danych Lokalnych, GUS]

Czytelnicy bibliotek publicznych na 1000 osób				Trend zmian
	2013	2014	2015	
Województwo zachodniopomorskie	152	150	145	↓
Powiat pyrzycki	129	130	120	↓
Gmina Pyrzyce	108	106	100	↓

Powyższa tabela wskazuje, iż liczba czytelników bibliotek publicznych na 1000 osób na terenie województwa zachodniopomorskiego, powiatu pyrzyckiego oraz Gminy Pyrzyce na przestrzeni lat 2013-2015 spadała.

Tabela 22: Księgozbiór bibliotek na 1000 osób [źródło: Bank Danych Lokalnych, GUS]

Księgozbiór bibliotek na 1000 osób				Trend zmian
	2013	2014	2015	
Województwo zachodniopomorskie	4 061,0	4 049,2	3 901,0	↓
Powiat pyrzycki	5 797,1	5 687,9	5 376,3	↓
Gmina Pyrzyce	5 511,6	5 469,6	4 989,4	↓

Powyższa tabela wykazuje, iż na szczeblu wojewódzkim, powiatowym oraz Gminy Pyrzyce w latach 2013-2015 wskaźnik księgozbioru na 1000 osób maleje.

Tabela 23: Wypożyczenia księgozbioru na 1 czytelnika w woluminach [źródło: Bank Danych Lokalnych, GUS]

Wypożyczenia księgozbioru na 1 czytelnika w woluminach				Trend zmian
	2013	2014	2015	
Województwo zachodniopomorskie	17,7	17,4	17,4	–
Powiat pyrzycki	18,9	18,5	17,8	↓
Gmina Pyrzyce	15,4	14,9	16,2	↑

Wypożyczenia księgozbioru na 1 czytelnika w latach 2013-2015 nie ulegały większym zmianom. Niemniej liczba wypożyczeń na terenie Gminy Pyrzyce jest niższa od liczby wypożyczeń na terenie powiatu i województwa.

Frekwencja wyborcza

Uczestnictwo mieszkańców miasta w życiu publicznym może przybierać różne formy. Podstawową formą aktywności obywatelskiej jest głosowanie w wyborach i referendach, zarówno na poziomie państwowym (np. wybory prezydenckie i parlamentarne), jak i lokalnym (np. wybory samorządowe).

AKTUALIZACJA LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI DLA GMINY PYRZYCE

Analizując dane przedstawione w poniższej tabeli można wywnioskować, iż frekwencja wyborcza osób uprawnionych do głosowania z terenu Gminy Pyrzyce w wyborach parlamentarnych w analizowanych latach na tle województwa i powiatu wypada nieźle.

Tabela 24: Frekwencja wyborcza na terenie województwa, powiatu oraz Gminy Pyrzyce w roku 2010, 2014 i 2020 [źródło: PKW]

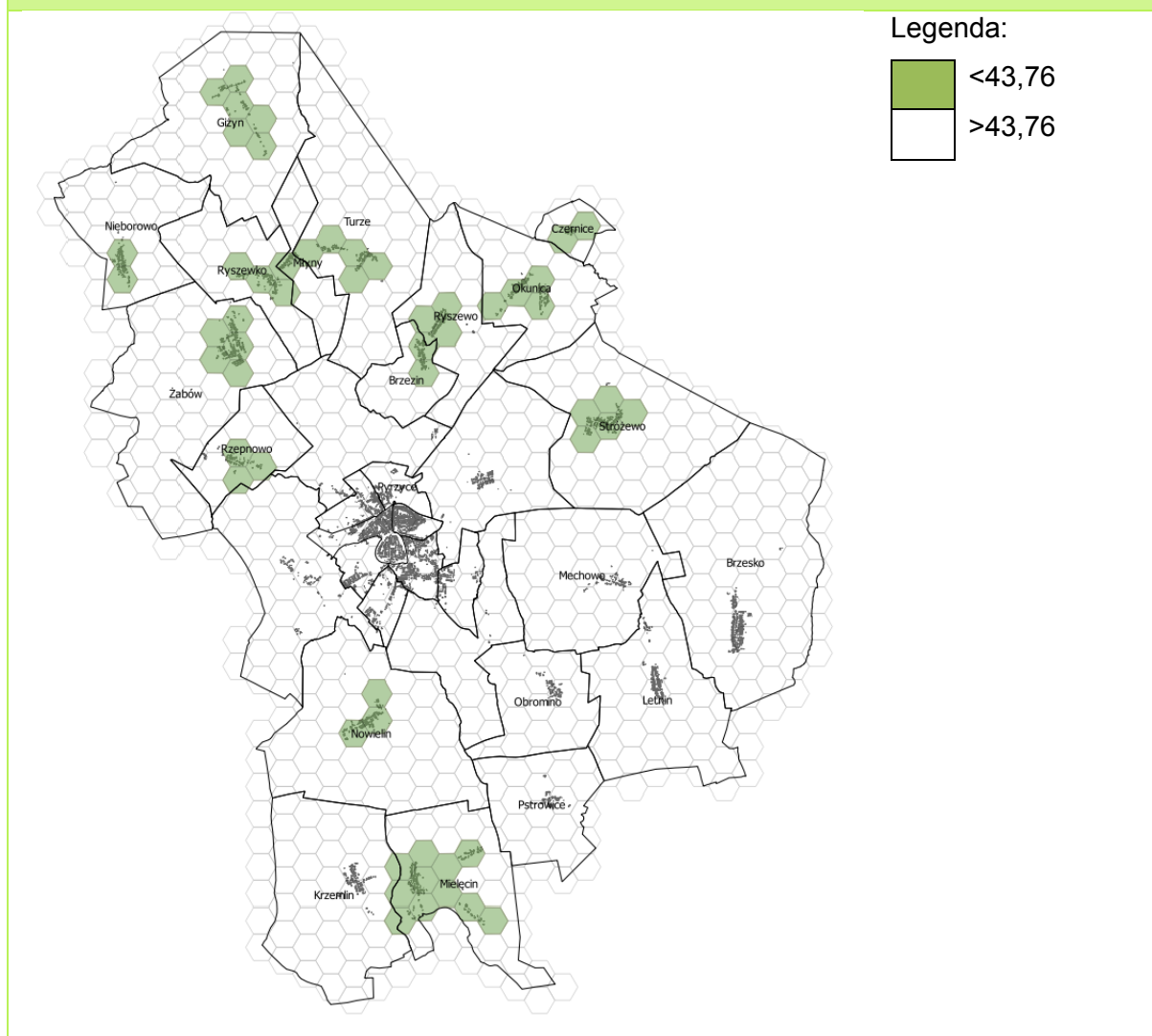
	2010	2014	2015
Województwo zachodniopomorskie	46,1	44,06	45,87
Powiat pyrzycki	53,89	54,12	39,56
Gmina Pyrzyce	53,22	52,53	43,76

Poniższa tabela przedstawia frekwencję wyborczą w poszczególnych obwodach wyborczych na terenie Gminy Pyrzyce. Najniższą frekwencją wykazali się mieszkańcy sołectw Nowielin i Mielęcín.

Tabela 25: Frekwencja wyborcza mieszkańców Gminy Pyrzyce w wyborach parlamentarnych w 2015 roku z podziałem na obwody wyborcze [źródło: Urząd Miejski w Pyrzycach]

Numer	Granice	Liczba uprawnionych do głosowania	Liczba wydanych kart	%
1	Część miasta Pyrzyce	1525	742	48,66%
2	Część miasta Pyrzyce	871	409	46,96%
3	Część miasta Pyrzyce	2357	1082	45,91%
4	Część miasta Pyrzyce	825	378	45,82%
5	Część miasta Pyrzyce	1700	833	49,00%
6	Część miasta Pyrzyce	1612	739	45,84%
7	Część miasta Pyrzyce	1185	537	45,32%
8	Żabów, Nieborowo, Rzepnowo	1324	468	35,35%
9	Młyny, Giżyn, Turze, Ryszewko, Stróżewo, Okunica, Czernice, Brzezin, Ryszewo	1484	558	37,60%
10	Mechowo, Brzesko, Letnin, Obromino, Pstrowice	1199	557	46,46%
11	Nowielin, Mielęcín	735	241	32,79%
12	Krzemlin	621	247	39,77%
13	Szpital Powiatowy w Pyrzycach	114	16	14,04%

FREKWENCJA WYBORCZA

Obszarami, na których frekwencja wyborcza w wyborach parlamentarnych w 2015 roku kształtowała się poniżej średniej dla Gminy Pyrzyce, a tym samym obszarami problemowymi w tym zakresie są:

- Mielęcın
- Nowielin
- Stróżewo
- Rzepnowo
- Żabów
- Nieborowo
- Giżyn
- Ryszewko
- Ryszewo
- Młyny
- Turze
- Brzezin
- Okunica
- Czernica

Podsumowanie zjawisk społecznych na terenie Gminy Pyrzyce

Wszystkie przeanalizowane dotychczas czynniki określające sferę społeczną w Gminie Pyrzyce pozwoliły wybrać obszary o największej kumulacji niekorzystnych zjawisk. Do wyznaczenia obszarów zdegradowanych w sferze społecznej wybrano następujące wskaźniki:

- 1.1 Wskaźnik obciążenia demograficznego
- 1.2 Liczba osób w wieku przedprodukcyjnym na 100 mieszkańców
- 1.3 Liczba interwencji Straży Miejskiej na 100 mieszkańców
- 1.4 Liczba niebieskich kart na 100 mieszkańców
- 1.5 Liczba osób bezrobotnych na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym
- 1.6 Liczba osób bezrobotnych powyżej 50 roku życia na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym
- 1.7 Liczba osób długotrwale pozostających bez pracy na 100 bezrobotnych
- 1.8 Liczba rodzin objętych pomocą społeczną z powodu alkoholizmu na 100 mieszkańców
- 1.9 Liczba rodzin objętych pomocą społeczną z powodu niepełnosprawności na 100 mieszkańców
- 1.10 Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu ubóstwa na 100 mieszkańców
- 1.11 Średni wynik sprawdzianu szóstoklasisty

Poniższa tabela przedstawia wartości wskaźników sfery społecznej w Gminie Pyrzyce z podziałem na analizowane jednostki. Dla każdego wskaźnika została wyznaczona wartość referencyjna (średnia dla Gminy). W przypadku wskaźników od 1.1 do 1.10, za obszar problemowy uznaje się tereny, na których wartość wskaźnika kształtuje się powyżej wartości referencyjnej. Natomiast w przypadku wskaźnika 1.11 za obszary problemowe uznaje się te, dla których wartość wyniosła mniej niż wartość referencyjna.

Tabela 26: Wartość wskaźników charakteryzujących sferę społeczną na terenie Gminy Pyrzyce z podziałem na sołectwa [opracowanie własne na podstawie przeprowadzonej diagnozy]

	1.1	1.2	1.3	1.4	1.5	1.6	1.7	1.8	1.9	1.10	1.11
Brzesko	20,2 6	23,3 5	0,27	0,27	8,19	1,94	50,00	0,27	1,79	3,71	59,06
Brzeziny	14,8 4	13,5 3	0,59	0,59	7,81	2,34	30,00	1,18	0,59	2,94	67,25
Czernice	17,8 6	26,6 7	8,89	0,00	14,29	3,57	50,00	2,22	2,22	4,44	67,25
Gizyn	17,7 8	20,9 0	1,00	0,00	9,63	2,96	38,46	0,00	2,49	3,98	69,89
Krzemlin	17,9 0	24,1 6	0,00	0,38	11,09	2,92	63,16	0,50	1,63	4,51	64,15

AKTUALIZACJA LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI DLA GMINY PYRZYCE

Letnin	18,3 9	16,9 8	3,14	0,00	3,59	0,90	62,50	0,00	0,94	1,57	59,06
Mechowo	20,5 6	18,3 5	2,53	0,00	3,74	0,00	100,00	0,00	0,00	1,27	59,06
Mielęcın	20,7 7	20,7 5	0,42	0,42	7,03	0,64	68,18	0,00	1,26	3,14	64,15
Młyny	12,9 9	22,3 2	10,7 1	2,68	9,09	0,00	57,14	0,00	2,68	7,14	69,89
Nowielin	15,7 6	19,2 8	0,00	0,00	14,47	5,14	68,89	0,22	0,00	0,00	68,74
Nieborowo	17,9 0	23,2 9	0,00	0,00	6,17	0,62	50,00	0,40	1,61	2,41	69,89
Obromino	21,7 8	16,8 9	0,68	0,00	11,88	3,96	66,67	0,00	2,70	5,41	59,06
Okunica	19,0 5	19,3 5	0,00	0,00	9,52	3,17	77,78	0,36	0,72	2,87	67,25
Pstrowice	33,3 3	23,9 4	1,41	0,00	12,35	3,70	40,00	0,00	2,82	4,23	64,15
Pyrzyce	23,7 7	17,3 1	0,00	0,21	7,50	2,33	59,70	0,39	1,85	2,61	68,74
Rzepnowo	13,0 4	14,4 7	2,63	0,00	5,22	1,74	50,00	0,00	1,32	1,97	68,74
Ryszewko	18,0 6	18,3 0	0,89	0,00	7,74	2,58	25,00	0,45	0,45	1,34	69,89
Ryszewo	20,9 7	25,3 7	0,00	0,00	8,06	0,00	60,00	0,00	1,49	1,99	67,25
Stróżewo	19,1 6	20,3 1	0,63	0,00	7,01	0,47	40,00	0,00	1,25	1,88	67,25
Turze	16,1 0	25,8 6	2,80	0,00	4,88	1,46	40,00	0,62	0,93	1,25	69,89
Żabów	14,7 5	23,7 4	0,78	0,23	9,95	2,81	62,35	0,62	2,57	4,98	69,89
WARTOŚĆ REFERENCYJN A	18,8 1	20,7 2	1,78	0,23	8,53	2,06	55,23	0,34	1,49	3,03	66,21

Powyższe wskaźniki przekształcono w stymulanty i destymulanty, co pozwoliło uzyskać wartości wskaźników syntetycznych w przedziale od 0 do 1. Obszary o największym nasileniu danego zjawiska przyjmują wartość 1, natomiast obszary o najniższym nasileniu – 0.

Tabela 27: Wartość wskaźników syntetycznych charakteryzujących sferę społeczną na terenie Gminy Pyrzyce z podziałem na sołectwa [opracowanie własne na podstawie przeprowadzonej diagnozy]

	1.1	1.2	1.3	1.4	1.5	1.6	1.7	1.8	1.9	1.1 0	1.1 1	WSKAŹNIK DEGRADACJ I
Brzesko	0,3 6	0,2 5	0,0 3	0,1 0	0,4 2	0,3 8	0,3 3	0,1 2	0,6 3	0,5 2	1,0 0	4,15
Brzezin	0,0 9	1,0 0	0,0 5	0,2 2	0,3 9	0,4 6	0,0 7	0,5 3	0,2 1	0,4 1	0,2 4	3,67
Czernice	0,2 4	0,0 0	0,8 3	0,0 0	0,9 8	0,6 9	0,3 3	1,0 0	0,7 9	0,6 2	0,2 4	5,73
Giżyn	0,2 4	0,4 4	0,0 9	0,0 0	0,5 6	0,5 8	0,1 8	0,0 0	0,8 8	0,5 6	0,0 0	3,52

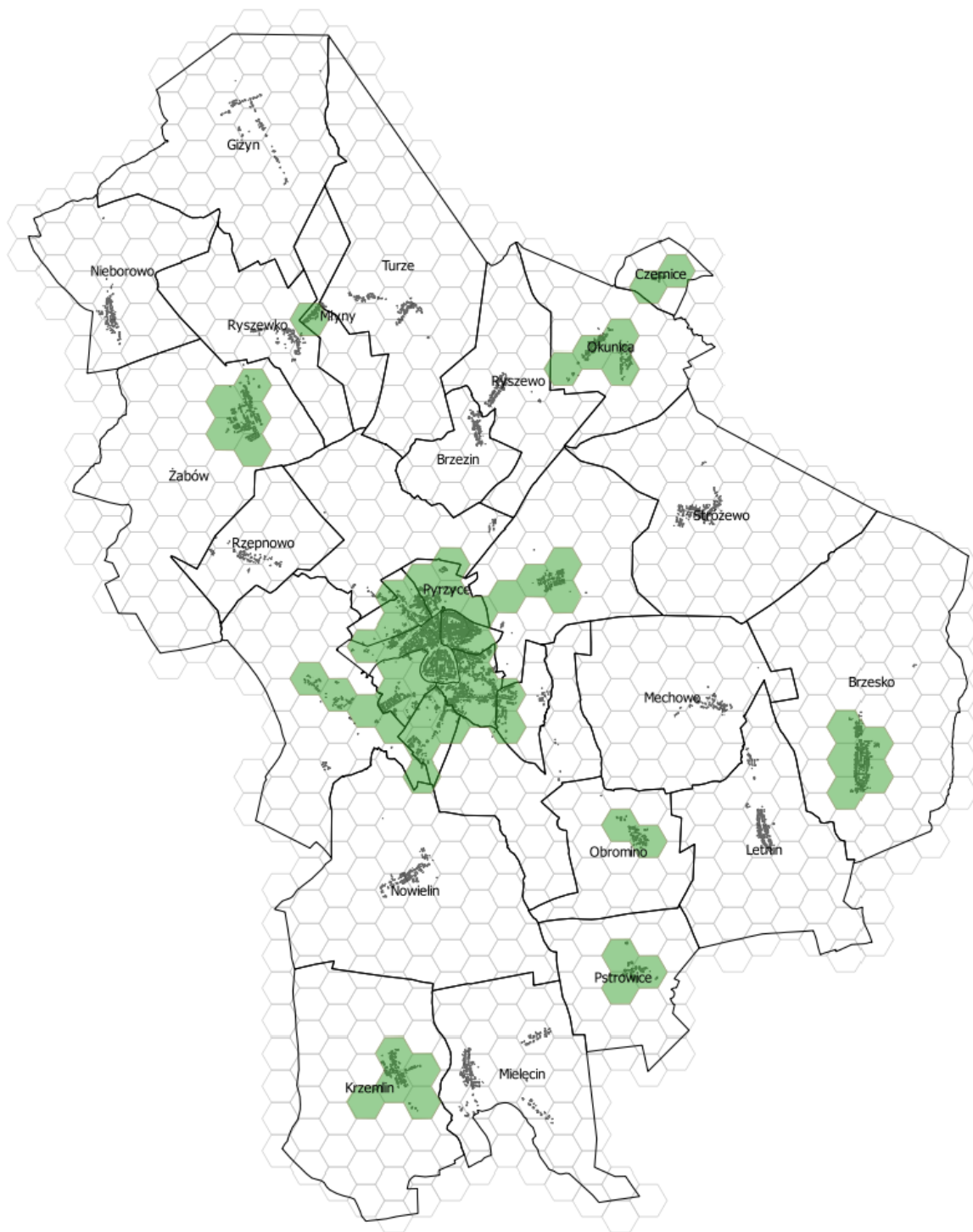
AKTUALIZACJA LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI DLA GMINY PYRZYCE

Krzemlin	0,2 4	0,1 9	0,0 0	0,1 4	0,6 9	0,5 7	0,5 1	0,2 3	0,5 8	0,6 3	0,5 3	4,30
Letnin	0,2 7	0,7 4	0,2 9	0,0 0	0,0 0	0,1 7	0,5 0	0,0 0	0,3 3	0,2 2	1,0 0	3,53
Mechowo	0,3 7	0,6 3	0,2 4	0,0 0	0,0 1	0,0 0	1,0 0	0,0 0	0,0 0	0,1 8	1,0 0	3,43
Mielęcın	0,3 8	0,4 5	0,0 4	0,1 6	0,3 2	0,1 2	0,5 8	0,0 0	0,4 5	0,4 4	0,5 3	3,46
Młyny	0,0 0	0,3 3	1,0 0	1,0 0	0,5 1	0,0 0	0,4 3	0,0 0	0,9 5	1,0 0	0,0 0	5,22
Nowielin	0,1 4	0,5 6	0,0 0	0,0 0	1,0 0	1,0 0	0,5 9	0,1 0	0,0 0	0,0 0	0,1 1	3,49
Nieborow o	0,2 4	0,2 6	0,0 0	0,0 0	0,2 4	0,1 2	0,3 3	0,1 8	0,5 7	0,3 4	0,0 0	2,28
Obromino	0,4 3	0,7 4	0,0 6	0,0 0	0,7 6	0,7 7	0,5 6	0,0 0	0,9 6	0,7 6	1,0 0	6,04
Okunica	0,3 0	0,5 6	0,0 0	0,0 0	0,5 5	0,6 2	0,7 0	0,1 6	0,2 5	0,4 0	0,2 4	3,78
Pstrowice	1,0 0	0,2 1	0,1 3	0,0 0	0,8 0	0,7 2	0,2 0	0,0 0	1,0 0	0,5 9	0,5 3	5,18
Pyrzyce	0,5 3	0,7 1	0,0 0	0,0 8	0,3 6	0,4 5	0,4 6	0,1 7	0,6 6	0,3 6	0,1 1	3,90
Rzepnowo	0,0 0	0,9 3	0,2 5	0,0 0	0,1 5	0,3 4	0,3 3	0,0 0	0,4 7	0,2 8	0,1 1	2,85
Ryszewko	0,2 5	0,6 4	0,0 8	0,0 0	0,3 8	0,5 0	0,0 0	0,2 0	0,1 6	0,1 9	0,0 0	2,40
Ryszewo	0,3 9	0,1 0	0,0 0	0,0 0	0,4 1	0,0 0	0,4 7	0,0 0	0,5 3	0,2 8	0,2 4	2,42
Stróżewo	0,3 0	0,4 8	0,0 6	0,0 0	0,3 1	0,0 9	0,2 0	0,0 0	0,4 4	0,2 6	0,2 4	2,40
Turze	0,1 5	0,0 6	0,2 6	0,0 0	0,1 2	0,2 8	0,2 0	0,2 8	0,3 3	0,1 7	0,0 0	1,87
Żabów	0,0 9	0,2 2	0,0 7	0,0 9	0,5 8	0,5 5	0,5 0	0,2 8	0,9 1	0,7 0	0,0 0	3,99
ŚREDNIA												3,70

Podsumowując analizę zjawisk występujących na terenie gminy w obrębie sfery społecznej stwierdzić można, iż obszarami najbardziej problemowymi w tym zakresie są:

- Brzesko
- Czernice
- Krzemlin
- Młyny
- Obromino
- Okunica
- Pstrowice
- Miasto Pyrzyce
- Żabów.

Poniższy rysunek przedstawia graficzne rozmieszczenie obszarów o nasilonych niekorzystnych zjawiskach społecznych.

Rysunek 5: Obszary o nasilonych zjawiskach w sferze społecznej na terenie Gminy Pyrzyce [opracowanie własne]

POZOSTAŁE ZJAWISKA KRYZYSOWE

Sfera gospodarcza

Liczba zakładów pracy (podmiotów gospodarczych), w których mogą znaleźć zatrudnienie mieszkańcy gminy na przestrzeni lat 2009-2015 wykazuje zmienność polegająca jednakże na zmniejszaniu się tej liczby. Rokiem najgorszym dla pyrzyckiej przedsiębiorczości był rok 2011 z bardzo wyraźnym spadkiem liczby zarejestrowanych podmiotów gospodarczych. Stanu sprzed 2011 nie udało się osiągnąć nawet jeszcze w 2015 roku.

Tabela 28: Liczba podmiotów gospodarczych wpisanych do rejestru REGON [źródło: Bank Danych Lokalnych, GUS]

	2013	2014	2015	Trend zmian
Zachodniopomorskie	219 579	219 406	220 615	↑
Powiat pyrzycki	3 632	3 709	3 715	↑
Gmina Pyrzyce	2 045	2 049	2 040	↓

Analizując dane zestawione w powyższej tabeli wyraźnie nasuwa się wniosek, iż na szczeblu wojewódzkim i powiatowym obserwuje się wzrost liczby podmiotów gospodarczych. Natomiast

w przypadku Gminy Pyrzyce odnotowano spadek tej liczbę względem lat poprzednich.

Tabela 29: Liczba podmiotów gospodarczych na terenie Gminy Pyrzyce w latach 2013-2015 [źródło: Bank Danych Lokalnych, GUS]

	2013	2014	2015	Trend zmian
ogółem	2 045	2 049	2 040	↓
rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	54	45	47	↑
przemysł i budownictwo	561	549	541	↓
pozostała działalność	1 430	1 455	1 452	↓

Z powyższej tabeli wynika, iż wzrost liczby podmiotów gospodarczych na terenie Gminy Pyrzyce nastąpił wyłącznie w sektorze rolnictwa, leśnictwa, łowiectwa i rybactwa.

Powiat Pyrzycki jest typowo rolniczy. Użytki rolne zajmują ok. 3/4 ogólnej powierzchni powiatu. Największy udział użytków rolnych występuje w gminach: Pyrzycach, Warnicach, Przelewicach.

W strukturze zasiewów największy udział mają zboża (żyto), następnie rośliny okopowe (ziemniaki, buraki cukrowe). Mniejszy udział mają rośliny strączkowe i przemysłowe.

AKTUALIZACJA LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI DLA GMINY PYRZYCE

Tabela 30: Liczba podmiotów gospodarczych wpisanych do rejestry REGON na terenie sołectw wchodzących w skład Gminy Pyrzyce [źródło: Bank Danych Lokalnych, GUS]

	2013	2014	2015	Trend zmian
Brzesko	47	47	45	↓
Brzezin	11	10	8	↓
Czernice	5	5	4	↓
Giżyn	22	17	16	↓
Krzemlin	50	47	48	↓
Letnin	16	19	22	↑
Mechowo	3	4	4	↑
Mielęcín	28	28	33	↑
Młyny	9	9	5	↓
Nowielin	17	20	23	↑
Nieborowo	26	24	22	↓
Obromino	8	7	7	↓
Okunica	17	15	14	↓
Pstrowice	5	5	6	↑
Pyrzyce	1592	1597	1586	↓
Rzepnowo	14	13	15	↑
Ryszewko	14	17	14	↓
Ryszewo	14	16	13	↓
Stróżewo	16	18	14	↓
Turze	21	20	23	↑
Żabów	110	111	118	↑
SUMA	2045	2049	2040	

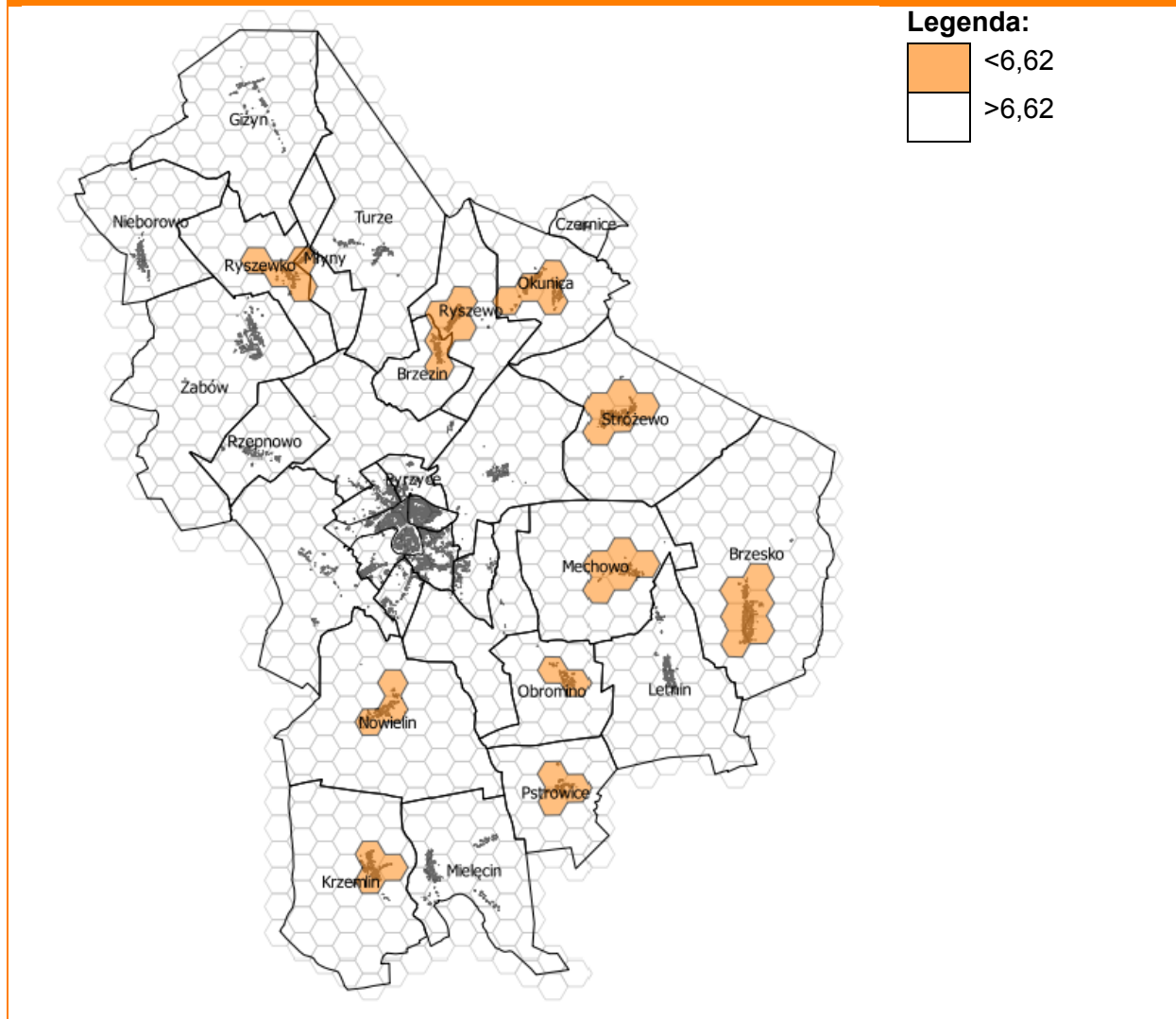
W celu zobrazowania sytuacji gospodarczej na terenie poszczególnych analizowanych jednostek wyznaczono wskaźnik określający liczbę podmiotów gospodarczych przypadającą na 100 mieszkańców. Następnie wyznaczono wartość średnią dla Gminy Pyrzyce. Obszary, dla których wskaźnik był niższy niż wartość średnia uznane zostały za obszary problemowe.

AKTUALIZACJA LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI DLA GMINY PYRZYCE

Tabela 31: Liczba podmiotów gospodarczych przypadających na 100 mieszkańców poszczególnych sołectw wchodzących w skład Gminy Pyrzyce [opracowanie własne]

	Liczba podmiotów gospodarczych w 2015 roku	Liczba podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców
Brzesko	45	6,18
Brzezin	8	4,71
Czernice	4	8,89
Giżyn	16	7,96
Krzemlin	48	6,01
Letnin	22	6,92
Mechowo	4	2,53
Mielęcín	33	6,92
Młyny	5	4,46
Nowielin	23	5,16
Nieborowo	22	8,84
Obromino	7	4,73
Okunica	14	5,02
Pstrowice	6	4,23
Pyrzyce	1586	13,08
Rzepnowo	15	9,87
Ryszewko	14	6,25
Ryszewo	13	6,47
Stróżewo	14	4,38
Turze	23	7,17
Żabów	118	9,18
SUMA	2040	
ŚREDNIA		6,62

PODMIOTY GOSPODARCZE

Sfera środowiskowa

Azbest

Wśród grupy zjawisk negatywnych wyodrębniono także sferę techniczną rozumianą przede wszystkim jako degradację stanu technicznego obiektów budowlanych, w tym o przeznaczeniu mieszkalnym, oraz brak funkcjonowania rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych, w szczególności w zakresie energooszczędności i ochrony środowiska. Nagromadzenie azbestu odzwierciedla się na obszarach tzw. starego budownictwa. Materiał ten używany był masowo w budownictwie w latach 60 i 70. W związku z powyższym przeanalizowano istniejące zasoby budownictwa mieszkalnego Gminy Pyrzyce pod względem ich potencjalnego negatywnego wpływu na środowisko oraz zdrowie mieszkańców – wyroby azbestowe. W 2015 roku na

AKTUALIZACJA LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI DLA GMINY PYRZYCE

terenie Gminy zinwentaryzowano 574 budynki z pokryciem azbestowym o łącznej masie wyrobów równej 1 925,080 t.

Tabela 32: Masa zinwentaryzowanych wyrobów azbestowych na terenie województwa zachodniopomorskiego, powiatu pyrzyckiego oraz Gminy Pyrzyce [źródło: www.bazaazbestowa.gov.pl]

	Masa wyrobów azbestowych [kg]
ZACHODNIOPOMORSKIE	108 337 062
POWIAT PYRZYCKI	5 251 984
GMINA PYRZYCE	1 925 080

Analizując powyższą tabelę, nasuwa się wniosek, iż mimo działań zmierzających do ograniczenia masy wyrobów azbestu na terenie województwa zachodniopomorskiego, powiatu pyrzyckiego oraz Gminy Pyrzyce, udział tych wyrobów w dalszym ciągu jest bardzo duży. Sytuacja ta wynika z faktu, iż możliwe dofinansowanie obejmuje wyłącznie demontaż, transport i utylizację wyrobów zawierających azbest. Natomiast koszty np. nowego pokrycia dachowego leżą po stronie właściciela nieruchomości. Niekorzystna sytuacja materialna właścicieli nieruchomości wpływa na brak podejmowanych działań w zakresie usuwania szkodliwych wyrobów azbestowych.

Poniższa tabela przedstawia masę wyrobów azbestowych zinwentaryzowanych na terenie poszczególnych jednostek wchodzących w skład Gminy Pyrzyce w latach 2013-2015. W celu oceny tempa usuwania tej grupy odpadów wyliczono procentową wartość redukcji masy azbestu w 2015 roku względem roku 2013. Średnia wartość redukcji wyrobów azbestowych na terenie Gminy wyniosła 20%. Za obszary problemowe uznano obszary, których redukcja masy wyrobów zawierających azbest kształtowała się poniżej średniej wartości dla Gminy.

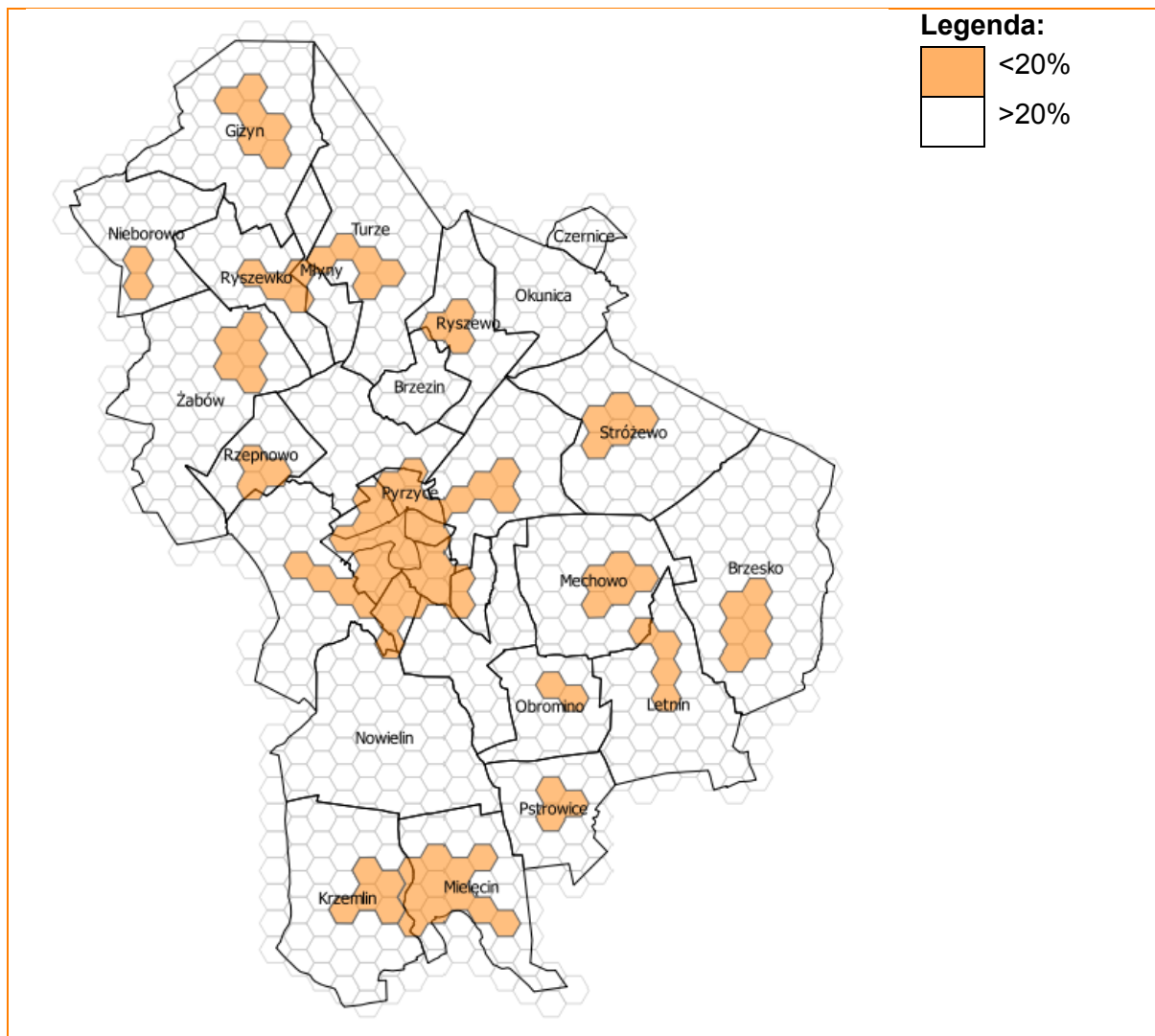
Tabela 33: Redukcja masy wyrobów azbestowych na terenie poszczególnych sołectw wchodzących w skład Gminy Pyrzyce w 2015 roku względem roku 2013 [źródła: Urząd Miejski w Pyrzycach]

	2013	2014	2015	Procent redukcji względem roku 2013
Brzesko	175,01	164,21	162,41	1%
Brzezin	119,70	108,72	87,21	18%
Czernice	70,94	60,32	42,30	25%
Giżyn	52,43	41,27	37,31	8%
Krzemlin	51,12	40,14	39,49	1%
Letnin	122,04	111,24	107,10	3%
Mechowo	127,26	116,64	116,42	0%
Miełocin	146,99	136,37	135,40	1%
Młyny	19,98	10,98	9,54	7%
Nowielin	66,96	54,36	50,76	5%

AKTUALIZACJA LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI DLA GMINY PYRZYCE

	2013	2014	2015	Procent redukcji względem roku 2013
Nieborowo	62,46	51,48	49,03	4%
Obromino	48,88	38,27	37,15	2%
Okunica	48,98	38,36	35,62	6%
Pstrowice	55,17	44,37	42,84	3%
Pyrzyce	128,70	117,90	115,00	2%
Rzepnowo	54,18	43,56	42,03	3%
Ryszewko	74,16	63,36	61,69	2%
Ryszewo	147,88	137,27	133,70	2%
Stróżewo	132,30	122,76	121,41	1%
Turze	113,38	93,96	91,17	2%
Żabów	106,56	99,00	96,73	2%
SUMA	1925,08	1694,54	1614,31	
ŚREDNIA				5%

USUWANIE AZBESTU

Obszary, na których tempo usuwania azbestu jest niższe od średniej dla Gminy Pyrzyce to:

- Brzesko
- Giżyn
- Krzemlin
- Letnin
- Mechowo
- Mielęcín
- Nieborowo
- Obromino
- Miasto Pyrzyce
- Pstrowice
- Rzepnowo
- Ryszewko
- Ryszewo
- Stróżewo
- Turze
- Żabóo.

Obszary, na których redukcja masy wyrobów azbestowych była najwyższa to Młyny, gdzie w ciągu 2 lat ograniczono masę odpadów o ponad połowę oraz Czernice, dla których redukcja wyniosła 40%.

Sfera techniczna

Wodociągi i kanalizacja

Wśród zjawisk należy również wyodrębnić dostępność do sieci wodociągowej i kanalizacyjnej. Jest to bardzo ważne, ponieważ podłączenie budynku do sieci kanalizacyjnej i wodociągowej wpływa na wzrost poziomu jakości życia mieszkańców, podnosi warunki sanitarne. Poniższe tabele przedstawiają stan infrastruktury wodociągowej na terenie województwa zachodniopomorskiego, powiatu pyrzyckiego oraz Gminy Pyrzyce.

Tabela 34: Długość czynnej sieci wodociągowej na terenie województwa zachodniopomorskiego, powiatu pyrzyckiego oraz Gminy Pyrzyce w latach 2013-2015 [źródło: Bank Danych Lokalnych, GUS]

	Długość czynnej sieci rozdzielczej [km]		
	2013	2014	2015
Zachodniopomorskie	10 620,7	10 893,1	11 096,2
Powiat pyrzycki	322,7	323,1	323,5
Gmina Pyrzyce	109,2	109,6	109,9

Tabela 35: Liczba przyłączy na terenie województwa zachodniopomorskiego, powiatu pyrzyckiego oraz Gminy Pyrzyce w latach 2013-2015 [źródło: Bank Danych Lokalnych, GUS]

	Przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania [szt.]		
	2013	2014	2015
Zachodniopomorskie	180 270,0	183 146,0	182 749,0
Powiat pyrzycki	5 144,0	5 202,0	5 290,0
Gmina Pyrzyce	2 025,0	2 063,0	2 133,0

AKTUALIZACJA LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI DLA GMINY PYRZYCE

Tabela 36: Ilość wody dostarczonej gospodarstwom domowym na terenie województwa zachodniopomorskiego, powiatu pyrzyckiego oraz Gminy Pyrzyce w latach 2013-2015 [źródło: Bank Danych Lokalnych, GUS]

	Woda dostarczona gospodarstwom domowym [dam ³]		
	2013	2014	2015
Zachodniopomorskie	55884,7	56203,9	56374,1
Powiat pyrzycki	1091,2	1085,2	1096,9
Gmina Pyrzyce	561,1	557,5	529

Analizując dane dotyczące infrastruktury wodociągowej należy stwierdzić stały rozwój w tym zakresie na wszystkich opisanych szczeblach. Na szczególną uwagę zasługuje wielkość wody dostarczanej do gospodarstw domowych. Na szczeblu wojewódzkim i powiatowym obserwuje się wzrost tej wartości. Natomiast na terenie Gminy Pyrzyce z roku na rok odnotowuje się spadek tej wartości. Pierwszą nasuwającą się na myśl przyczyną takiej sytuacji może być spadająca liczba mieszkańców Gminy Pyrzyce. Niemniej podobne trendy demograficzne obserwuje się na szczeblu wojewódzkim i powiatowym, gdzie wielkość wody dostarczonej do gospodarstw domowych wzrasta. Możliwa jest oszczędność wody przez mieszkańców Gminy Pyrzyce, wynikająca z jej kosztów. Względy ekonomiczne mogą być także połączone ze skuteczną edukacją ekologiczną w zakresie oszczędzania wody.

Tabela 37: Liczba budynków przyłączonych do sieci wodociągowej na terenie Gminy Pyrzyce w latach 2013-2015 z podziałem na sołectwa [źródło: Urząd Miejski w Pyrzycach]

Sołectwo	2013	2014	2015	Trend zmian
Brzesko	157	157	159	↑
Brzezin	35	35	35	-
Czernice	10	10	10	-
Giżyn	39	40	40	↑
Krzemlin	65	59	59	↓
Letnin	50	50	50	-
Mechowo	39	39	39	-
Mielęcín	93	94	94	↑
Młyny	28	28	28	-
Nowielin	52	51	51	↓
Nieborowo	63	64	63	-
Obromino	41	41	41	-
Okunica	52	53	52	-
Pstrowice	34	39	34	
Pyrzyce	1201	1215	1234	↑
Rzepnowo	28	29	28	-
Ryszewko	40	40	40	-
Ryszewo	38	38	38	-
Stróżewo	61	62	62	↑
Turze	49	45	45	↓

Żabów	80	80	84	↑
--------------	----	----	----	---

Poniżej przedstawiono charakterystykę systemu kanalizacyjnego na terenie Gminy Pyrzyce oraz dokonano porównania do sytuacji występującej na tle powiatu pyrzyckiego oraz województwa zachodniopomorskiego.

Tabela 38: Długość czynnej sieci kanalizacyjnej na terenie województwa zachodniopomorskiego, powiatu pyrzyckiego oraz Gminy Pyrzyce w latach 2013-2015 [źródło: Bank Danych Lokalnych, GUS]

	Długość czynnej sieci rozdzielczej [km]		
	2013	2014	2015
Zachodniopomorskie	7 284,1	7 590,0	7 761,8
Powiat pyrzycki	171,7	172,2	173,9
Gmina Pyrzyce	41,6	41,6	43,3

Tabela 39: Liczba przyłączy na terenie województwa zachodniopomorskiego, powiatu pyrzyckiego oraz Gminy Pyrzyce w latach 2013-2015 [źródło: Bank Danych Lokalnych, GUS]

	Przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania [szt.]		
	2013	2014	2015
Zachodniopomorskie	124 085	127 856	128 808
Powiat pyrzycki	2 541	2 663	2 676
Gmina Pyrzyce	1 201	1 213	1 232

Tabela 40: Ludność korzystająca z kanalizacji na terenie województwa zachodniopomorskiego, powiatu pyrzyckiego oraz Gminy Pyrzyce w latach 2013-2015 [źródło: Bank Danych Lokalnych, GUS]

	Przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania [szt.]		
	2013	2014	2015
Zachodniopomorskie	1 331 898	1 378 384	1 378 740
Powiat pyrzycki	27 463	27 842	27 730
Gmina Pyrzyce	14 284	14 290	14 284

AKTUALIZACJA LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI DLA GMINY PYRZYCE

Tabela 41: Liczba budynków przyłączonych do sieci kanalizacyjnej na terenie Gminy Pyrzyce w latach 2013-2015 z podziałem na sołectwa [źródło: Urząd Miejski w Pyrzycach]

L.p.	Sołectwo	2013	2014	2015	Trend zmian
1	Brzesko	0	0	0	-
2	Brzezin	0	0	0	-
3	Czernice	0	0	0	-
4	Giżyn	0	0	0	-
5	Krzemlin	6	6	6	-
6	Letnin	81	83	84	↑
7	Mechowo	30	31	32	↑
8	Mielęcín	0	0	0	-
9	Młyny	0	0	0	-
10	Nowielin	0	0	0	-
11	Nieborowo	0	0	0	-
12	Obromino	0	0	0	-
13	Okunica	0	0	0	-
14	Pstrowice	0	0	0	-
15	Pyrzyce	1021	1030	1047	↑
16	Rzepnowo	0	0	0	-
17	Ryszewko	0	0	0	-
18	Ryszewo	0	0	0	-
19	Stróżewo	0	0	0	-
20	Turze	0	0	0	-
21	Żabów	63	63	63	-
SUMA		1201	1213	1232	

Z powyższej tabeli wynika, iż na terenie Gminy Pyrzyce występuje duży problem jeśli chodzi o stopień skanalizowania obszarów wiejskich. Tylko 5 na 21 jednostek analitycznych posiada sieć kanalizacyjną.

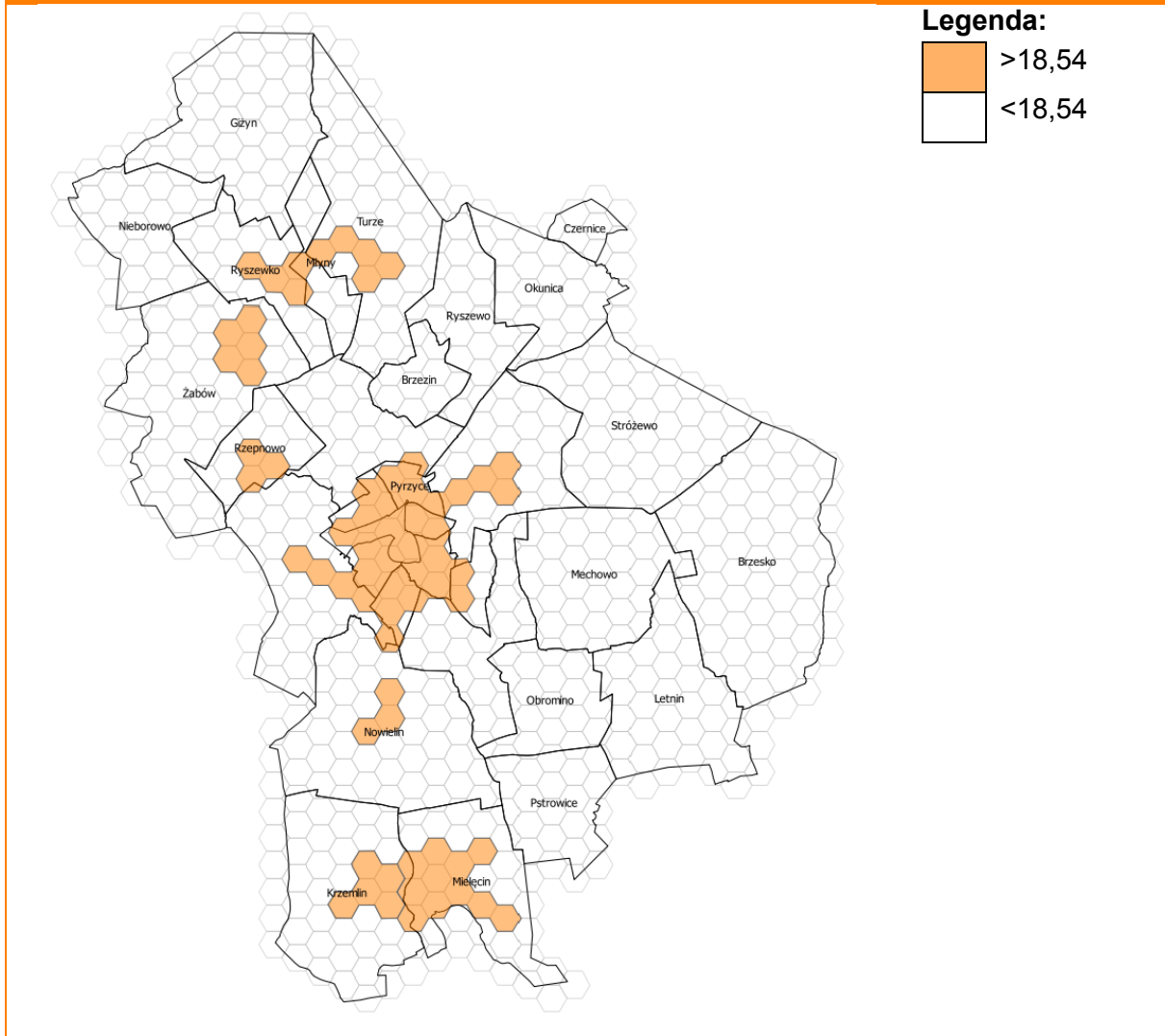
AKTUALIZACJA LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI DLA GMINY PYRZYCE

Tabela 42: Wskaźniki charakteryzujące system wodno-kanalizacyjny w Gminie Pyrzyce z podziałem na sołectw [opracowanie własne]

	Liczba budynków podłączonych do sieci wodociągowej na 100 mieszkańców	Liczba budynków podłączonych do sieci kanalizacyjnej na 100 mieszkańców	Stosunek kanalizacji do wodociągu
Brzesko	21,84	0,00	0,00
Brzezín	20,59	0,00	0,00
Czernice	22,22	0,00	0,00
Giżyn	19,90	0,00	0,00
Krzemlin	7,38	0,75	0,10
Letnin	15,72	26,42	1,68
Mechowo	24,68	20,25	0,82
Mielęcín	19,71	0,00	0,00
Młyny	25,00	0,00	0,00
Nowielin	11,43	0,00	0,00
Nieborowo	25,30	0,00	0,00
Obromino	27,70	0,00	0,00
Okunica	18,64	0,00	0,00
Pstrowice	23,94	0,00	0,00
Pyrzyce	10,17	8,63	0,85
Rzecznowo	18,42	0,00	0,00
Ryszewko	17,86	0,00	0,00
Ryszewo	18,91	0,00	0,00
Stróżewo	19,38	0,00	0,00
Turze	14,02	0,00	0,00
Żabów	6,54	4,90	0,75
ŚREDNIA	18,54	2,90	0,20

Jako wskaźnik delimitacyjny problemów w sferze technicznej na terenie Gminy Pyrzyce przyjęto liczbę budynków przyłączonych do sieci wodociągowej. Najwyższym wskaźnikiem w tej dziedzinie, a więc najlepszym zaopatrzeniem w wodę charakteryzowało się sołectwo Obromino. Natomiast najmniej korzystna sytuacja występuje w sołectwie Żabów.

SYSTEM ZBIOROWEGO ZAOPATRZENIA W WODĘ

Układ komunikacyjny

Drogi

Miasto i Gmina Pyrzyce posiada gęstą sieć dróg tworzącą dogodny system powiązań drogowych z krajem i województwem. W pobliżu gminy Pyrzyce przebiega odcinek drogi ekspresowej S3, której zadaniem jest przejęcie ruchu tranzytowego z przebiegającej bezpośrednio przez miasto Pyrzyce drogi wojewódzkiej nr 119. Główny ruch samochodowy w gminie skupiony jest jednak na 35,7 km odcinku Chabowo-Mielęciny drogi relacji Szczecin-Zielona Góra (była droga krajową Nr 3), która na mocy zmiany ustawy o drogach publicznych zgodnie z podjętą przez Radę Miejską Uchwałą, od stycznia 2016 roku stała się drogą wojewódzką. Ponadto przez teren miasta i gminy Pyrzyce przebiegają:

- Drogi wojewódzkie

- Nr 122 na kierunku Krajnik Dolny - Piasecznik o długości 11,797 km
- Nr 106 na kierunku Rzewnowo - Pyrzyce o długości 10,298 km
- Drogi powiatowe (29 dróg) – o łącznej długości 21,677 km;
- Drogi gminne publiczne (21 dróg) – o łącznej długości 10,075 km;
- Drogi wewnętrzne – o długości ok. 32 km.

Drogi są stopniowo poddawane przez zarządców dróg procesom przebudowy i remontów, w zakresie zależnym od możliwości finansowych zarządców dróg oraz Gminy. Przy obserwowanej stopniowej poprawie stanu infrastruktury drogowej większość odcinków dróg, wymaga nakładów inwestycyjnych w celu przeprowadzenia przebudów i remontów. Należy tu podkreślić, potrzebę realizacji zadań

w zakresie bezpieczeństwa ruchu drogowego jak budowa chodników, parkingów, zatok autobusowych oraz oświetlenia ulic. Z uwagi na zwiększenie udziału rowerów w ruchu drogowym należy również brać pod uwagę budowę dróg i szlaków rowerowych oraz rozbudowę potrzebnej w tym celu infrastruktury.

Ścieżki rowerowe

Na terenie Gminy Pyrzyce funkcjonuje ścieżka rowerowa przebiegająca od ul. Stargardzkiej w Pyrzycach do ul. Ciepłowniczej, a następnie do granic gminy w Brzesku.

Dla zapewnienia bezpieczeństwa użytkowników zamontowano znaki pionowe oraz znaki poziome. Na ulicy Ciepłowniczej w Pyrzycach oraz w Mechowie, Letninie i Brzesku, ustawione zostały 4 stojaki dziesięciostanowiskowe na rowery, posadzone zostały żywopłoty na odcinku miejskim oraz zamontowane zostały poręcze stalowe oddzielające użytkowników ścieżki od drogi. Ścieżka sfinansowana została w ramach projektu „Budowa ścieżki rowerowej na odcinku Pyrzyce ul. Ciepłownicza do granic gminy Pyrzyce w miejscowości Brzesko” w ramach Osi 5. Turystyka, Kultura i Rewitalizacja, Działanie 5.3 Ścieżki rowerowe Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2007 – 2013.

Transport publiczny

Na terenie miasta i gminy Pyrzyce usługi transportu zbiorowego świadczone są przez następujące firmy:

- Mewa-Bus z Pyrzyc – zezwolenie na przewóz z gminy;
- EMBUS, Stróżewo – zezwolenie z gminy;
- Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej, Gorzów Wlkp. – zezwolenie z gminy;

- Paan Bus, Stare Czarnowo – zezwolenie z powiatu;
- Transa, Stargard – pozwolenie z powiatu.

W celu zapewnienia mobilności mieszkańcom należy analizować i w stosunku do potrzeb starać się aktualizować ilość niezbędnych połączeń na trasach zapewniając mieszkańcom gminy spójność komunikacyjną oraz swobodę dostępności do obszarów funkcjonalnych miasta i gminy Pyrzyce.

Sfera przestrzenno-funkcjonalna

Przystosowanie budynków użyteczności publicznej do osób niepełnosprawnych

Wiele osób niepełnosprawnych uzależnia swoją aktywność od tego, czy mogą swobodnie poruszać się po budynku, czy przemieszczać z miejsca na miejsce w gminie. Dlatego ogólna dostępność przestrzeni publicznej jest niezwykle ważnym czynnikiem. Przestrzeń publiczna powinna być dostępna i przyjazna, to znaczy powinna być wyposażona w dostępne środki transportu publicznego, parkingi, wysepki przystankowe, niskie krawężniki, przejścia dla pieszych czy sygnalizacja dźwiękowa przy światłach. Można wyróżnić dwie główne kategorie barier, które utrudniają poruszanie się osobie na wózku inwalidzkim:

Bariery urbanistyczne – ograniczenia, które uniemożliwiają lub utrudniają dogodne warunki ruchu. Dotyczą one obszarów zurbanizowanych i najczęściej spotykanymi są:

- nierówności chodnika, brak oznakowania kolorystycznego i fakturowego elementów pionowych i poziomych małej architektury (te ostatnie są niezwykle istotne dla osób z dysfunkcją narządu wzroku);
- brak trwałego oznakowania kolorystycznego przy narożnikach budynków (także dla osób z dysfunkcją wzroku).

Bariery architektoniczne – utrudnienia, które występują w budynkach i ich elementach zewnętrznych, np.:

- Zbyt wysokie krawężniki, Studzianki, schody, zbyt niskie lub źle umiejscowione daszki;
- Nieprawidłowo pochylone (pod złym kątem) pochylnie, brak oznaczenia w fakturze nawierzchni w przypadku instalacji urządzeń lub obiektów w obrębie chodnika.

Oceny stopnia przystosowania do potrzeb osób niepełnosprawnych dokonano na podstawie trójstopniowej skali, gdzie:

- 3 oznacza brak przystosowania budynku do potrzeb osób niepełnosprawnych;

- 2 oznacza budynek częściowo przystosowany;
- 1 oznacza budynek całkowicie przystosowany.

Poniższa tabela przedstawia wykaz budynków użyteczności publicznej na terenie Gminy Pyrzyce wraz z oceną stopnia przystosowania do potrzeb osób niepełnosprawnych.

AKTUALIZACJA LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI DLA GMINY PYRZYCE

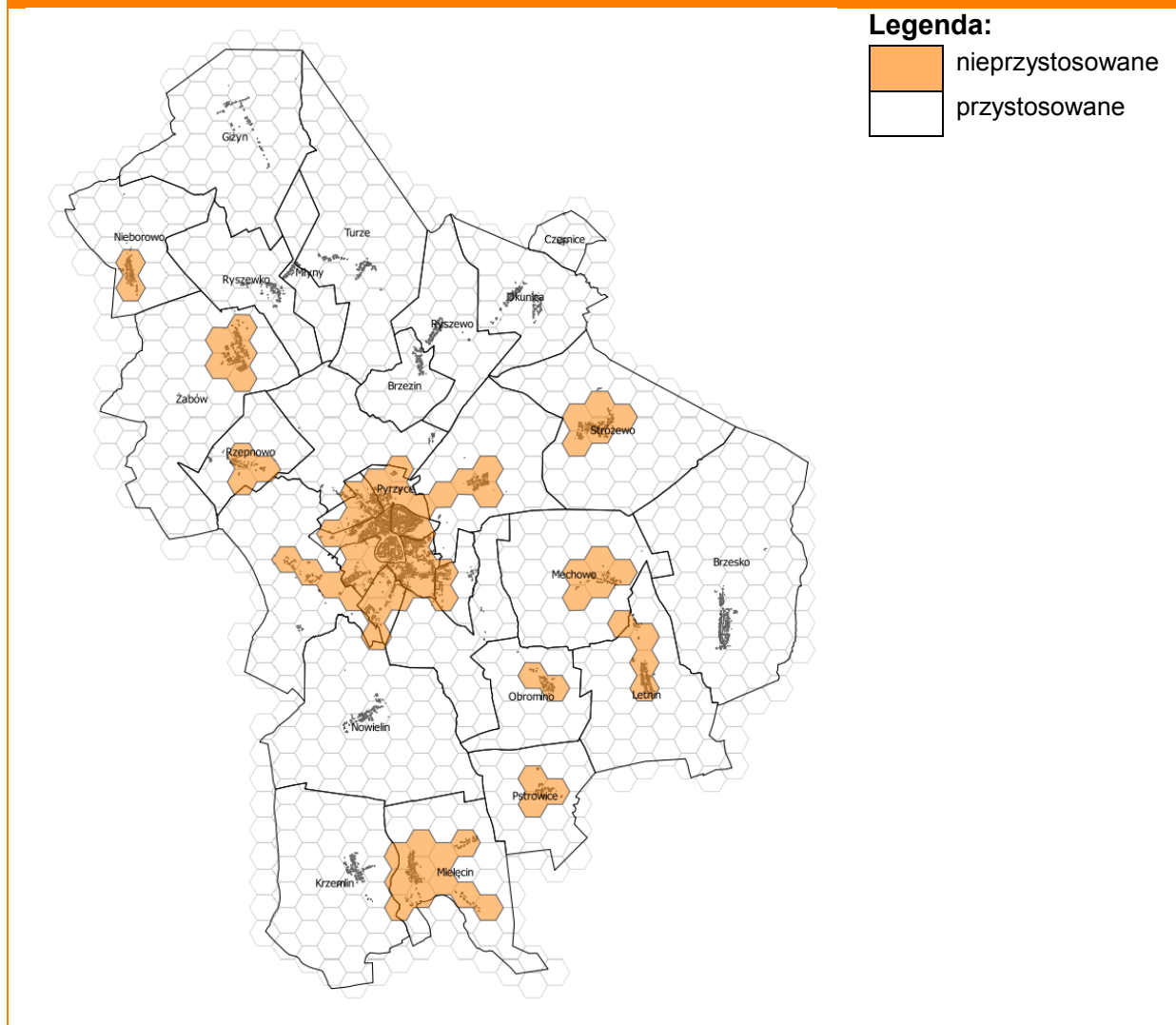
Tabela 43: Ocena przystosowania budynków użyteczności publicznej do potrzeb osób niepełnosprawnych na terenie Gminy Pyrzyce [źródło: Urząd Miejski w Pyrzycach]

Miejscowość/sołectwo	Instytucja	Ocena
Pyrzyce		
Ul. Rejtana 6	Publiczne Gimnazjum w Pyrzycach	3
Ul. Poznańska 2	Szkoła Podstawowa z Oddziałami Integracyjnymi w Pyrzycach	2
Plac Wolności 3	Pyrzycki Dom Kultury	1
Ul. Zabytkowa 50	Przedszkole Publiczne Nr 4 w Pyrzycach	3
Ul. Narutowicza 5	Przedszkole Publiczne Nr 3 z Oddziałem Integracyjnym w Pyrzycach	2
Ul. Zabytkowa 34	Pyrzycka Biblioteka Publiczna	2
Ul. Jana Pawła II 5	Pyrzycka Szkoła Muzyczna I St. w Pyrzycach	3
Plac Ratuszowy 1	Urząd Miejski	2
Żabów		
Żabów 8	Szkoła Podstawowa w Żabowie	2
Żabów 70	Przedszkole Publiczne w Żabowie	3
Żabów 21	Świetlica wiejska	1
Brzezin		
Brzezin 38	Przedszkole Publiczne w Brzezynie	2
Brzezin 30D	Świetlica wiejska	1
Okunica		
Okunica 23	Szkoła Podstawowa w Okunicy	2
Okunica 25C	Świetlica wiejska	1
Brzesko		
Brzesko 125	Szkoła Podstawowa w Brzesku	2
Brzesko 119	Świetlica wiejska	1
Mielęcín		
Ul. Główna 72	Szkoła Podstawowa w Mielęcinie	3
ul. Główna 42A	Świetlica wiejska	1
Ul. Główna 42	Środowiskowy Dom Samopomocy	2
Pstrowice		
Pstrowice 25A	Świetlica wiejska	3

AKTUALIZACJA LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI DLA GMINY PYRZYCE

Miejscowość/sołectwo	Instytucja	Ocena
Letnin		
Letnin 15B	Świetlica wiejska	3
Letnin 42	Klub Rolnika	3
Nowielin		
Nowielin 35B	Świetlica wiejska	1
Nieborowo		
Nieborowo 47B	Świetlica wiejska	3
Turze		
Turze 21A	Świetlica wiejska	1
Mechowo		
Mechowo 23	Świetlica wiejska	3
Obromino		
Obromino 10A	Świetlica wiejska	3
Krzemlin		
Krzemlin 28	Świetlica wiejska	1
Rzepnowo		
Rzepnowo 21	Świetlica wiejska	3
Stróżewo		
Stróżewo 51A	Świetlica wiejska	3

PRZYSTOSOWANIE BUDYNKÓW DO POTRZEB OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH

Zabytki

Obwarowania miejskie w Pyrzycach

Miejskie mury obronne Pyrzyc rozpoczęto budować w XIII w.; z tego czasu pochodzi ich część dolna, kamienna. W XV w. mury nadbudowano cegłą ceramiczną, tak że ich wysokość dochodziła do 7-9 m. Mury podzielone były na 52 odcinki basztami i czatowniami (tych ostatnich było ok. 50). Od strony zewnętrznej mury otoczone były wałami i fosami (odległość wałów od muru wahała się w granicach od 15 do 70 m). Długość murów miejskich przekracza 2200 m. Czworoboczne czatownie (pierwotnie otwarte od strony miasta i połączone ze sobą systemem drewnianych pomostów i przejść) od połowy XVII w. były – w części przypadków - zamieniane na domy mieszkalne dla biedoty. W zachowanych czatowniach widoczne rozglifione otwory okienne o odcinkowych nadprożach oraz

szczelinowate otwory strzelnicze. Współcześnie w najgorzej zachowane są mury w południowo-zachodniej części miasta.

Obwałowania miejskie i fosy powstały w XIII w. (pierwsze wzmiankowane w źródłach już w 1279 r., drugie w 1253 r.). Wraz z murami broniły one dostępu do miasta na całym obwodzie założenia urbanistycznego. Odległość obwałowań od murów wahała się w granicach od 15 do 70 m. Fosy zasilane były wodą z Czarnej Strugi Stawu Młyńskiego; szerokość lustra wody fos – przy maksymalnym wypełnieniu – wynosiła ok. 25 m. Po 1750 r. część wałów została splantowana, a pozostała część w latach 1830-45 obsadzona drzewami owocowymi, kasztanowcami i klonami i zamieniona w promenady. Znaczną część fos zasypano po 1860 r. i zamieniono na ogrody. Wały i fosy zachowane są współcześnie fragmentarycznie, najlepiej w południowej i wschodniej części miasta.

Wzgórze przy ul. Staromiejskiej w Pyrzycach

Cmentarz założony na wyniesieniu (Wzgórze Chramowe), prawdopodobnie w 1. poł. XIX w. Nieregularny, owalny teren cmentarza ograniczony skarpami wzgórza, jednoalejowy. Słabo czytelne ślady nagrobków z 2. poł. XIX w. i sprzed 1945 r. Teren przecięty w osi długiej aleją, mocno porośnięty drzewami, zakrzewiony; pojedyncze egzemplarze starodrzewu lipowego.

Kościół przy ul. Staromiejskiej w Pyrzycach

Kościół wzniesiony ok. 1260 r. jako świątynia klasztorna zakonu augustianek. Zapewne przy kościele

i klasztorze założono cmentarz. Działka kościelna (cmentarza) położona nie niewielkim wyniesieniu terenu, z centralnie posadowionym kościołem oraz budynkiem mieszkalnym. W otoczeniu kościoła pojedyncze okazy starodrzewu: jesiony, kasztanowiec, lipa, dąb i grochodrzew. Brak śladów sepulkralnych.

Miejsce pierwszego chrztu Pyrzyczan

Studnia św. Ottona wybudowana w latach 1825-26 wg projektu K. F. Schinkla w miejscu Świętego Źródła związanego tradycyjnie z chrztem Pyrzyczan, dokonany w 1124 r. przez biskupa Ottona z Bambergu. Projekt parku otaczającego studnię opracował F. P. Lenne, ogrodnik królewski. Studni od 1902 r. towarzyszyło brązowe popiersie biskupa Ottona; do czasów współczesnych nie zachowało się. Studnia składa się z prostokątnego basenu ocembrowanego drewnem dębowym; lustro wody ca 100 cm poniżej poziomu posadzki, obudowane blokami kamiennymi. Na bloku wschodnim inskrypcja: "Ad fontem vitae hoc aditu properate lavandi constantis vitae ianua XPS erit". Zewnętrzną obudowę źródła stanowią kamienne mury (wys. ca 145 cm), wzniesione na planie kwadratu (800 x 800 cm) z półkolistą

apsydą po stronie wschodniej. Na osi źródła ustawiony krzyż łaciński z czerwonego granitu polerowanego.

Kościół przy ul. 1 Maja w Pyrzycach

Kilkufazowy kościół gotycki, wzniesiony w 2. poł. XIII w., a następnie przebudowywany i rozbudowany (m. in. w pierwszej połowie XIV w. nadano mu formę czteroprzęsłowej, trzynawowej pseudobazyliki z trzy- i pół-przęsłowym prezbiterium zamkniętym pięciobocznie i wieżą kwadratową w rzucie, w XV w. wykonano obejście prezbiterium i kaplice przy wieży, w 1739 roku wybudowano nową wieżę wschodnią). Obiekt wielokrotnie był niszczone pożarami, a następnie remontowany. W latach 1958-66 remont powojenny. Elewacje długie dzielone ostrołukowymi oknami, takimiż portalami i przyporami, skrzepowanymi gzymsem cokołowym. Otwory okienne i drzwiowe ujęte rozglifionymi obramieniami, wykonanymi z kształtek ceramicznych. Okno elewacji wschodniej większe od pozostałych, zakończone lukiem ostrym o wysokiej strzałce. W przyziemiu wykute wtórnie dwa ostrołukowe okienka, ujęte dwudzielnymi blendami z potrójnymi tondami z fragmentami dekoracji maswerkowej. Podwójne blendy zwieńczone wimpergami występują również w licu lizen opinających prezbiterium. Wieża przykryta hełmem namiotowym, dekorowana ostrołukowymi blendami, umieszczonymi w kilku kondygnacjach; w bezokiennej kondygnacji najwyższej tarczy zegarowe. Kościół ma wnętrze czteroprzęsłowe, trzynawowe pseudobazylikowe z trzy- i pół-przęsłowym prezbiterium, otoczonym nawą obejścia.

Kościół i wieża kościoła w Brzesku

Kościół wzniesiony w XIII w. (wskazuje na to regularny układ kwadr granitowych ścian). Jest to wczesnogotycka świątynia salowa, wybudowana z kamienia i cegły. W latach 1612-13 powstały barokowe ołtarz i ambona autorstwa Michaela Haentza, snycerza z Choszczna. W 1697 r. Michael Pahl z Muhlenbruch wykonał modrzewiowy, polichromowany strop, imitujący dwunawowe, czteroprzęsłowe sklepienie krzyżowo-żebrowe z podwieszonymi zwornikami i bogatą dekoracją rzeźbiarską. W 1817 r. dobudowano kruchtę i od południa zakrystię. W 1870 r. przeprowadzono renowację kościoła w duchu gotyckim. Elewacja północna asymetryczna, 3-osiowa, z dwuskokowym, ostrołukowym portalem gotyckim oraz dwoma łukowymi, rozglifionymi oknami. W elewacji południowej trzy łukowe okna o zróżnicowanym poziomie podokienników. Elewacja wschodnia przepruta dwoma oknami łukowymi, ujętymi prostymi opaskami; pomiędzy nimi ostrołukowa blenda (również z opaską). W elewacji tej widoczne pozostałości boni. Po stronie wschodniej szczyt zdobiony łukowymi blendami. W obrębie dwuspadowego dachu niewielka, czworoboczna sygnaturka.

Wolnostojąca wieża – dzwonnica przykościelna wzniesiona w latach 1815-1857, na podstawie projektu znanego architekta F. Schinkla i powiatowego mistrza budowlanego Liersa ze Stargardu. Nieporozumienia między F. Schinklem a Jutebrockiem, następcą Liersa doprowadziły do przedłużenia terminu ukończenia budowli. Korpus obiektu trójczłonowy, składający się z zestawionych jeden na drugim prostopadłościanów o ściętych narożnikach, rozdzielonych profilowanymi gzymsami i zwieńczony ostrosłupowym, strzelistym hełmem ośmiobocznym. Otwory akustyczne w postaci zestopniowanego triforium. W szczycie hełmu sterczyna w postaci krzyża z kulą u podstawy.

Dwór w Krzemlinie

Dwór w Krzemlinie został wzniesiony w kon. XVIII w. przez rodzinę von Bellingów. Datowanie potwierdza zarówno forma architektoniczna jak i kolebkowe i krzyżowe sklepienia w piwnicy. W sensie formalnym jest to budynek murowany, parterowy, 11-osiowy, podpiwniczony, nakryty wysokim dachem mansardowym, o klasycystycznej formie architektonicznej. Charakteryzuje się dużą jednorodnością stylową.

Brak informacji o przebudowach lub wcześniejszych remontach obiektu. W 2 poł. XIX w. dobudowano ganek północny. Dwór uniknął zniszczeń w trakcie II wojny światowej i stanowi cenny przykład XVIII-wiecznej architektury rezydencjonalnej. W latach 1949-1970 użytkowany przez miejscowy PGR (pomieszczenia administracyjne i mieszkalne). Od 1970 r. w zarządzie Poznańskiej Hodowli Roślin, obecnie własność Gminy Pyrzyce.

Podsumowanie pozostałych zjawisk kryzysowych na terenie Gminy Pyrzyce

Przeprowadzona diagnoza zjawisk w sferze gospodarczej, technicznej, środowiskowej oraz przestrzenno-funkcjonalnej pozwoliła wskazać obszar o największej kumulacji tych zjawisk. Do wyznaczenia obszarów o kumulacji pozostałych zjawisk kryzysowych wybrano następujące wskaźniki:

- 1.1. Liczba podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców;
- 1.2. Procent redukcji masy azbestu względem roku 2013;
- 1.3. Liczba budynków podłączonych do sieci wodociągowej na 100 mieszkańców;
- 1.4. Ocena przystosowania budynków do potrzeb osób niepełnosprawnych;

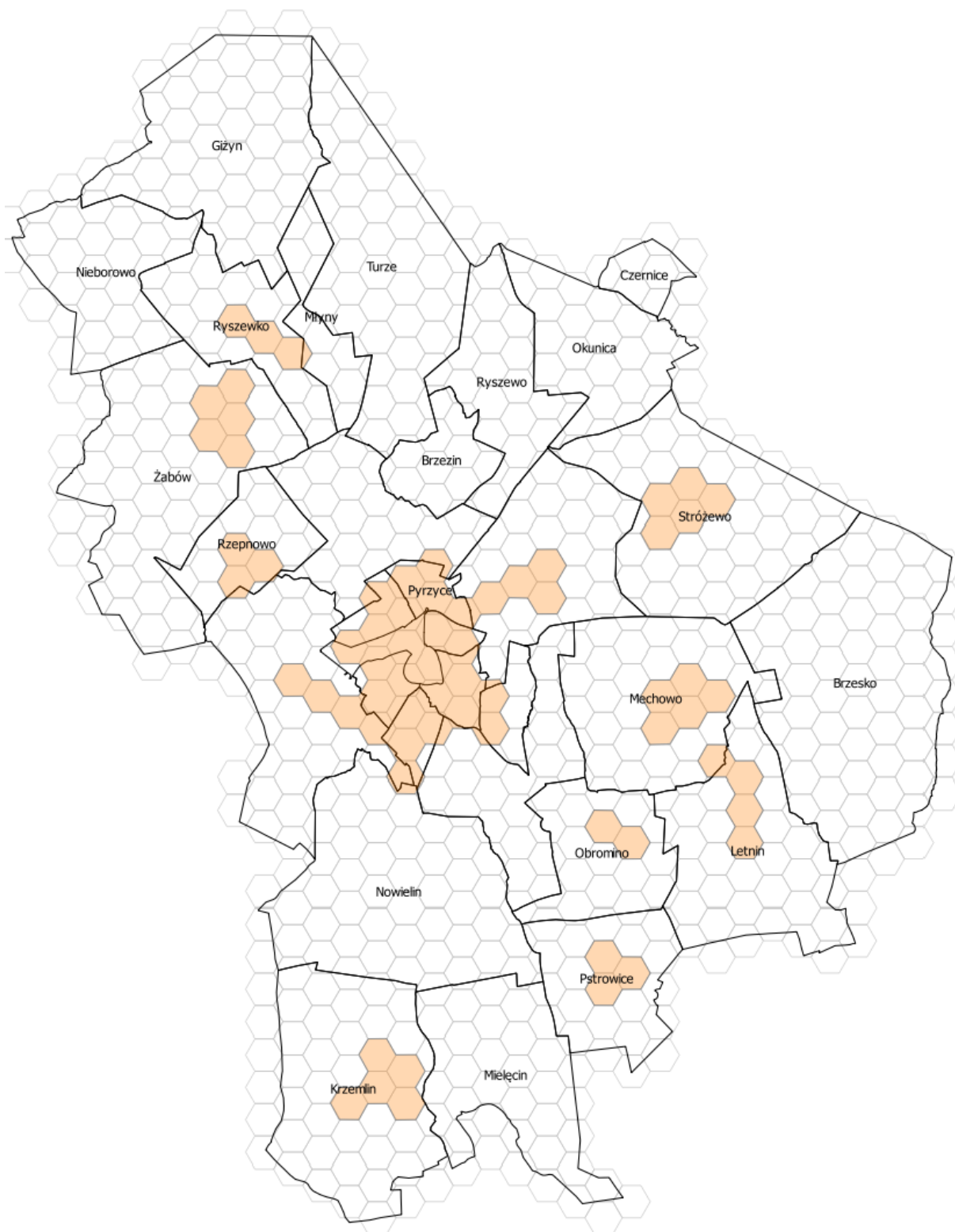
W poniższej tabeli przedstawione zostały wartości wskaźników sfery gospodarczej, technicznej, środowiskowej i przestrzenno-funkcjonalnej w Gminie Pyrzyce z podziałem na analizowane jednostki. Dla każdego wskaźnika została wyznaczona wartość referencyjna (średnia dla Gminy).

AKTUALIZACJA LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI DLA GMINY PYRZYCE

Tabela 44: Zestawienie wskaźników charakteryzujących pozostałe zjawiska kryzysowe na terenie Gminy Pyrzyce
[opracowanie własne]

	1.1.	1.2.	1.3.	1.4.
Brzesko	6,18	1%	21,84	1,50
Brzezin	4,71	18%	20,59	1,50
Czernice	8,89	25%	22,22	0,00
Giżyn	7,96	8%	19,90	0,00
Krzemlin	6,01	1%	7,38	1,00
Letnin	6,92	3%	15,72	3,00
Mechowo	2,53	0%	24,68	3,00
Mielęcín	6,92	1%	19,71	2,00
Młyny	4,46	7%	25,00	0,00
Nowielin	5,16	5%	11,43	1,00
Nieborowo	8,84	4%	25,30	3,00
Obromino	4,73	2%	27,70	3,00
Okunica	5,02	6%	18,64	1,50
Pstrowice	4,23	3%	23,94	3,00
Pyrzyce	13,08	2%	10,17	2,29
Rzepnowo	9,87	3%	18,42	3,00
Ryszewko	6,25	2%	17,86	0,00
Ryszewo	6,47	2%	18,91	0,00
Stróżewo	4,38	1%	19,38	3,00
Turze	7,17	2%	14,02	1,00
Żabów	9,18	2%	6,54	2,00
ŚREDNIA	6,62	5%	18,54	1,66

Za obszary o nasilonych zjawiskach kryzysowych w sferze pozaspołecznej uznano te, dla których co najmniej trzy wskaźniki przekraczały wartość średnią. Poniższa mapa przedstawia obszary o nasilonych zjawiskach kryzysowych w sferze gospodarczej, środowiskowej, technicznej oraz przestrzenno-funkcjonalnej.

Rysunek 6: Obszary Gminy Pyrzyce, na których zdiagnozowano zjawiska kryzysowe w sferze pozaspółecznej [opracowanie własne]

WNIOSKI Z PRZEPROWADZONEJ DIAGNOZY ZJAWISK KRYZYSOWYCH

Diagnoza zjawisk kryzysowych w sferze społecznej, gospodarczej, technicznej, środowiskowej

i funkcjonalno-przestrzennej pozwoliła wysnuć następujące wnioski:

- I. W sferze społecznej:
 - a. obszarami o najwyższym wskaźniku obciążenia demograficznego są: Brzesko, Mechowo, Mielęcín, Obromin, Okunica, Pstrowice, Miasto Pyrzyce, Ryszewo oraz Stróżewo;
 - b. obszarami o najmniejszym udziale osób w wieku przedprodukcyjnym w całkowitej liczbie mieszkańców są: Brzesko, Czernice, Giżyn, Krzemlin, Mielęcín, Młyny, Nieborowo, Pstrowice, Ryszewo, Turze i Żabów;
 - c. obszarami, na których odnotowano najwięcej interwencji Straży Miejskiej są: Czernice, Letnin, Mechowo, Młyny, Rzepnowo I Turze;
 - d. obszarami o największym nasileniu zjawiska przemocy w rodzinie są: Brzesko, Brzezin, Krzemlin, Mielęcín i Młyny;
 - e. obszarami o największej kumulacji zjawiska bezrobocia ogółem są: Czernice, Giżyn, Krzemlin, Nowielin, Obromino, Okunica, Pstrowice i Żabów;
 - f. obszarami o nasilonym bezrobociu osób po 50 roku życia są: Brzezin, Czernice, Giżyn, Krzemlin, Nowielin, Obromino, Okunica, Pstrowice, Miasto Pyrzyce, Ryszewko i Żabów;
 - g. obszarami o nasilonym długotrwałym bezrobociu są: Krzemlin, Letnin, Mechowo, Mielęcín, Młyny, Nowielin, Obromino, Okunica, Miasto Pyrzyce, Ryszewo i Żabów;
 - h. obszarami o nasilonych problemach alkoholowych (rodziny objęte pomocą społeczną) są: Brzezin, Czernice, Krzemlin, Nieborowo, Okunica, Miasto Pyrzyce i Żabów;
 - i. obszarami o nasilonym wykluczeniu społecznym z powodu niepełnosprawności są: Brzesko, Czernice, Giżyn, Krzemlin, Młyny, Nieborowo, Obromino, Pstrowice, Miasto Pyrzyce i Żabów;
 - j. obszarami o największej kumulacji rodzin objętych ubóstwem są: Brzesko, Czernice, Giżyn, Krzemlin, Mielęcín, Młyny, Obromino, Pstrowice i Żabów;
 - k. obszarami, na których odnotowano najniższy wynik ze sprawdzianu szóstoklasisty są: Brzesko, Krzemlin, Letnin, Mechowo, Mielęcín, Obromino i Pstrowice.
- II. W pozostałych sferach:

- a. obszarami o najmniejszej aktywności gospodarczej są: Brzesko, Brzezin, Krzemlin, Mechowo, Nowielin, Obromino, Okunica, Pstrowice, Ryszewko, Ryszewo i Stróżewo;
- b. obszarami, na których wyroby azbestowe usuwane są najwolniej są: Brzesko, Giżyn, Krzemlin, Letnin, Mechowo, Mielęcín, Nieborowo, Obromino, Pstrowice, Miasto Pyrzyce, Rzepnowo, Ryszewko, Ryszewo, Stróżewo, Turze i Żabów;
- c. obszarami o najslabiej rozwiniętej sieci wodociągowej są: Krzemlin, Letnin, Nowielin, Miasto Pyrzyce, Rzepnowo, Ryszewko, Turze, Żabów.
- d. problem ograniczonej dostępności do budynków użyteczności publicznej dla osób niepełnosprawnych najbardziej nasilony jest w: Brzesku, Czernicach, Krzemlinie, Letninie, Mechowie, Mielęcínie, Młynach, Nieborowie, Obrominie, Okunicy, Pstrowicach, Mieście Pyrzyce, Rzepnowie, Ryszewku, Stróżewie i Żabowie.

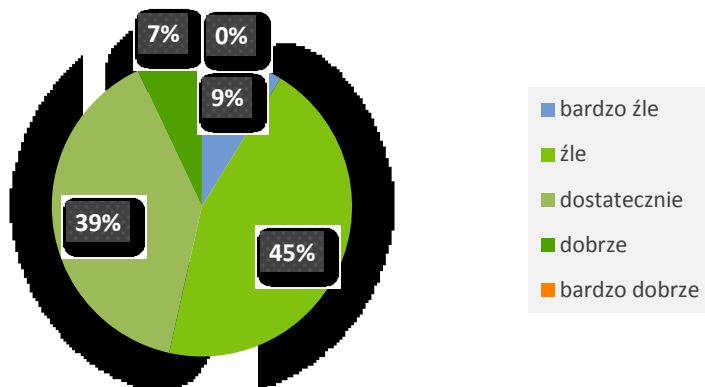
Obszary problemowe Gminy Pyrzyce okiem mieszkańców

Mieszkańcy Gminy Pyrzyce w ramach opracowywania aktualizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji mieli możliwość oceny aspektów funkcjonowania Gminy Pyrzyce, które wpływają na warunki życia mieszkańców za pomocą badania ankietowego.

W badaniu wzięło udział 114 osób, z czego 91% mieszka na terenie Gminy, a 9% jest zatrudnionych na jej terenie.

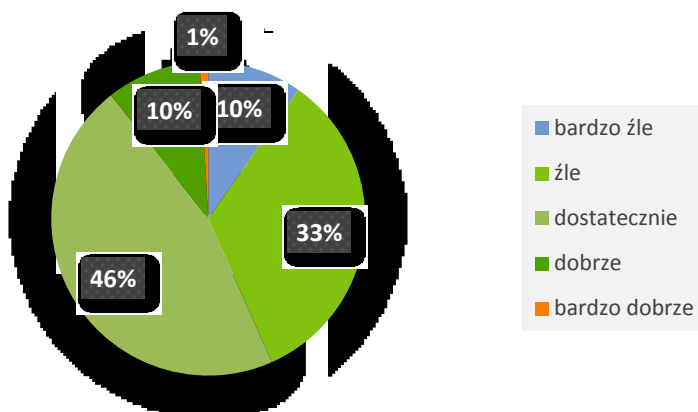
Ankietowani oceniali funkcjonowanie 28 aspektów gminy Pyrzyce, które wpływają na warunki życia mieszkańców. Aspekty te mogli ocenić w następującej skali: bardzo źle, źle, dostatecznie, dobrze i bardzo dobrze. Poniższe wykresy przedstawiają wyniki przeprowadzonej ankietyzacji.

**Patologie społeczne (alkoholizm,
narkomania, przemoc w rodzinie)**

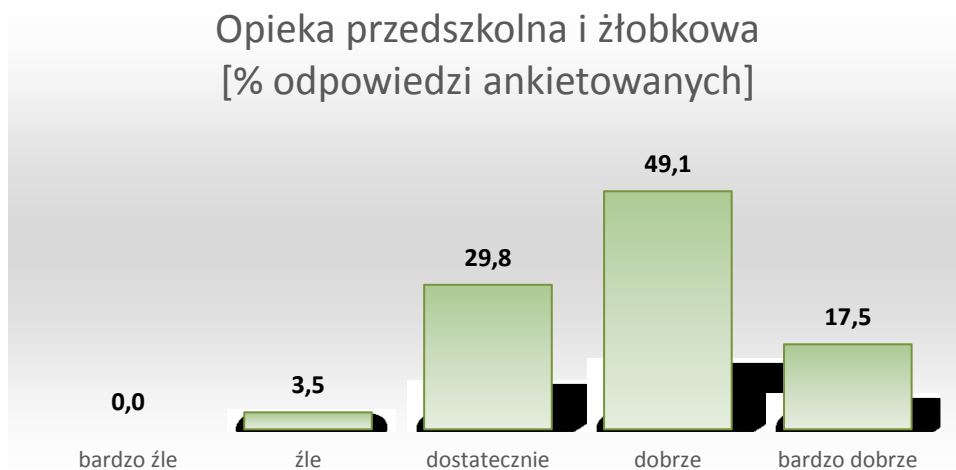
Rysunek 7: Ocena patologii społecznych na terenie Gminy Pyrzyce (źródło: przeprowadzona ankietyzacja)

**Stan techniczny zasobów
mieszaniowych gminy**

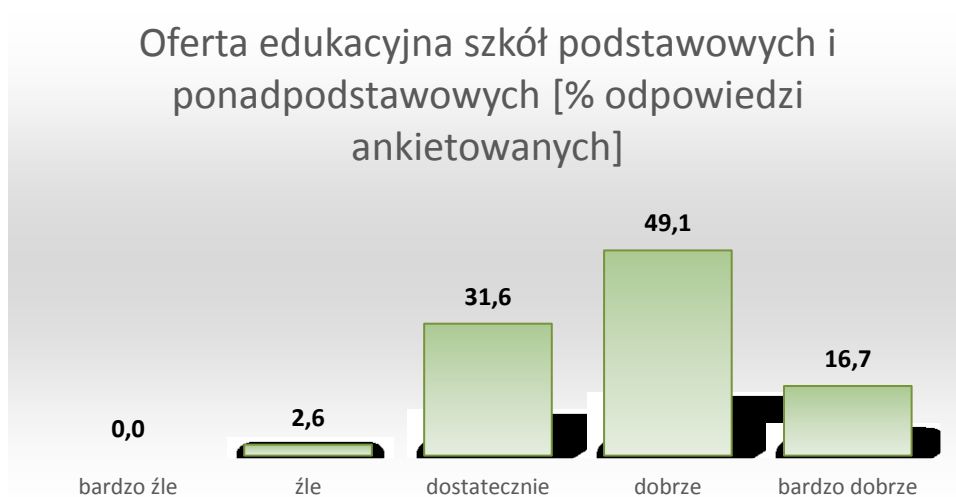

Rysunek 8: Ocena stanu technicznego zasobów mieszkaniowych Gminy (źródło: przeprowadzona ankietyzacja)

Ankietowani z terenu Gminy Pyrzyce najlepiej ocenili funkcjonowanie opieki przedszkolnej i żłobkowej oraz ofertę edukacyjną szkół podstawowych i ponadpodstawowych.

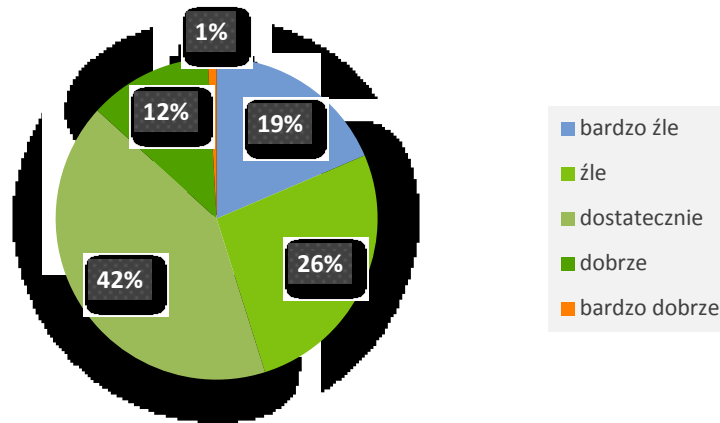
Rysunek 9: Ocena funkcjonowania opieki przedszkolnej i żłobkowej na terenie Gminy (źródło: przeprowadzona ankietyzacja)

Rysunek 10: Ocena funkcjonowania oferty edukacyjnej szkół podstawowych i ponadpodstawowych (źródło: przeprowadzona ankietyzacja)

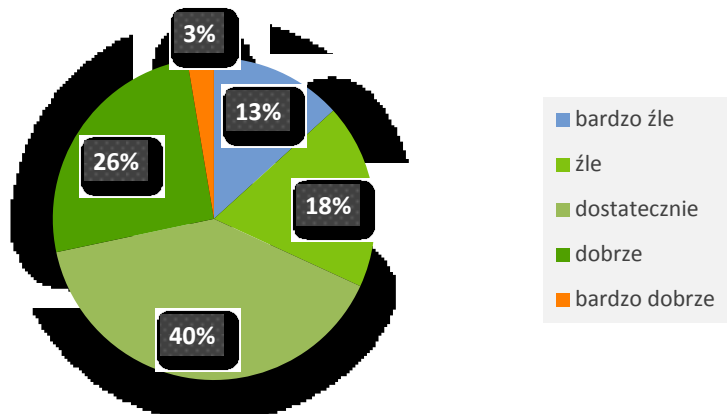
Ankietowani najgorzej ocenili stan dróg i oświetlenia ulicznego, estetykę i funkcjonalność przestrzeni publicznych oraz wykorzystanie potencjału turystycznego gminy.

Stan dróg i oświetlenia

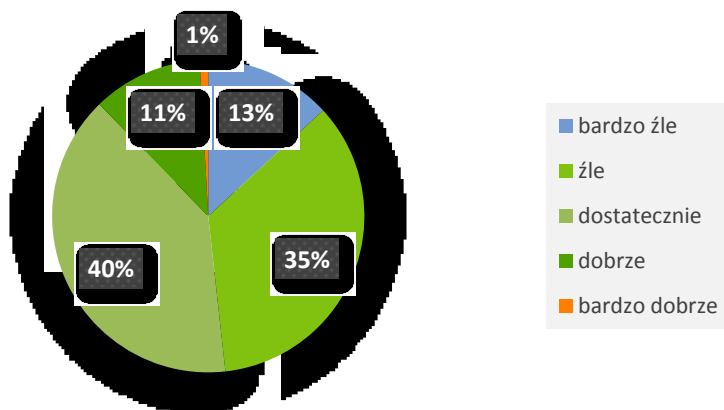
Rysunek 11: Ocena stanu dróg i oświetlenia ulicznego na terenie Gminy Pyrzyce (źródło: przeprowadzona ankietyzacja)

Estetyka i funkcjonalność przestrzeni publicznych

Rysunek 12: Ocena estetyki i funkcjonalności przestrzeni publicznych (źródło: przeprowadzona ankietyzacja)

Wykorzystanie potencjału turystycznego gminy

Rysunek 13: Ocena wykorzystania potencjału turystycznego Gminy (źródło: przeprowadzona ankietyzacja)

Ankietowani nie najlepiej ocenili również stan infrastruktury technicznej (wodociągowa, kanalizacyjna itp.) oraz stan techniczny zabytków, gdzie 11,4% wskazało na stan bardzo zły.

OBSZAR ZDEGRADOWANY GMINY PYRZYCE

Poniżej przedstawiono obszary, na których stwierdzono przekroczenie wartości referencyjnych w poszczególnych sferach.

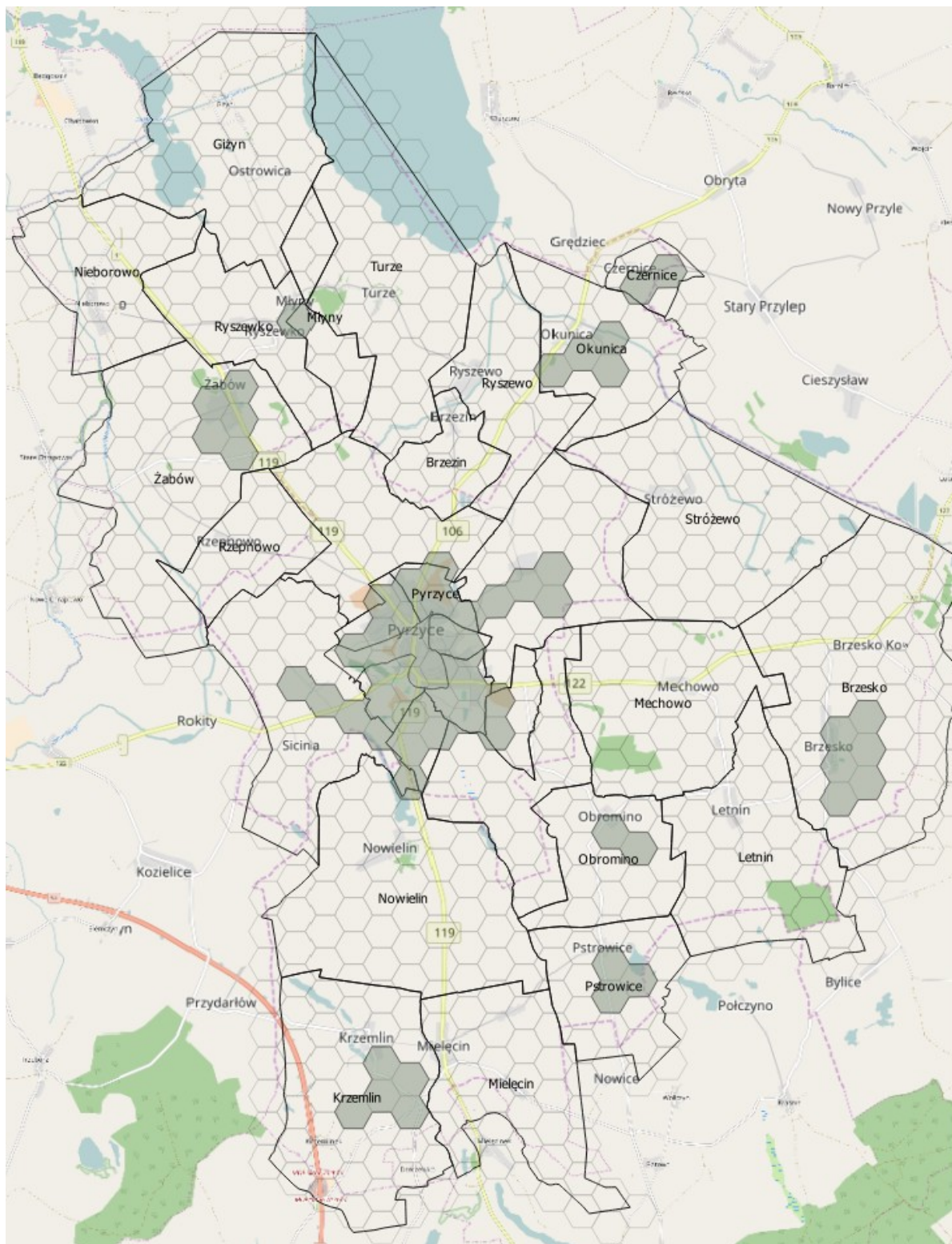
	Wartość wskaźnika odbiega od wartości referencyjnej
	Wartość wskaźnika nie odbiega od wartości referencyjnej

Tabela 45: Graficzne zestawienie wartości wskaźników delimitacyjnych na terenie jednostek analitycznych Gminy Pyrzyce [opracowanie własne]

	sfera społeczna	Pozostałe zjawiska kryzysowe			
		czynniki gospodarcze	czynniki techniczne	czynniki środowiskowe	czynniki przestrzenno-funkcjonalne
Brzesko					
Brzezin					
Czernice					
Giżyn					
Krzemlin					
Letnin					
Mechowo					
Mielęcín					
Młyny					
Nowielin					
Nieborowo					
Obromino					
Okunica					
Pstrowice					
Pyrzyce					
Rzepnowo					
Ryszewko					
Ryszewo					
Stróżewo					
Turze					
Żabów					

Za obszar zdegradowany Gminy Pyrzyce uznano te tereny, na których stwierdzono zjawiska kryzysowe w sferze społecznej oraz przynajmniej w jednej z pozostałych analizowanych sfer. Zgodnie z tą metodologią obszarami zdegradowanymi Gminy Pyrzyce są:

- Brzesko
- Czernice
- Krzemlin
- Młyny
- Obromino
- Okunica
- Pstrowice
- Pyrzyce
- Żabów

Rysunek 14: Obszar zdegradowany Gminy Pyrzyce [opracowanie własne]

POTENCJAŁ ROZWOJOWY OBSZARÓW ZDEGRADOWANYCH

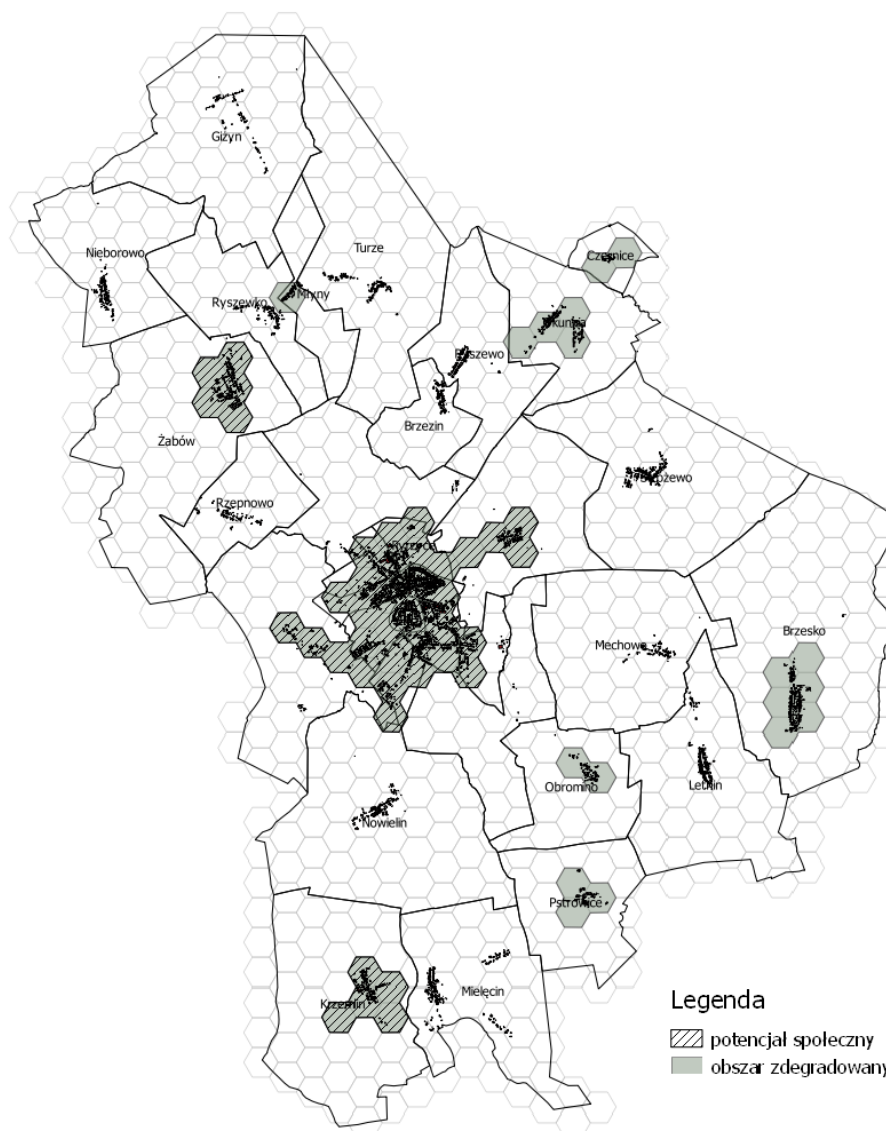
1. POTENCJAŁ ROZWOJOWY W ZAKRESIE KAPITAŁU SPOŁECZNEGO

Mianem kapitału społecznego określa się wartość, na którą składają się wzajemne relacje społeczne oraz zaufanie jednostek, przy pomocy których możliwe jest pomnażanie osiąganych korzyści. Analizując potencjał rozwojowy Gminy Pyrzyce, spośród zdiagnozowanych obszarów zdegradowanych wyłoniono tereny o dużej gęstości zaludnienia. To na tych obszarach należy inwestować w infrastrukturę oświatową, sportową, rekreacyjną i kulturową. Ponadto, na obszarach tych występują budynki, które mają potencjał w zakresie rozwoju budownictwa socjalnego i komunalnego, co przyczyni się do poprawy warunków bytowych mieszkańców, sytuacji materialnej oraz pozwoli ograniczyć poziom wykluczenia społecznego.

Na obszarach o dużej koncentracji zabudowy i mieszkańców władze Gminy oraz stowarzyszenia

i organizacje pożytku publicznego mają duże pole działania. Wraz z inwestycjami w infrastrukturę należy dążyć do uświadamiania mieszkańców w zakresie nakładów inwestycyjnych jakie należało ponieść w tym zakresie. Taka świadomość może przyczynić się do ograniczenia aktów wandalizmu na terenach zrewitalizowanych, a tym samym zwiększyć poziom bezpieczeństwa na tych obszarach.

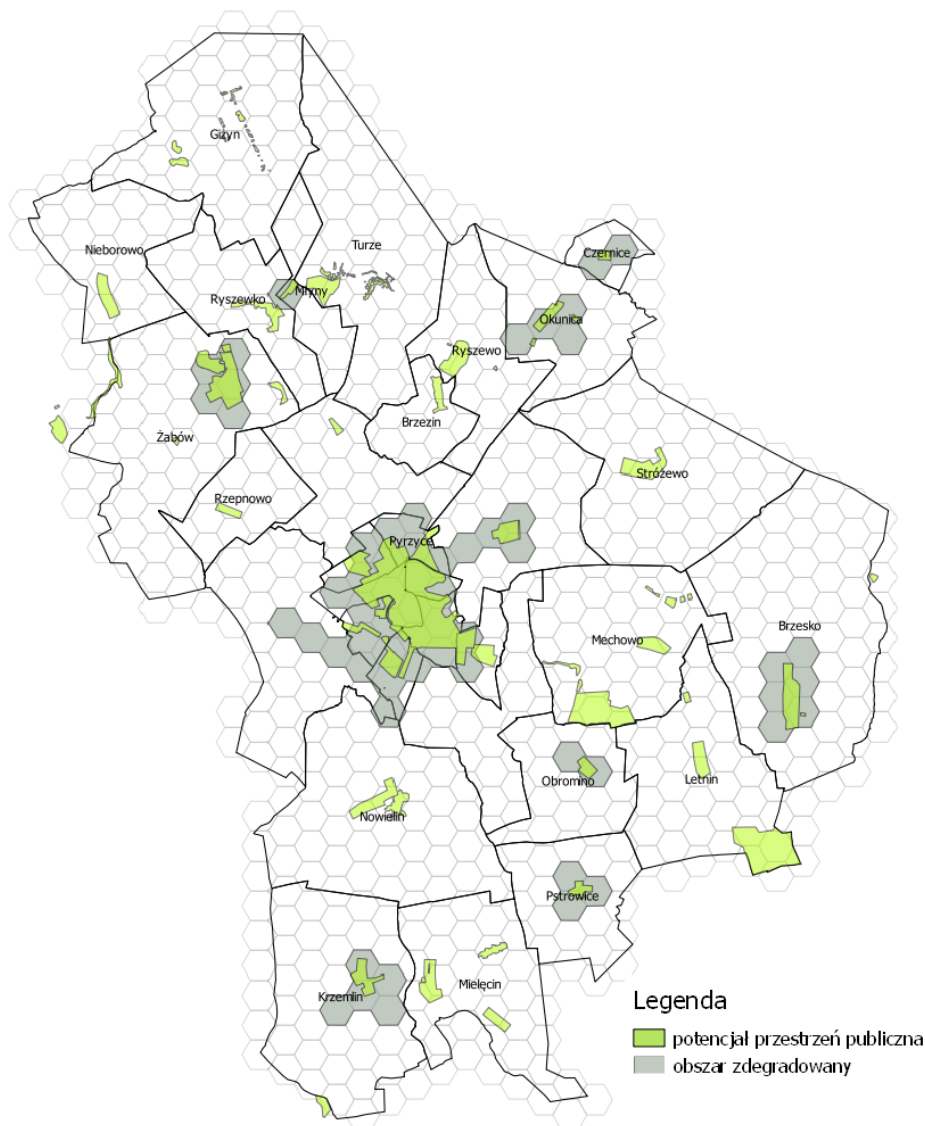
Największy potencjał społeczny na terenie Gminy Pyrzyce ma Miasto Pyrzyce, sołectwo Żabów oraz Krzemlin.

2. POTENCJAŁ ROZWOJOWY W ZAKRESIE PRZESTRZENI PUBLICZNEJ

Na terenie Gminy Pyrzyce występuje duży potencjał w zakresie rozwoju i poprawy atrakcyjności

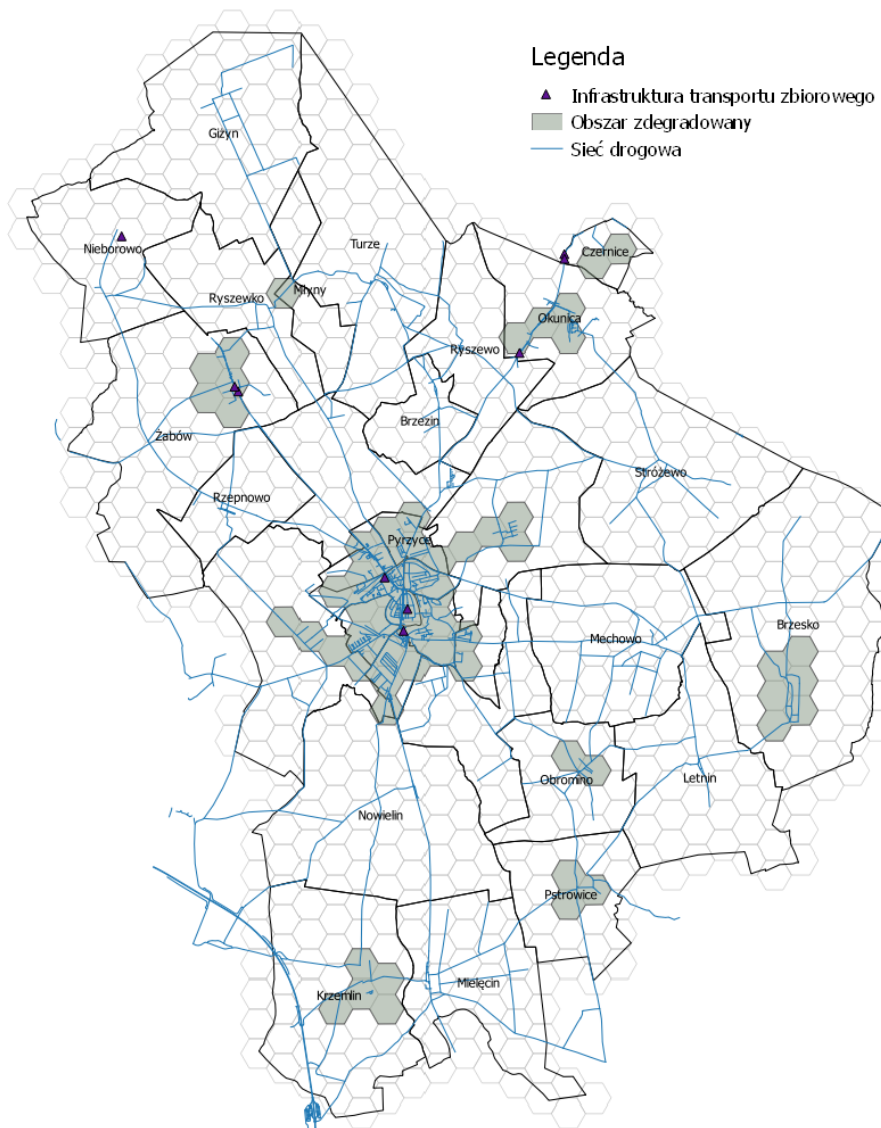
i funkcjonalności przestrzeni publicznej. Bardzo istotne jest, aby przestrzeń publiczna była przede wszystkim bezpieczna i dostępna dla osób starszych i niepełnosprawnych. Przestrzeń ta powinna pełnić funkcje rekreacyjne, kulturowe, a także integracyjne. Na terenie Gminy Pyrzyce występują liczne zabytki, które niestety ze względu na swój wiek zamiast „cieszyć oko” stają się zagrożeniem dla bezpieczeństwa oraz estetyki przestrzeni publicznej. Dlatego przy podejmowaniu działań w zakresie poprawy atrakcyjności funkcjonalności i dostępności przestrzeni publicznej należy równocześnie realizować działania tzw. miękkie, które pomogą ograniczyć zachowania niepożądane w miejscach publicznych. Poniższa mapa wskazuje obszary o dużym potencjale rozwojowym w zakresie poprawy atrakcyjności funkcjonalności przestrzeni publicznej na terenie Gminy Pyrzyce.

3. POTENCJAŁ ROZWOJOWY W ZAKRESIE TRANSPORTU I KOMUNIKACJI

Gmina Pyrzyce posiada duży potencjał rozwojowy w zakresie transportu i komunikacji. Gęsta sieć dróg gminnych, powiatowych i tranzytowych ułatwia komunikację wewnątrzgminną oraz poza jej granicę. Niestety, wraz z rozwojem sieci dróg oraz wzrostem natężenia ruchu pojazdów na drogach przyczynia się to do większej liczby zdarzeń drogowych, a także zwiększonej emisji liniowej. Dlatego też Gmina Pyrzyce podejmuje działania zwiększające poziom bezpieczeństwa drogowego oraz ograniczające emisję szkodliwych gazów i pyłów z transportu. Niezwykle istotne jest wprowadzanie takich działań przy jednoczesnym uwzględnianiu lokalnych potencjałów w tym zakresie. Dlatego też, na przykład działania w zakresie rozwoju parkingów lokalizowane powinny być w taki sposób, aby umożliwiać korzystanie z transportu zbiorowego. Działania w zakresie modernizacji oświetlenia ulicznego, w pierwszej kolejności powinny być realizowane na odcinkach o największym natężeniu ruchu

drogowego, gdzie bezpieczeństwo pieszych jest zagrożone. W zakresie komunikacji rowerowej, należy brać pod uwagę lokalizację ścieżek rowerowych wzdłuż głównych ciągów komunikacyjnych (przy zachowaniu zasad bezpieczeństwa), umożliwiając mieszkańcom poruszanie się rowerem do szkoły lub pracy. Odpowiednia infrastruktura umożliwiająca pozostawienie roweru pod miejscem pracy lub szkołą na pewno zachęci mieszkańców do korzystania z takiej formy transportu.

4. POTENCJAŁ W ZAKRESIE WYKORZYSTANIA WÓD TERMALNYCH

Po zewnętrznej stronie średniowiecznych miejskich murów, między basztami Sowią i Szczecińską, na ładnym, uporządkowanym skwerku stoją najmłodsze w Polsce, szóste już chyba w naszym kraju, solankowe tężnie. Tężnie są dwie, każda z nich ma wysokość 3 metrów. Pierwsza jest długa na 13 m, druga ma długość prawie 8 m. Obie są szerokie na niespełna 3 m. Stoją symetrycznie przedzielone chodnikiem ze skwerkiem z ławeczkami. Po tarninowych witykach spływa solanka. Dostarczana jest beczkownikami i w razie potrzeby

uzupełniana, bo instalacja ma obieg zamknięty: solanka pompowana jest na szczyt drewnianej konstrukcji i spływała po tarninie do zbiornika. Wodę dostarcza „Geotermia Pyrzyce” Sp. z o.o.

W 2006 roku na wniosek Burmistrza Pyrzyce, Zarząd Województwa Zachodniopomorskiego umieścił zadanie pt. "Budowa Centrum Rehabilitacji, Sportów Wodnych i Rekreacji (w tym łąźni) na terenach geotermalnych gminy Pyrzyce, jako projekt kluczowy. Niemniej na późniejszym etapie projekt ten został wyprowadzony z listy projektów kluczowych. Na przełomie roku 2012 i 2013 wśród mieszkańców Gminy Pyrzyce przeprowadzono badanie ankietowe, z którego wynika, iż niemal 100 procent ankietowanych uważa, że w Pyrzycach powinny powstać baseny lecznicze i rekreacyjne wypełnione wodą termalną. Jednym z kluczowych pytań w ankiecie było: *Czy Pana/Pani zdaniem rozwój ciepłowni geotermalnej może spowodować wzrost gospodarczy w Pyrzycach?* Ankietowani w niemalże 80% uważają, że wzrost gospodarczy mógłby być wywołany rozwojem Geotermii Pyrzyce. Zdaniem mieszkańców nie ma alternatywy dla wód termalnych w wykorzystaniu dla rozwoju region, jest to jądro wielu zadań towarzyszących, tworzących warunki do rozwoju społeczno-gospodarczego Ziemi Pyrzyckiej.

5. POTENCJAŁ W ZAKRESIE DZIEDZICTWA KULTUROWEGO

Gmina Pyrzyce posiada duży potencjał rozwojowy w zakresie dziedzictwa kulturowego (materialnego i niematerialnego), związanego z historią miasta, przyrodą je otaczającą, naszymi tradycjami olimpijskimi oraz heraldyką i tradycjami muzycznymi. Do dziś zachowały się zabytkowe budowle pełniące funkcję użyteczności publicznej. Niemniej ich stan techniczny nie jest zadowalający i bez podejmowania działań niewiele z nich uda się zachować dla przyszłych pokoleń. Ziemia Pyrzycka posiada także duży potencjał rozwojowy w zakresie badań archeologicznych. Na obszarze Gminy stwierdzono ciągłość osadnictwa od 5 tys. lat, co jest zjawiskiem wyjątkowym zarówno w skali ziem polskich, jak i Niżu Środkowoeuropejskiego, co daje potencjał nie tylko badawczy, ale i turystyczny.

Ponadto, pyrzyckie fortyfikacje miejskie są jednym z najcenniejszych zabytków średniowiecznej architektury obronnej w Polsce. Stanowią one są unikatowym skarbem, który odpowiednio wykorzystany, zadbany i wyeksponowany może znacząco podnieść atrakcyjność Miasta.

Jako bardzo ważny element odtworzonej kultury słowiańskiej jest historyczne udokumentowany haft pyrzycki oraz strój ludowy. Stać się on może lokalnym produktem rękodzielniczym promującym Ziemię Pyrzycką. Tradycje kultywują liczne zespoły

folklorystyczne i śpiewacze. Corocznie organizowany jest przegląd zespołów ludowych w Pyrzycach, impreza ta ma już charakter ponadregionalny.

Niewątpliwym i niekwestionowanym zasobem Ziemi Pyrzyckiej jest atrakcyjność produktów lokalnych, ich wysoka jakość i różnorodność. Produkty i atrakcje lokalne, jakimi może poszczycić się Ziemia Pyrzycka to ciekawe produkty spożywcze jak i wytwory rękodzieła.

Promowanie walorów kulturowych wśród mieszkańców Gminy w tym także tych najmłodszych, zwiększy ich tożsamość regionalną. Dbanie i troska o kulturowy zasób materialny i niematerialny przyczyni się do wzrostu atrakcyjności Gminy jako miejsca zamieszkania oraz podejmowania działalności gospodarczej promującej produkty lokalne.

WSKAZANIE OBSZARU REWITALIZACJI WRAZ Z UZASADNIENIEM

Synteza wyników uzyskanych z przeprowadzonej diagnozy oraz badań ilościowych i jakościowych obecnej sytuacji w gminie Pyrzyce doprowadziła do wyodrębnienia obszaru rewitalizacji na terenie gminy, który cechuje się największą kumulacją negatywnych zjawisk i problemów, jak również znacznym potencjałem rozwojowym. Obok kryterium wysokiego stopnia degradacji przy wyborze obszarów rewitalizacji istotnym czynnikiem była identyfikacja możliwie szerokiego spektrum możliwości realizacji potencjalnych działań naprawczych, zarówno działań tak zwanych miękkich, jak i twardych, mogących także oddziaływać w jak najszerszym zasięgu, stwarzając realną możliwość kreowania pozytywnych zmian.

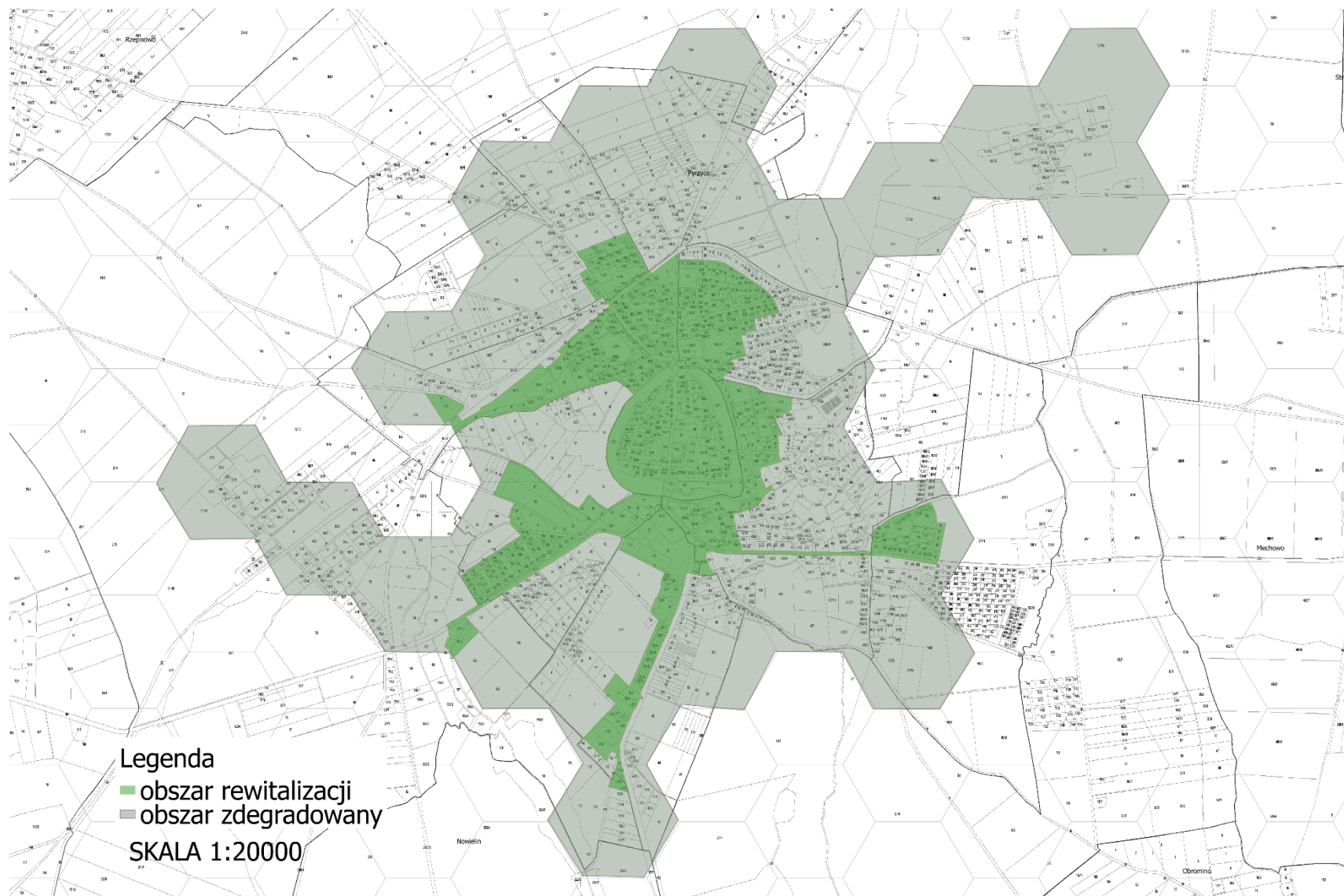
Mimo, iż na terenie Gminy Pyrzyce kumulację zjawisk kryzysowych odnotowano również na obszarach wiejskich, ze względu na wysoki potencjał rozwojowy Miasta Pyrzyce oraz ograniczenia procentowe odnośnie liczby mieszkańców, a także powierzchni obszaru rewitalizacji, wyznaczono obszar rewitalizacji w granicach Miasta Pyrzyce.

Tabela 46: Charakterystyka obszaru rewitalizacji [opracowanie własne]

	Powierzchnia [km]	Udział w powierzchni Gminy [%]	Liczba mieszkańców	Udział w liczbie mieszkańców Gminy [%]
Gmina Pyrzyce	196,85	100,00%	18904	100%
Obszar rewitalizacji	5,103	2,59%	5375	28,43%

Poniższa mapa prezentuje rozmieszczenie obszaru rewitalizacji w układzie przestrzennym gminy oraz w odniesieniu do wyznaczonych obszarów zdegradowanych.

AKTUALIZACJA LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI DLA GMINY PYRZYCE

Rysunek 15: Obszar rewitalizacji Gminy Pyrzyce [opracowanie własne]

Szczegółowa diagnoza obszaru rewitalizacji Gminy Pyrzyce

Obszar rewitalizacji Gminy Pyrzyce obejmuje część Miasta Pyrzyce. Ze względu na liczbę mieszkańców Miasta Pyrzyce, która stanowi 64% ogółu mieszkańców Gminy Pyrzyce, niemożliwe było objęcie całego terenu miasta obszarem rewitalizacji. Dlatego też obszar rewitalizacji Gminy Pyrzyce skupia się wzdłuż największej koncentracji zabudowy mieszkaniowej oraz w obrębie zabytkowych murów obronnych, które stanowią duży potencjał rozwojowy tego obszaru.

Wyznaczony obszar znajduje się w stanie kryzysowym z powodu koncentracji negatywnych zjawisk zarówno w sferze społecznej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej, gospodarczej i technicznej. Główne problemy społeczne obszaru rewitalizacji to długotrwałe bezrobocie oraz bezrobocie wśród osób powyżej 50 roku życia. Ponadto, na terenie obszaru rewitalizacji odnotowano znaczny poziom wykluczenia społecznego spowodowany alkoholizmem i niepełnosprawnością. Obszar rewitalizacji cechuje się także dużym obciążeniem demograficznym.

Zdiagnozowane problemy w sferze poza społecznej to głównie niedostatecznie rozwinięta sieć wodno-kanalizacyjna, obecność wyrobów azbestowych oraz ich niewielkie tempo usuwania, a także brak dostępności do budynków użyteczności publicznej dla osób niepełnosprawnych i starszych.

Poniższa tabela zawiera zbiorcze zestawienie wskaźników charakteryzujących obszar rewitalizacji wraz z odniesieniem do wartości dla obszaru całej Gminy Pyrzyce.

Tabela 47: Obszar rewitalizacji Gminy Pyrzyce – wskaźniki [opracowanie własne]

Sfera	Wskaźnik cząstkowy	
	Obszar rewitalizacji	Gmina Pyrzyce
SPOŁECZNA	Wskaźnik obciążenia demograficznego	
	23,77	18,81
	Liczba osób w wieku przedprodukcyjnym na 100 mieszkańców	
	17,31	20,72
	Liczba interwencji Straży Miejskiej na 100 mieszkańców	
	0,00	1,78
	Liczba niebieskich kart na 100 mieszkańców	
	0,21	0,23
	Liczba osób bezrobotnych na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym	
	7,50	8,53
	Liczba osób bezrobotnych powyżej 50 roku życia na 100 mieszkańców w wieku	

AKTUALIZACJA LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI DLA GMINY PYRZYCE

	produkcyjnym	
	2,33	2,06
	Liczba osób długotrwale pozostających bez pracy na 100 bezrobotnych	
	59,70	55,23
	Liczba rodzin objętych pomocą społeczną z powodu alkoholizmu na 100 mieszkańców	
	0,39	0,34
	Liczba rodzin objętych pomocą społeczną z powodu niepełnosprawności na 100 mieszkańców	
	1,85	1,49
	Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu ubóstwa na 100 mieszkańców	
	2,61	3,03
	Średni wynik sprawdzianu szóstoklasisty	
68,74	66,21	
GOSPODAR CZA	Liczba podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców	
	13,08	6,62
TECHNICZ NA	Liczba budynków podłączonych do sieci wodociągowej na 100 mieszkańców	
	10,17	18,54
PRZESTRZENNO- FUNKCJONALNA	Ocena przystosowania budynków do potrzeb osób niepełnosprawnych	
	2,29	1,66
ŚRODOWISKO WA	Procent redukcji masy azbestu względem roku 2013	
	2%	5%

Potencjał rozwojowy obszaru rewitalizacji

Wyznaczony obszar rewitalizacji posiada duży potencjał, który nie jest obecnie wykorzystywany, a jest reprezentatywny dla Gminy Pyrzyce, m.in. ze względu na lokalizację oraz dziedzictwo kulturowe. Teren w rejonie ulic: Kościuszki, Dworcowej, Rejtana, Bogusława, Magazynowej, Głowackiego, Stargardzkiej, Ogrodowej, Jana Pawła II, Niepodległości, Kwiatowej, Poznańskiej, Staromiejskiej, Warszawskiej i Lipieńskiej objęty jest ochroną konserwatorską, dlatego też należy zadbać o cenne obiekty

oraz uatrakcyjnienie ich funkcji. Poprawa estetyki i funkcjonalności przestrzeni publicznej wpłynie na wzrost dostępności tych terenów dla osób starszych i niepełnosprawnych. Rewitalizacja tych obszarów w zakresie mobilności miejskiej wpłynie bezpośrednio na bezpieczeństwo oraz stan środowiska. Ponadto, atrakcyjna i dostosowana przestrzeń publiczna sprzyja integracji lokalnej społeczności. Mieszkańcy chętniej spędzają czas w miejscach bezpiecznych i estetycznych. Integracja lokalnej społeczności przyczynić może się do podejmowania wspólnych inicjatyw, które mogą mieć pozytywny wpływ na problem bezrobocia oraz przedsiębiorczości na terenie Gminy. Obszar rewitalizacji posiada wysoką liczbę podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców, co stanowi potencjał w zakresie redukcji bezrobocia na omawianym obszarze. W obszarze rewitalizacji odnotowano duży udział osób w wieku poprodukcyjnym w stosunku do liczby osób w wieku produkcyjnym. Ponadto, dużym problemem jest bezrobocie wśród osób powyżej 50 roku życia. Dlatego też, niezwykle istotna jest aktywizacja osób starszych, poprzez szkolenia i warsztaty, co pomoże ograniczyć ich poziom wykluczenia społecznego i być może przyczyni się do odnalezienia zatrudnienia.

Ponadto, niezwykle istotny jest stan środowiska w tych obszarach oraz infrastruktura techniczna spełniająca normy w zakresie ochrony środowiska. Dlatego też, należy dążyć do pełnego zwodociągowania i skanalizowania obszaru rewitalizacji, a także rozwoju niskoemisyjnych systemów energetycznych.

SKALA I CHARAKTER POTRZEB REWITALIZACYJNYCH

Przeprowadzona diagnoza poprzedzająca wyznaczenie obszaru zdegradowanego oraz obszaru rewitalizacji w Gminie Pyrzyce wykazała, że na terenie wyznaczonego obszaru rewitalizacji oraz obszaru zdegradowanego, z którym ten obszar jest powiązany występują następujące rozliczne problemy, stanowiące podstawę do podjęcia działań rewitalizacyjnych. Zidentyfikowana skala i charakter potrzeb rewitalizacyjnych w Gminie Pyrzyce jest następująca:

POTRZEBY SPOŁECZNE

- PS-1. Poprawa warunków życia osób uboższych;
- PS-2. Ograniczenie stopnia wykluczenia społecznego osób niepełnosprawnych i osób starszych;
- PS-3. Poprawa sytuacji na rynku pracy;
- PS-4. Poprawa aktywności społecznej i integracji mieszkańców gminy, w tym osób starszych i niepełnosprawnych;
- PS-5. Pomoc osobom uzależnionym od alkoholu.

POTRZEBY GOSPODARCZE

- PG-1. Poprawa kondycji i rozwój podmiotów gospodarczych;
- PG-2. Wzmacnianie przedsiębiorczości i kreatywności wśród mieszkańców.

POTRZEBY PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNE

- PP-F-1. Poprawa funkcjonalności budynków oraz ich dostępności dla osób starszych i niepełnosprawnych na terenie gminy oraz przestrzeni publicznych;
- PP-F-2. Wzrost bezpieczeństwa publicznego.

POTRZEBY ŚRODOWISKOWE

- PŚ-1. Redukcja masy wyrobów azbestowych na terenie gminy.

POTRZEBY TECHNICZNE

- PT-1. Rozwój sieci wodociągowej i kanalizacyjnej na terenie gminy wraz z pozostałą infrastrukturą techniczną;
- PT-2. Ograniczenie barier architektonicznych dla osób

starszych
i niepełnosprawnych na terenie gminy

WIZJA OBSZARU REWITALIZACJI PO REALIZACJI DZIAŁAŃ REWITALIZACYJNYCH

W perspektywie długoterminowej podjęcie działań rewitalizacyjnych skutkować będzie osłabieniem negatywnych zjawisk nie tylko na obszarze rewitalizowanym, ale także na obszarze całej gminy. Rewitalizacja obszaru zdegradowanego umożliwi uruchomienie potencjału i zasobów lokalnych oraz ich optymalne wykorzystanie na rzecz rozwoju całej gminy. Wizja obszaru rewitalizacji w Gminie Pyrzyce po przeprowadzeniu działań rewitalizacyjnych przedstawia się następująco:

Obszar rewitalizacji Gminy Pyrzyce objęty działaniami rewitalizacyjnymi po ich finalizacji został trwale odnowiony. Stanowi miejsce atrakcyjne, funkcjonalne, bezpieczne, przyjazne osobom w każdym wieku oraz osobom niepełnosprawnym, w którym można w sposób aktywny spędzić czas wolny oraz rozwijać się zawodowo i kulturalnie. Dziedzictwo kulturowe Gminy Pyrzyce jest chronione i promowane. Mieszkańcy chętnie korzystają z odnowionej i dostosowanej do ich potrzeb przestrzeni publicznej. Zmodernizowane oraz dostosowane do potrzeb mieszkańców budynki i zabytki „cieszą oko” i gromadzą mieszkańców wokół wspólnych spraw. Ponadto dzięki przeprowadzonemu doposażeniu w infrastrukturę bytową znacznie wzrósł poziom życia mieszkańców, zaś rozbudowany i zmodernizowany układ komunikacyjny gminy przyczynił się do wzrostu bezpieczeństwa drogowego. Wszystko to w znacznym stopniu przyczyniło się do zmniejszenia wykluczenia społecznego mieszkańców obszarów rewitalizacji. Mieszkańcy zaczęli utożsamiać się z miejscem zamieszkania, poznali historię swojej gminy, zintegrowali się i coraz częściej podejmują wspólne inicjatywy na rzecz odnowy pozostałych fragmentów przestrzeni gminy.

CELE STRATEGICZNE

Misją Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Pyrzyce na lata 2017 – 2023 jest poprawa warunków życia mieszkańców gminy, wzrost atrakcyjności przestrzeni publicznej w gminie, poprawa ładu przestrzennego, a także poprawa stanu środowiska naturalnego, zaś wskazane cele dla obszaru rewitalizacji są bezpośrednią odpowiedzią na zdiagnozowane problemy na tym terenie. Program Rewitalizacji uwzględnia w realizacji cele działań przedstawione w dokumencie „Strategia Rozwoju Gminy Pyrzyce na lata 2015-2025”, które brzmią następująco:

- Tworzenie warunków rozwoju Gminy Pyrzyce

- Rozwój mieszkalnictwa oraz poprawa infrastruktury społecznej
- Rozwój mobilności i dostępności komunikacyjnej
- Poprawa jakości infrastruktury technicznej i wzrost wykorzystania energii przyjaznej środowisku
- Poprawa jakości edukacji, wsparcie dla rodzin w kształceniu dzieci
- Rozwój kultury i sportu
- Poprawa stanu bezpieczeństwa mieszkańców gminy
- Ochrona środowiska, obszary wiejskie
- Promocja gminy.

Głównym celem Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Pyrzyce na lata 2017 - 2023 określa się odpowiedź na zdefiniowane problemy w długoterminowej perspektywie rozwoju, wskazując na korzyści oczekiwanych przemian płynące dla wszystkich mieszkańców gminy. Cele rewitalizacji wyznaczono na podstawie skumulowanych na obszarze zdegradowanym problemów oraz w odpowiedzi na potrzeby mieszkańców. Uszczegółowieniem nadrzędnego celu, są cele szczegółowe i odpowiadające im kierunki działań rewitalizacyjnych.

CEL NADRZĘDNY: REWITALIZACJA OBSZARÓW KRYZYSOWYCH

Cele operacyjne:

- **Poprawa jakości życia i budowanie silnego kapitału społecznego**

(koncentruje swoją uwagę na problemach oraz działaniach o charakterze społeczno-technicznym)

- **Tworzenie funkcjonalnych i bezpiecznych miejsc publicznych oraz podnoszenie jakości środowiska przyrodniczego i kulturowego**

(koncentruje swoją uwagę na problemach oraz działaniach o charakterze przestrzenno-funkcjonalno-środowiskowo-techniczno-społecznych)

- **Budowanie społeczeństwa przedsiębiorczego i aktywnego społecznie**

(koncentruje swoją uwagę na problemach oraz działaniach o charakterze społeczno-gospodarczo-technicznych)

Cele szczegółowe do celów operacyjnych:

Poprawa jakości życia i budowanie silnego kapitału społecznego – CELE SZCZEGÓŁOWE:

- 1.1. Poprawa warunków bytowych oraz ograniczenie stopnia wykluczenia społecznego;

- 1.2. Aktywizacja społeczna i zawodowa mieszkańców obszaru rewitalizacji oraz tworzenie bezpiecznych warunków do życia i prowadzenia działalności gospodarczej;
- 1.3. Wykorzystanie terenów publicznych do budowania infrastruktury miejsc spotkań, rekreacji i aktywności fizycznej.

Tworzenie funkcjonalnych i bezpiecznych miejsc publicznych oraz podnoszenie jakości środowiska przyrodniczego i kulturowego – CELE SZCZEGÓŁOWE:

- 2.1. Renowacja i modernizacja obiektów na obszarze rewitalizacji zmiierzająca do stworzenia przestrzeni użytecznej dla mieszkańców;
- 2.2. Modernizacja i rozbudowa istniejącej infrastruktury technicznej obszaru rewitalizacji;
- 2.3. Regulacja i dbałość o bezpieczeństwo publiczne oraz w ruchu drogowym;

Budowanie społeczeństwa przedsiębiorczego i aktywnego zawodowo – CELE SZCZEGÓŁOWE:

- 1.1. Tworzenie warunków do rozwoju MŚP oraz podmiotów ekonomii społecznej;
- 1.2. Aktywizacja zawodowa mieszkańców w różnym wieku;
- 1.3. Wspieranie przedsiębiorczości, podnoszenia kompetencji oraz reintegracji zawodowej.

ZAKRES PROGRAMOWANYCH DZIAŁAŃ REWITALIZACYJNYCH

Działania rewitalizacyjne, ze względu na ich liczbę zostały podzielone na VIII głównych projektów rewitalizacyjnych. Taki podział miał na celu m.in. ułatwienie wykazania komplementarności projektów rewitalizacyjnych z założonymi celami.

Główne projekty rewitalizacyjne to:

- I. MODERNIZACJA BUDYNKÓW NA TERENIE OBSZARU REWITALIZACJI
- II. NOWOCZESNA I DOSTOSOWANA INFRASTRUKTURA TECHNICZNA
- III. ROZWÓJ PRZEDSIĘBIORCZOŚCI NA OBSZARZE REWITALIZACJI
- IV. ZRÓWNOWAŻONY TRANSPORT NA OBSZARZE REWITALIZACJI
- V. POPRAWA BEZPIECZEŃSTWA NA OBSZARZE REWITALIZACJI
- VI. INTEGRACJA SPOŁECZNA MIESZKAŃCÓW NA OBSZARACH REWITALIZACJI
- VII. POPRAWA JAKOŚCI I DOSTĘPNOŚCI PRZESTRZENI PUBLICZNEJ NA OBSZARACH REWITALIZACJI
- VIII. POPRAWA BAZY SPORTOWO-REKREACYJNEJ OBSZARU REWITALIZACJI

W ramach każdego głównego projektu rewitalizacyjnego mogą występować dwie listy działań rewitalizacyjnych. Wynika to z opracowania: *Zasady realizacji przedsięwzięć*

AKTUALIZACJA LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI DLA GMINY PYRZYCE

rewitalizacyjnych w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego 2014-2020.

Lista I będzie obejmowała projekty przeznaczone do złożenia w konkursie o dofinansowanie w ramach działania 9.3 „Wspieranie rewitalizacji w sferze fizycznej, gospodarczej i społecznej ubogich społeczności i obszarów miejskich i wiejskich”. W celu poprawy czytelności dokumentu, tabele zawierające działania wpisujące się z listę I, oznaczone są kolorem zielonym.

Lista II będzie obejmowała projekty (opisane co najmniej w formie zestawu cech – ogólnej charakterystyki przedsięwzięcia) przeznaczone do złożenia w konkursie o dofinansowanie w ramach pozostałych działań RPO WZ 2014-2020, w których przewidziano premiowanie projektów rewitalizacyjnych. Umieszczenie projektu w programie rewitalizacji na liście II stanowić będzie podstawę do uznania go za projekt rewitalizacyjny i premiowanie – w zakresie przewidzianym w danym działaniu RPO WZ 2014-2020, w którym projekt kwalifikuje się do wsparcia. W celu poprawy czytelności dokumentu, tabele zawierające działania wpisujące się z listę II, oznaczone są kolorem pomarańczowym.

Poniższa tabela przedstawia powiązanie głównych projektów rewitalizacyjnych z założonymi celami rewitalizacji w Gminie Pyrzyce. W celu wzmocnienia kompleksowości działań rewitalizacyjnych w Gminie Pyrzyce, za zgodne z założeniami Programu Rewitalizacji uznaje się jedynie te główne projekty, które łączą w sobie co najmniej 2 cele szczegółowe z różnych celów operacyjnych, przy czym przynajmniej jeden z tych celów działania musi odpowiadać sferze społecznej.

Tabela 48: Kompleksowość głównych projektów rewitalizacyjnych z celami rewitalizacji Gminy Pyrzyce [opracowanie własne]

GŁÓWNY PROJEKT REWITALIZACYJNY	CEL OPERACYJNY 1			CEL OPERACYJNY 2			CEL OPERACYJNY 3		
	1.1	1.2	1.3	2.1	2.2	2.3	3.1	3.2	3.3
I. MODERNIZACJA BUDYNKÓW NA TERENIE OBSZARU REWITALIZACJI									
II. NOWOCZESNA I DOSTOSOWANA INFRASTRUKTURA TECHNICZNA									
III. ROZWÓJ PRZEDSIĘBIORCZOŚCI NA OBSZARZE REWITALIZACJI									
IV. ZRÓWNOWAŻONY TRANSPORT NA OBSZARZE REWITALIZACJI									

V.POPRAWA BEZPIECZEŃSTWA NA OBSZARZE REWITALIZACJI									
VI.INTEGRACJA SPOŁECZNA MIESZKANCÓW NA OBSZARACH REWITALIZACJI									
VII.POPRAWA JAKOŚCI I DOSTĘPNOŚCI PRZESTRZENI PUBLICZNEJ NA OBSZARACH REWITALIZACJI									
VIII. POPRAWA BAZY SPORTOWO-REKREACYJNEJ OBSZARU REWITALIZACJI									

Legenda

	oddziaływanie bezpośrednie
	oddziaływanie pośrednie

Główne projekty rewitalizacyjne w Gminie Pyrzyce

MODERNIZACJA BUDYNKÓW NA TERENIE OBSZARU REWITALIZACJI

Opis realizowanego projektu oraz wpływ na mieszkańców obszaru rewitalizacji

Celem projektu jest przystosowanie istniejącej zabudowy wielorodzinnej i użyteczności publicznej przede wszystkim do obowiązujących standardów w zakresie ochrony środowiska. W ramach niniejszego opracowania zdiagnozowano problem niedostatecznie rozwiniętego systemu wodno-kanalizacyjnego, obecność wyrobów azbestowych. Oprócz tego, znaczna liczba budynków wymaga zastosowania rozwiązań w zakresie poprawy efektywności energetycznej.

Realizacja budynków przyczyni się do poprawy bezpieczeństwa oraz dostępności dla osób starszych

i niepełnosprawnych, co z kolei wpłynie na wzrost aktywności społecznej i zawodowej tej grupy mieszkańców obszaru rewitalizacji oraz Gminy Pyrzyce.

Poprawa stanu technicznego zabudowy mieszkaniowej i budynków użyteczności publicznej wpłynie bezpośrednio na estetykę przestrzeni publicznej.

Grupa docelowa

- mieszkańcy obszaru rewitalizacji;
- mieszkańcy Gminy Pyrzyce;
- Spółdzielnie i Wspólnoty Mieszkaniowe

Problemy jakie zostaną rozwiązane

- niedostatecznie rozwinięty system wodno-kanalizacyjny;
- ograniczona dostępność budynków dla osób starszych i niepełnosprawnych wskutek barier architektonicznych;
- wykluczenie społeczne oraz niska aktywność zawodowa osób starszych o niepełnosprawnych;
- zły stan techniczny zasobów mieszkaniowych.

Prognozowane rezultaty projektu

- poprawa stanu technicznego budynków mieszkalnych i użyteczności publicznej;
- poprawa dostępu budynków dla osób starszych i niepełnosprawnych;
- ograniczenie stopnia wykluczenia społecznego mieszkańców z mniej estetycznych obszarów Miasta;
- poprawa stanu środowiska wskutek racjonalnego zarządzania energią oraz zrównoważonej gospodarki wodno-ściekowej;

Wskaźniki produktu

- liczba budynków mieszkalnych poddanych pracom modernizacyjnym [szt./rok];
- liczba budynków użyteczności publicznej poddanych pracom modernizacyjnym [szt./rok]

Wskaźniki rezultatu

- liczba mieszkańców korzystających z sieci wodociągowej i kanalizacyjnej [osób/rok];
- zużycie energii w budynkach mieszkalnych i użyteczności publicznej przed i po przeprowadzonej termomodernizacji [MWh/rok]

AKTUALIZACJA LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI DLA GMINY PYRZYCE

Tabela 49: Działania rewitalizacyjne przewidziane do realizacji w ramach projektu: MODERNIZACJA BUDYNKÓW NA TERENIE OBSZARU REWITALIZACJI – lista I [opracowanie własne]

Lp.	Nazwa działania	Opis działania	Szacunkowa wartość zadania	Okres realizacji zadania	Nazwa beneficjenta	Ulica	Źródło finansowania	Fundusz
1	Poprawa dostępności i funkcjonalności budynków poprzez budowę nowej siedziby KPP Pyrzyce przy ul. Młodych Techników	Budowa nowej siedziby KPP Pyrzyce przy ul. Młodych Techników	-	2017-2023	Komenda Wojewódzka w Szczecinie	Pyrzyce, Młodych Techników 18	RPO WZ Działanie 9.3, środki własne	EFRR
2	Rewitalizacja przedwojennych budynków wielorodzinnych na ul. Ks. Bogusława X i ul. Dworcowej w Pyrzycach	Przywrócenie pierwotnego wyglądu elewacji budynków wielorodzinnych, wymiana pionów instalacji, termoizolacja budynków. Przebudowa przyłączy kanalizacji sanitarnej i deszczowej. Remont klatki schodowej oraz częściowy remont dachu.	4 000 000,00 zł	2018 - 2019	Wspólnota Mieszkaniowa	Pyrzyce, Ks. Bogusława X 4, dz. nr 38	RPO WZ Działanie 9.3, środki własne	EFRR
						Pyrzyce, Ks. Bogusława X 6, dz. nr 190/18		EFRR
						Pyrzyce, Ks. Bogusława X 8, dz. 190/16		EFRR
						Pyrzyce, Ks. Bogusława X 10		EFRR
						Pyrzyce, Ks. Bogusława X 12, dz. nr 190/14		EFRR
						Pyrzyce, Ks. Bogusława X 15		EFRR
						Pyrzyce, Ks. Bogusława X 16. dz. nr 190/23		EFRR
						Pyrzyce, Ks. Bogusława X 17		EFRR
						Pyrzyce, Ks. Bogusława X 18		EFRR
Pyrzyce, Ks. Bogusława X 19, 178/26	EFRR							

AKTUALIZACJA LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI DLA GMINY PYRZYCE

Lp.	Nazwa działania	Opis działania	Szacunkowa wartość zadania	Okres realizacji zadania	Nazwa beneficjenta	Ulica	Źródło finansowania	Fundusz
						Pyrzyce, Ks. Bogusława X 21, dz. nr 175/21		EFRR
						Pyrzyce, Ks. Bogusława X 23, dz. nr 178/24		EFRR
						Pyrzyce, Ks. Bogusława X 26		EFRR
						Pyrzyce, Dworcowa 1, dz. nr 178/24		EFRR
						Pyrzyce, Dworcowa 3, dz. nr 178/23		EFRR
3	Termomodernizacja budynku (ocieplenie fundamentów i ścian) oraz odwilgocenie. Remont pokrycia dachowego.	-	100 000,00 zł	2018 - 2020	Pyrzyckie Przedsiębiorstwo Komunalne Sp. z o.o.	Pyrzyce, Bogusława 14	RPO WZ Działanie 9.3, środki własne	EFRR
4	Termomodernizacja budynku (ocieplenie fundamentów i ścian) oraz odwilgocenie. Remont pokrycia dachowego.	-	125 000,00 zł	2018 - 2020	Pyrzyckie Przedsiębiorstwo Komunalne Sp. z o.o.	Pyrzyce, Poniatowskiego 5	RPO WZ Działanie 9.3, środki własne	EFRR
5	Termomodernizacja budynku (ocieplenie fundamentów i ścian) oraz odwilgocenie. Remont pokrycia dachowego.	-	95 000,00 zł	2018 - 2020	Pyrzyckie Przedsiębiorstwo Komunalne Sp. z o.o.	Pyrzyce, Szczecińska 18	RPO WZ Działanie 9.3, środki własne	EFRR
6	Termoizolacja budynku administracyjnego PPK Sp. z o.o. w Pyrzycach	Docieplenie budynku administracyjnego w celu poprawy bilansu cieplnego oraz zmniejszenia kosztów poprzez redukcję zapotrzebowania na energię ciepłą	300 000,00 zł	2018	Pyrzyckie Przedsiębiorstwo Komunalne Sp. z o.o.	Pyrzyce, Kościuszki 26	RPO WZ Działanie 9.3, środki własne	EFRR

AKTUALIZACJA LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI DLA GMINY PYRZYCE

Lp.	Nazwa działania	Opis działania	Szacunkowa wartość zadania	Okres realizacji zadania	Nazwa beneficjenta	Ulica	Źródło finansowania	Fundusz
7	Wykonanie izolacji poziomej i pionowej fundamentów.	-	20 000,00 zł	2018 - 2020	Pyrzyckie Przedsiębiorstwo Komunalne Sp. z o.o.	Pyrzyce, Dworcowa 6	RPO WZ Działanie 9.3, środki własne	EFRR
8	Termomodernizacja Ratusza Miejskiego	Przeprowadzenie termomodernizacji budynku wraz z odwodnieniem	2 000 000,00 zł	2017 - 2020	Gmina Pyrzyce	Pyrzyce, Plac Ratuszowy 1	RPO WZ Działanie 9.3, budżet gminy	EFRR
9	Termomodernizacja obiektu użyteczności publicznej	Wykonanie termomodernizacji budynku administracyjno-socjalnego przy Stadionie Miejskim im. Leszka Słoninki	500 000,00 zł	2018 - 2020	Gmina Pyrzyce/OSiR	Pyrzyce, Sportowa 5	RPO WZ Działanie 9.3, środki własne	EFRR
10	Modernizacja budynku	Wymiana instalacji gazowej, malowanie elewacji budynku	53 000,00 zł	2018 - 2019	Wspólnota Mieszkaniowa, ul. Niepodległości 6, Pyrzyce	Pyrzyce, Niepodległości 6, dz. nr 291	RPO WZ Działanie 9.3, środki własne	EFRR
11	Rozbudowa zakładu odzieżowego "Falkon"	Remont istniejącego zakładu przy ul. Starogrodzkiej oraz dobudowa nowego od strony ul. Głowackiego	1 500 000,00 zł	2018 - 2019	"Falkon" Sp. z o.o.	Pyrzyce, Stargardzka 18, dz. nr 192/1, 192/2	RPO WZ Działanie 9.3, środki własne	EFRR
12	Modernizacja budynku	Remont klatki schodowej, wymiana instalacji elektrycznej, docieplenie budynku - ściana frontowa i tylna, odwilgocenie i docieplenie fundamentów, wymiana instalacji wod.-kan.	264 000,00 zł	2018 - 2019	Wspólnota Mieszkaniowa, ul. Bogusława 21, Pyrzyce	Pyrzyce, Ks. Bogusława 21, dz. nr 178/25	RPO WZ Działanie 9.3, środki własne	EFRR
13	Modernizacja budynku	Remont klatki schodowej, wymiana zniszczonej instalacji elektrycznej, docieplenie tylnej ściany budynku, odwilgocenie i docieplenie fundamentów, wymiana instalacji wod.-kan., wymiana instalacji gazowej	259 000,00 zł	2018 - 2019	Wspólnota Mieszkaniowa, ul. Dworcowa 9, Pyrzyce	Pyrzyce, Dworcowa 9, dz. 178/31	RPO WZ Działanie 9.3, środki własne	EFRR

AKTUALIZACJA LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI DLA GMINY PYRZYCE

Lp.	Nazwa działania	Opis działania	Szacunkowa wartość zadania	Okres realizacji zadania	Nazwa beneficjenta	Ulica	Źródło finansowania	Fundusz
14	Modernizacja budynku	Remont klatki schodowej, docieplenie tylnej ściany budynku, odwilgocenie i docieplenie fundamentów, wymiana instalacji wod.-kan., wymiana instalacji gazowej	135 000,00 zł	2018 - 2019	Wspólnota Mieszkaniowa, ul. Głowackiego 9, Pyrzyce	Pyrzyce, Głowackiego 9, 140/2	RPO WZ Działanie 9.3, środki własne	EFRR
15	Modernizacja budynku	Remont klatki schodowej, wykonanie instalacji elektrycznej, remont dachu, odwilgocenie i docieplenie fundamentów, wymiana instalacji wod.-kan., docieplenie budynku	251 000,00 zł	2018 - 2019	Wspólnota Mieszkaniowa, ul. Głowackiego 37, Pyrzyce	Pyrzyce, Głowackiego 37, dz. nr 100/10	RPO WZ Działanie 9.3, środki własne	EFRR
16	Modernizacja budynku	Remont 3 klatek schodowych, wymiana instalacji wod.-kan., malowanie elewacji budynku, ułożenie brukowej opaski wokół budynku	142 000,00 zł	2018 - 2019	Wspólnota Mieszkaniowa ul. 1 Maja, Pyrzyce	Pyrzyce, 1 Maja 1, dz. nr 221	RPO WZ Działanie 9.3 środki własne	EFRR
17	Modernizacja budynku	Remont klatki schodowej, remont szczytów elewacji zewnętrznej budynku	130 000,00 zł	2018 - 2019	Wspólnota Mieszkaniowa ul. Kilińskiego 3, Pyrzyce	Pyrzyce, Kilińskiego 3, dz. nr 77/1	RPO WZ Działanie 9.3 środki własne	EFRR
18	Termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej - przedszkola	-	1 333 333,00 zł	2017 - 2020	Gmina Pyrzyce	Pyrzyce, Narutowicza 5	RPO WZ Działanie 9.3 budżet gminy	EFRR
19	Termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej - szkoły Podstawowej z Oddziałami Integracyjnymi im. Leonida Teligi oraz Pyrzyckiej Szkoły Muzycznej I stopnia		2 600 000,00 zł	2017 - 2020	Gmina Pyrzyce	Pyrzyce, Poznańska 5	RPO WZ Działanie 9.3, budżet gminy	EFRR
						Pyrzyce, Jana Pawła II 5		EFRR

AKTUALIZACJA LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI DLA GMINY PYRZYCE

Lp.	Nazwa działania	Opis działania	Szacunkowa wartość zadania	Okres realizacji zadania	Nazwa beneficjenta	Ulica	Źródło finansowania	Fundusz
20	Remont budynku Powiatowego Urzędu Pracy w Pyrzycach	-	500 000,00 zł	01.06.2017 - 30.06.2018	Powiatowy Urząd Pracy w Pyrzycach	Pyrzyce, Dworcowa 23, dz. nr 20/44	RPO WZ Działanie 9.3, (w przypadku nieuzyskania dofinansowania ze środków RPO WZ: MRPiPS, FP, UE), środki własne	EFRR
21	Modernizacja budynku	Termomodernizacja budynku (ocieplenie fundamentów i ścian) remont klatki schodowej oraz częściowy remont dachu	100 000,00 zł	2018 - 2020	Wspólnota Mieszkaniowa przy ul. Głowackiego 7 w Pyrzycach	Pyrzyce, Głowackiego 7, dz. nr 181/2	RPO WZ Działanie 9.3, środki własne	EFRR
22	Modernizacja budynku	Termomodernizacja budynku (ocieplenie fundamentów i ścian) remont klatki schodowej oraz częściowy remont dachu	80 000,00 zł	2018 - 2020	Wspólnota Mieszkaniowa przy ul. Stargardzka 20 w Pyrzycach	Pyrzyce, Stargardzka 20, dz. nr 97	RPO WZ Działanie 9.3, środki własne	EFRR
23	Modernizacja budynku	Ocieplenie fundamentów odwilgocenie i remont klatki schodowej oraz pokrycia dachowego	180 000,00 zł	2018 - 2020	Wspólnota Mieszkaniowa przy ul. Warszawska 9 w Pyrzycach	Pyrzyce, Warszawska 9, dz. nr 419/5	RPO WZ Działanie 9.3, środki własne	EFRR
24	Modernizacja budynku	Termomodernizacja budynku (ocieplenie fundamentów i ścian) , remont klatki schodowej	75 000,00 zł	2018 - 2020	Wspólnota Mieszkaniowa przy ul. Wojska Polskiego 3 w Pyrzycach	Pyrzyce, Wojska Polskiego 3, dz. nr 87	RPO WZ Działanie 9.3, środki własne	EFRR
25	Modernizacja budynku	Termomodernizacja budynku (ocieplenie fundamentów i ścian), remont klatki schodowej	240 000,00 zł	2018 - 2020	Wspólnota Mieszkaniowa przy ul. Ks. Bogusława X 13 w Pyrzycach	Pyrzyce, Ks. Bogusława X 13, 190/14	RPO WZ Działanie 9.3, środki własne	EFRR
26	Modernizacja budynku	Termomodernizacja budynku (ocieplenie fundamentów i ścian), remont klatki schodowej	80 000,00 zł	2018 - 2020	Wspólnota Mieszkaniowa, ul. Stargardzka 28 w Pyrzycach	Pyrzyce, Stargardzka 28, dz. nr 89	RPO WZ Działanie 9.3, środki własne	EFRR
27	Modernizacja budynku	Remont klatki schodowej i dachu nieruchomości	160 000,00 zł	2018 - 2020	Wspólnota Mieszkaniowa, ul. Narutowicza 8 w Pyrzycach	Pyrzyce, Narutowicza 8, dz. nr 184/5	RPO WZ Działanie 9.3, środki własne	EFRR

AKTUALIZACJA LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI DLA GMINY PYRZYCE

Lp.	Nazwa działania	Opis działania	Szacunkowa wartość zadania	Okres realizacji zadania	Nazwa beneficjenta	Ulica	Źródło finansowania	Fundusz
28	Modernizacja budynku	Remont klatki schodowej i dachu nieruchomości	500 000,00 zł	2018 - 2020	Wspólnota Mieszkaniowa, ul. Szkolna 32 w Pyrzycach	Pyrzyce, Niepodległości 2, dz. nr 204/1	RPO WZ Działanie 9.3, środki własne	EFRR
						Pyrzyce, Szkolna 38, dz. nr 190/2	RPO WZ Działanie 9.3, środki własne	EFRR
29	Modernizacja budynków	Docieplenie ścian zewnętrznych, modernizacja systemu ogrzewania, izolacja fundamentów, remont klatki schodowej z wymianą stolarki okiennej i drzwiowej, wymiana instalacji elektrycznej, remont chodników zewnętrznych	195 000,00 zł	2017-2018	Wspólnoty mieszkaniowe MENTOR	Pyrzyce, Ogrodowa 2	RPO WZ Działanie 9.3, środki własne	EFRR
		Remont elewacji z remontem elementów konstrukcyjnych ścian zewnętrznych, remont dachu, remont klatek schodowych z wymianą stolarki okiennej i drzwiowej, wymiana instalacji elektrycznej, częściowe utwardzenie nawierzchni podwórza	210 000,00 zł	2017-2018		Pyrzyce, Dworcowa 7	RPO WZ Działanie 9.3, środki własne	EFRR
		Remont elewacji, remont klatek schodowych, wymiana instalacji elektrycznej i wodno-kanalizacyjnej, izolacja i osuszenie fundamentów, utwardzenie nawierzchni podwórza	250 000,00 zł	2017-2018		Pyrzyce, Dworcowa 13,15	RPO WZ Działanie 9.3 środki własne	EFRR

AKTUALIZACJA LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI DLA GMINY PYRZYCE

Lp.	Nazwa działania	Opis działania	Szacunkowa wartość zadania	Okres realizacji zadania	Nazwa beneficjenta	Ulica	Źródło finansowania	Fundusz
		Remont elewacji i dachu na przybudówce wraz z wymianą stolarki, remont elewacji na budynku głównym, remont schodów na klatkach i do piwnicy, budowa altany śmietnikowej, wykonanie podjazdu pod blokiem i zagospodarowanie podwórza (ziemia+trawa+ ławki), wymiana instalacji elektrycznej na klatce i w piwnicy i wymiana oświetlenia na ledowe, remont klatki schodowej i piwnic.	310 000,00 zł	2017-2020		Pyrzyce, Dworcowa 19	RPO WZ Działanie 9.3, środki własne	EFRR
		Izolacja fundamentów, modernizacja instalacji kanalizacyjnej i deszczowej, remont z ociepleniem elewacji, remont klatki schodowej z wymianą stolarki okiennej i drzwiowej, wymiana instalacji domofonowej, utwardzenie nawierzchni podwórza	150 000,00 zł	2017-2018		Pyrzyce, Bogusława 10	RPO WZ Działanie 9.3, środki własne	EFRR
		Remont klatek schodowych z wymianą instalacji elektrycznej, remont elewacji, wymiana instalacji gazowej, wymiana pozostałej instalacji wodno-kanalizacyjnej	190 000,00 zł	2017-2020		Pyrzyce, Bogusława 11	RPO WZ Działanie 9.3, środki własne	EFRR
		Remont elewacji, remont klatek schodowych z wymianą stolarki okiennej i drzwiowej, wymiana instalacji elektrycznej, utwardzenie nawierzchni podwórza	210 000,00 zł	2017-2020		Pyrzyce, Bogusława 18	RPO WZ Działanie 9.3, środki własne	EFRR

AKTUALIZACJA LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI DLA GMINY PYRZYCE

Lp.	Nazwa działania	Opis działania	Szacunkowa wartość zadania	Okres realizacji zadania	Nazwa beneficjenta	Ulica	Źródło finansowania	Fundusz
		Izolacja fundamentów, remont z ociepleniem elewacji, wymiana pionów wodno-kanalizacyjnych, remont ścian piwnic, budowa wiaty z ławkami na podwórzu dla mieszkańców i nasadzenia zieleni i budowa wiaty śmietnikowej, utwardzenie nawierzchni podwórza	270 000,00 zł	2017-2020		Pyrzyce, Rejtana 3	RPO WZ Działanie 9.3, środki własne	EFRR
		Remont z ociepleniem elewacji, izolacja i osuszenie fundamentów, remont klatek schodowych z wymianą stolarki okiennej i drzwiowej, remont schodów, remont stropu nad piwnicą, remont -wymiana instalacji wodno-kanalizacyjnej, wymiana nawierzchni podwórza	250 000,00 zł	2017-2018		Pyrzyce, Kościuszki 1	RPO WZ Działanie 9.3, środki własne	EFRR

AKTUALIZACJA LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI DLA GMINY PYRZYCE

Tabela 50: Działania rewitalizacyjne przewidziane do realizacji w ramach projektu: MODERNIZACJA BUDYNKÓW NA TERENIE OBSZARU REWITALIZACJI – lista II [opracowanie własne]

Lp.	Nazwa działania	Opis działania	Szacunkowa wartość zadania	Okres realizacji zadania	Nazwa beneficjenta	Ulica	Źródło finansowania	Fundusz
1	Rozbudowa i modernizacja Domu Pomocy Społecznej w Pyrzycach z siedzibą w Żabowie	Wymiana instalacji elektrycznej, gazowej, wodno-kanalizacyjnej, remont pokoi mieszkańców, naprawa izolacji ścian, montaż kolektorów słonecznych, instalacji, fotowoltaicznej, zagospodarowanie placu	21 550 000,00 zł	2018 - 2022	Dom Pomocy Społecznej w Pyrzycach	Pyrzyce, Niepodległości 4, dz. nr 206	RPO WZ Działanie 9.2, (w przypadku nieuzyskania dofinansowania z RPO: MRPiPS, PFRON, Urząd Marszałkowski Woj. Zachodniopomorskiego), środki własne	EFRR
2	Przebudowa pomieszczeń bloku operacyjnego z wyposażeniem sal operacyjnych Szpitala Powiatowego	Przebudowa ścianek, wymiana okładzin ścian i podłóg, wymiana instalacji elektrycznej, wod.-kan., gazów medycznych, wentylacji nawiewno-wywiewnej z klimatyzacją, z wyposażeniem Sali chirurgicznej i ortopedycznej	3 900 000,00 zł	2018	Szpital Powiatowy w Pyrzycach	Pyrzyce, Jana Pawła II 2	RPO WZ Działanie 9.1, (w przypadku nieuzyskania dofinansowania z RPO: MRPiPS, PFRON, MZ, Urząd Marszałkowski Woj. Zachodniopomorskiego), środki własne	EFRR
3	Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej	Zmniejszenie energochłonności budynków publicznych poprzez przeprowadzenie kompleksowej termomodernizacji: budynku Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego w Pyrzycach; budynku Zespołu Szkół nr 1 w Pyrzycach; budynku Zespołu Szkół nr 2 CKU w Pyrzycach wraz z infrastrukturą towarzyszącą np. warsztaty, sala gimnastyczna; budynku Starostwa Powiatowego w Pyrzycach	10 000 000,00 zł	2017-2022	Powiat Pyrzycki	Pyrzyce, Słowackiego 1, dz. nr 117 Pyrzyce, Lipiańska 4, dz. nr 119/2 Pyrzyce, Lipiańska 4, dz. nr 119/2	RPO WZ Działanie 9.4, (w przypadku nieuzyskania dofinansowania z RPO: UE, NFOŚiGW, WFOŚiGW), środki własne	EFRR
4	Nowoczesna szkoła - nowoczesny pracownik	Dostosowanie infrastruktury budynków i sal dydaktycznych w Zespole Nr 2 Centrum Kształcenia Ustawicznego w Pyrzycach poprzez: dostosowanie i doposażenie sal w nowoczesne pomoce dydaktyczne, zgodnie z nauczonymi specjalizacjami oraz remont i modernizację hali warsztatowej i sal	2 600 000,00 zł	2018 - 2019	Powiat Pyrzycki	Pyrzyce, Młodych Techników, dz. nr 7/10	RPO WZ Działanie 9.8, środki własne	EFRR

AKTUALIZACJA LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI DLA GMINY PYRZYCE

Lp.	Nazwa działania	Opis działania	Szacunkowa wartość zadania	Okres realizacji zadania	Nazwa beneficjenta	Ulica	Źródło finansowania	Fundusz
		lekcyjnych w budynku warsztatów szkolnych						
5	Uwaga azbest	Kompleksowe działania na rzecz redukcji masy wyrobów azbestowych na terenie obszaru rewitalizacji. Działanie obejmuje kampanie informacyjne w zakresie szkodliwości te grupy odpadów dla zdrowia ludzi oraz możliwości uzyskania dofinansowania unieszkodliwiana azbestu.	500 000,00 zł	2017-2023	WFOŚiGW, środki własne	Obszar rewitalizacji	budżet gminy	-

NOWOCZESNA I DOSTOSOWANA INFRASTRUKTURA TECHNICZNA

Opis realizowanego projektu oraz wpływ na mieszkańców obszaru rewitalizacji

Celem projektu jest przystosowanie infrastruktury technicznej na terenie obszaru rewitalizacji do nowoczesnych standardów przy zachowaniu zasady zrównoważonego rozwoju. W ramach niniejszego projektu planowana jest modernizacja i rozbudowa sieci wodno-kanalizacyjnej na obszarze Miasta Pyrzyce. Oprócz tego w ramach działania przewidziano rozbudowę sieci ciepłowniczej oraz montaż instalacji odnawialnych źródeł energii. Realizacja zadania przyczyni się do poprawy stanu środowiska oraz przełoży się bezpośrednio na stan zdrowia mieszkańców.

Grupa docelowa

- mieszkańcy obszaru rewitalizacji;
- mieszkańcy Gminy Pyrzyce;
- przedsiębiorstwa z obszaru rewitalizacji.

Problemy jakie zostaną rozwiązane

- niedostatecznie rozwinięty system wodno-kanalizacyjny;

Prognozowane rezultaty projektu

- poprawa stanu infrastruktury wodno-kanalizacyjnej;
- poprawa efektywności energetycznej na terenie obszaru rewitalizacji;
- redukcja emisji gazów cieplarnianych na terenie obszaru rewitalizacji;
- wzrost udziału energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych.

Wskaźniki produktu

- Liczba nowych przyłączy do sieci wodociągowej [szt.];
- Liczba nowych przyłączy do sieci kanalizacyjnej [szt.];
- Liczba nowych przyłączy do sieci ciepłowniczej [szt.];
- Liczba nowych węzłów cieplnych [szt.].

Wskaźniki rezultatu

- Liczba osób korzystających z sieci kanalizacyjnej i wodociągowej [osób];
- Liczba osób korzystających z ciepła sieciowego [osób].

AKTUALIZACJA LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI DLA GMINY PYRZYCE

Tabela 51: Działania rewitalizacyjne przewidziane do realizacji w ramach projektu: MODERNIZACJA BUDYNKÓW NA TERENIE OBSZARU REWITALIZACJI – lista II [opracowanie własne]

Lp.	Nazwa działania	Opis działania	Szacunkowa wartość zadania	Okres realizacji zadania	Nazwa beneficjenta	Ulica	Źródło finansowania	Fundusz
1	Wymiana sieci wodno-kanalizacyjnej na terenie Miasta	Wymiana sieci kanalizacyjno-deszczowej przy ul. Głowackiego; wymiana sieci wodociągowej na ul. Lipiańskiej	3 700 000,00 zł	2017 - 2020	Gmina Pyrzyce	Pyrzyce, ul. Głowackiego, ul. Lipiańska	RPO WZ Działanie 3.6, budżet gminy	EFRR
2	Modernizacja sieci wodociągowej i kanalizacyjnej na terenie Miasta	Wymiana, przebudowa, rozbudowa sieci wodno-kanalizacyjnej	24 000 000,00 zł	2018-2025	Gmina Pyrzyce/PPK	Obszar rewitalizacji	RPO WZ Działanie 3.6, budżet gminy	EFRR
3	Infrastruktura podziemna: wodociągi; kanalizacja sanitarna	Rozbudowa gminnej sieci: wodociągowej; kanalizacji sanitarnej	400 000,00 zł		Ewa Sikorska	Stargardzka	RPO WZ Działanie 3.6, środki własne	EFRR
4	Doprowadzenie sieci wodociągowej i kanalizacyjnej	Doprowadzenie sieci wodociągowej i kanalizacyjnej	100 000,00 zł	2017-2020	Sp. j. Dall	Lipiańska 30	RPO WZ Działanie 3.6, środki własne	EFRR
5	Wykonanie przyłączy wraz z węzłami cieplnymi - dwufunkcyjnymi na ciepło i na ciepłą wodę użytkową	Wykonanie przyłączy na ciepło, ciepłą wodę użytkową do budynków wielorodzinnych - zastąpienie konwencjonalnego źródła wytworzenia ciepłej wody (gazu ziemnego) - produkcją ciepłej wody ze źródła odnawialnego, jakim jest geotermia, Ograniczenie emisji w związku z likwidacją gazowych podgrzewaczy wody.	1 300 000,00 zł	2018	Geotermia Pyrzyce Sp. z o.o.	Pyrzyce, 1 Maja	RPO WZ Działanie 2.9, środki własne	EFRR
						Pyrzyce, ul. Kilińskiego		
						Pyrzyce, ul. Krótka		
6	Montaż naziemnych paneli fotowoltaicznych o mocy 80 kW	Montaż naziemnych paneli fotowoltaicznych o mocy 80 kW na terenie szpitala z podłączeniem do istniejącej sieci elektrycznej	500 000,00 zł	2018	Szpital Powiatowy w Pyrzycach	Jana Pawła II 2	RPO WZ Działanie 2.9, (w przypadku nieuzyskania dofinansowania z RPO: NFOŚiGW, WFOŚiGW), środki własne	EFRR

ROZWÓJ PRZEDSIĘBIORCZOŚCI NA OBSZARZE REWITALIZACJI

Opis realizowanego projektu oraz wpływ na mieszkańców obszaru rewitalizacji

Celem projektu jest promocja rozwoju przedsiębiorczości na obszarze rewitalizacji. Przeprowadzona diagnoza wykazała duży problem bezrobocia długotrwałego oraz wśród osób powyżej 50 roku życia. Ponadto, na terenie obszaru obserwuje się znaczny poziom wykluczenia społecznego wynikający z niepełnosprawności czy uzależnienia od alkoholu. Brak środków do życia, związany z długotrwałym brakiem zatrudnienia powoduje bezradność życiową oraz poczucie wykluczenia. To z kolei potęguje rozwój patologii społecznej. Realizacja działania ma na celu aktywizację zawodową osób bezrobotnych poprzez wskazanie możliwości podnoszenia swoich kwalifikacji, pomoc w tworzeniu CV, treningi przed rozmową kwalifikacyjną. Spotkania przyczynią się także pośrednio do integracji społecznej. Wzrośnie poziom aktywności zarówno zawodowej jak i społecznej mieszkańców obszaru rewitalizacji.

Druga część zadania obejmuje rozbudowę istniejących przedsiębiorstw. Rozwój zakładów produkcyjnych przyczynia się do powstawania nowych miejsc pracy, w związku z czym projekt wpłynie pozytywnie na poziom bezrobocia na terenie obszaru rewitalizacji.

Grupa docelowa

- osoby długotrwanie bezrobotne z obszaru rewitalizacji;
- osoby bezrobotne powyżej 50 roku życia z obszaru rewitalizacji;
- osoby bezrobotne z obszaru rewitalizacji i Gminy Pyrzyce;
- pracodawcy z obszaru rewitalizacji i Gminy Pyrzyce;
- przedsiębiorcy z obszaru rewitalizacji.

Problemy jakie zostaną rozwiązane

- znaczny odsetek osób długotrwanie pozostających bez zatrudnienia;
- znaczny odsetek osób bezrobotnych powyżej 50 roku życia;
- wykluczenie społeczne z powodu alkoholizmu;
- wykluczenie społeczne z powodu niepełnosprawności.

Prognozowane rezultaty projektu

- spadek liczby osób długotrwanie bezrobotnych w obszarze rewitalizacji;
- spadek liczby osób bezrobotnych powyżej 50 roku życia w obszarze rewitalizacji;
- spadek bezrobocia na terenie Gminy Pyrzyce;
- rozwój przedsiębiorczości wśród mieszkańców obszaru rewitalizacji;
- wzrost aktywności zawodowej i społecznej mieszkańców obszaru rewitalizacji.

Wskaźniki produktu

- Liczba osób uczestniczących w spotkaniach aktywizujących [osoby];
- Liczba przedsiębiorstw otrzymujących wsparcie [szt.].

Wskaźniki rezultatu

- Liczba osób, które znalazły zatrudnienie wskutek realizacji działania [osoby];
- Liczba przedsiębiorstw na obszarze rewitalizacji [szt.]

AKTUALIZACJA LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI DLA GMINY PYRZYCE

Tabela 52: Działania rewitalizacyjne przewidziane do realizacji w ramach projektu: ROZWÓJ PRZEDSIĘBIORCZOŚCI NA OBSZARZE REWITALIZACJI – lista II
[opracowanie własne]

Lp.	Nazwa działania	Opis działania	Szacunkowa wartość zadania	Okres realizacji zadania	Nazwa beneficjenta	Lokalizacja	Źródło finansowania	Fundusz
1	Budowa hali warsztatowo - magazynowej	Budowa hali warsztatowo - magazynowej; serwis ciągników i maszyn rolniczych	-	2017-2018	ABC ROL Sp. z o.o.	Pyrzyce, Lipiańska 8	środki prywatne	-
2	Budowa hali produkcyjnych z własnych środków	Budowa hal produkcyjnych do produkcji części do maszyn rolniczych	-	2017-2018	ABC ROL Sp. z o.o.	Pyrzyce, Lipiańska 8	środki prywatne	-
3	Centrum Aktywizacji Zawodowej	Aktywizacja społeczno-gospodarcza osób wykluczonych i przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu, poprzez wskazywanie form pomocy w zakresie poszukiwania zatrudnienia oraz własnej działalności gospodarczej. Oprócz tego działanie ukierunkowane jest na kształtowanie umiejętności kluczowych. Działanie skierowane jest do wszystkich grup wiekowych, niemniej grupą priorytetową są bezrobotni powyżej 50 roku życia.	20 000,00 zł	2017-2023	Gmina Pyrzyce, Powiatowy Urząd Pracy	Pyrzyce, Młodych Techników 5	RPO WZ Działanie 6.5, środki prywatne	EFS
4	Rozwój przedsiębiorczości na terenie obszaru rewitalizacji	Pomoc doradcza lokalnym mikro-, małym i średnim przedsiębiorstwom w zakresie pozyskania środków finansowych na rozwój działalności gospodarczej. Działanie skierowane jest do mieszkańców obszaru rewitalizacji, w tym osób niepełnosprawnych.	20 000,00 zł	2017-2023	Gmina Pyrzyce	Pyrzyce, obszar rewitalizacji	RPO WZ Działanie 6.4, środki prywatne	EFS

ZRÓWNOWAŻONY TRANSPORT NA OBSZARZE REWITALIZACJI

Opis realizowanego projektu oraz wpływ na mieszkańców obszaru rewitalizacji

Celem projektu jest stworzenie bezpiecznego systemu komunikacyjnego na terenie obszaru rewitalizacji, przede wszystkim przez poprawę stanu technicznego ciągów komunikacyjnych oraz rozwój systemu ścieżek rowerowych. Działanie przyczyni się bezpośrednio do wzrostu bezpieczeństwa pieszych i rowerzystów. Przyczyni się także do poprawy płynności ruchu, w związku z czym pozwoli ograniczyć emisję liniową na obszarze rewitalizacji. Planowane modernizacje systemu transportowego na obszarze rewitalizacji mają także na celu uwzględnienie potrzeb osób starszych i niepełnosprawnych, umożliwiając swobodne i bezpieczne poruszanie się w obrębie Miasta. Projekt ten jest komplementarny z projektem: MODERNIZACJA BUDYNKÓW NA TERENIE OBSZARU REWITALIZACJI. Zmodernizowana zabudowa oraz bezpieczny, zrównoważony transport pozytywnie wpłyną na estetykę i dostępność przestrzeni publicznej. Poza korzyściami w sferze użyteczności, niniejszy projekt rewitalizacyjny wpłynie również na poprawę jakości terenów rekreacyjnych na terenie obszaru rewitalizacji. Mieszkańcy obszaru dużo chętniej będą spędzać czas na świeżym powietrzu, co może pozytywnie wpłynąć na integrację lokalnej społeczności. Ponadto, dzieci i młodzież obszaru rewitalizacji oraz z terenu Gminy Pyrzyce, mając do dyspozycji system ciągów pieszo-rowerowych zamiast spędzać czas przed komputerem, zwiększą swoją aktywność fizyczną.

Grupa docelowa

- mieszkańcy obszaru rewitalizacji;
- mieszkańcy Gminy Pyrzyce;
- przedsiębiorcy;
- zarządcy wspólnot i spółdzielni mieszkaniowych.

Problemy jakie zostaną rozwiązane

- niezadawalający stan techniczny ciągów komunikacyjnych;
- ograniczona dostępność przestrzeni publicznej dla osób starszych i niepełnosprawnych;
- wykluczenie społeczne osób niepełnosprawnych.

Prognozowane rezultaty projektu

- poprawa bezpieczeństwa komunikacyjnego na obszarze rewitalizacji;
- poprawa dostępności przestrzeni publicznej dla osób starszych i niepełnosprawnych;
- poprawa estetyki przestrzeni publicznej;
- poprawa walorów turystyczno-rekreacyjnych obszaru rewitalizacji;
- redukcja emisji liniowej na obszarze rewitalizacji.

Wskaźniki produktu

- Długość zmodernizowanych ciągów komunikacyjnych [km];
- Długość nowopowstałych ścieżek rowerowych [km].

Wskaźniki rezultatu

- Powierzchnia obszarów przystosowanych do potrzeb osób starszych i niepełnosprawnych [ha];
- Liczba osób korzystających z systemu ścieżek pieszo-rowerowych [osoby].

AKTUALIZACJA LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI DLA GMINY PYRZYCE

Tabela 53: Działania rewitalizacyjne przewidziane do realizacji w ramach projektu: ZRÓWNOWAŻONY TRANSPORT NA OBSZARZE REWITALIZACJI– lista II [opracowanie własne]

Lp.	Nazwa działania	Opis działania	Szacunkowa wartość zadania	Okres realizacji zadania	Nazwa beneficjenta	Lokalizacja	Źródło finansowania	Fundusz
1	Poprawa infrastruktury transportowej na terenie miasta i gminy Pyrzyce	Przebudowa oraz budowa dróg wraz ze zmianą nawierzchni oraz budowa chodników w celu poprawy stanu bezpieczeństwa ruchu drogowego	10 000 000,00 zł	2017-2025	Gmina Pyrzyce	Pyrzyce, Słowackiego	RPO WZ Działanie 5.2, budżet gminy	EFRR
						Pyrzyce, Mickiewicza		
						Pyrzyce, 2-go Marca		
						Pyrzyce, Podgrodzie		
						Pyrzyce, Młyńska		
						Pyrzyce, Akacyjowa		
						Pyrzyce, Głowackiego		
						Pyrzyce, Rycerza Przybora		
						Pyrzyce, Owocowa		
						Pyrzyce, Rejtana		
						Pyrzyce, Różana		
						Pyrzyce, Przyszłości		
						Pyrzyce, Podmiejska		
Pyrzyce, Willowa								
2	Modernizacja ul. Głowackiego i towarzyszącej jej infrastruktury sanitarnej i drogowej	wymiana nawierzchni drogi, modernizacja instalacji sanitarnej ogólnospławnej, remont chodnika	6 000 000,00 zł	2017-2023	Gmina Pyrzyce	Pyrzyce, Głowackiego	RPO WZ, POLIŚ	EFRR

AKTUALIZACJA LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI DLA GMINY PYRZYCE

Lp.	Nazwa działania	Opis działania	Szacunkowa wartość zadania	Okres realizacji zadania	Nazwa beneficjenta	Lokalizacja	Źródło finansowania	Fundusz
3	Rewitalizacja dróg, chodników, zieleni, oświetlenia zewnętrznego, ogrodzenia terenu Szpitala Powiatowego w Pyrzycach	Wymiana nawierzchni asfaltowej dróg wewnętrznych, wymiana płytek chodnikowych na kostkę Polbruk, wymiana zieleni niskiej i wysokiej, wymiana oświetlenia na energooszczędne, wymiana ogrodzenia z siatki w kątownikach na panele siatkowe	1 500 000,00 zł	2018	Szpital Powiatowy w Pyrzycach	Pyrzyce, Jana Pawła II 2	RPO WZ Działanie 5.2, budżet gminy	EFRR
4	Przebudowa ulicy Staromiejskiej w Pyrzycach	wzmocnienie konstrukcji jezdni, przebudowa chodników, zjazdów do posesji oraz rozbudowa polegająca na budowie skrzyżowania o ruchu okrężnym na skrzyżowaniu ul. Staromiejskiej z ul. Poznańską i Ciepłowniczą	4 000 000,00 zł	2018-2019	Powiat Pyrzycki	Pyrzyce, Staromiejska, dz. nr 307, 34, 40, 49, 50/1, 50/2, 78, 79, 105, 387/1, 388/1, 4	RPO WZ Działanie 5.2, (w przypadku nieuzyskania dofinansowania z RPO: UE, PRGiPID), środki własne	EFRR
5	Likwidacja barier architektonicznych	Likwidacja barier architektonicznych, które uniemożliwiają poruszanie osobą niepełnosprawnym	-	2017 - 2020	Gmina Pyrzyce	Obszar rewitalizacji	RPO WZ Działanie 7.6, budżet gminy	EFRR
6	Zagospodarowanie terenów po nieczynnym torowisku kolejowym	Rewitalizacja terenu poprzez utworzenie ciągu pieszo - rowerowego oraz drogi łączącej ul. Stargardzką z ul. Szczecińską	2 000 000,00 zł	2018 - 2022	Gmina Pyrzyce	Pyrzyce, Stargardzka Pyrzyce, Szczecińska	RPO WZ Działanie 2.1, budżet gminy	EFRR
7	Budowa ścieżki pieszo - rowerowej po byłym	Budowa ścieżki pieszo - rowerowej po byłym	600 000,00 zł	2018 - 2022	Gmina Pyrzyce	Pyrzyce, Cmentarna	RPO WZ Działanie	EFRR

AKTUALIZACJA LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI DLA GMINY PYRZYCE

Lp.	Nazwa działania	Opis działania	Szacunkowa wartość zadania	Okres realizacji zadania	Nazwa beneficjenta	Lokalizacja	Źródło finansowania	Fundusz
	torowisku	torowisku na odcinku od ul. Cmentarnej do ul. Rycerza Przybora w Pyrzycach				Pyrzyce, Rycerza Przybora	2.2, budżet gminy	

POPRAWA BEZPIECZEŃSTWA NA OBSZARZE REWITALIZACJI

Opis realizowanego projektu oraz wpływ na mieszkańców obszaru rewitalizacji

Celem projektu rewitalizacyjnego jest stworzenie w pełni funkcjonalnego systemu monitoringu wizyjnego na obszarze rewitalizacji. Realizacja pozostałych zaplanowanych projektów rewitalizacyjnych ma za zadanie poprawić estetykę i bezpieczeństwo publiczne. Niemniej, aby uniknąć aktów wandalizmu nowej infrastruktury, rozwoju patologii społecznej w miejscach publicznych (spożywanie alkoholu i innych używek) oraz aktów przemocy, należy stale monitorować przestrzeń publiczną. Monitoring wizyjny pozwoli zadbać o bezpieczeństwo na obszarach rewitalizowanych. Jeśli zrewitalizowane przestrzenie będą bezpieczne, wówczas liczba ich użytkowników będzie wzrastała. Użytkownicy tych przestrzeni, bez względu na wiek czy niepełnosprawność będą mogli integrować się i podejmować wspólne inicjatywy społeczne.

Grupa docelowa

- mieszkańcy obszarów rewitalizacji;
- mieszkańcy Gminy Pyrzyce;
- organy ścigania na terenie Gminy Pyrzyce.

Problemy jakie zostaną rozwiązane

- problem patologii społecznej – spożywanie alkoholu w miejscach publicznych;
- akty wandalizmu wskutek spożywanego alkoholu;
- akty przemocy w miejscach publicznych.

Prognozowane rezultaty projektu

- wzrost poczucia bezpieczeństwa w miejscach publicznych;
- ograniczenie patologii społecznej;
- ochrona przestrzeni publicznej przed dewastacją.

Wskaźniki produktu

- Liczba kamer monitoringu wizyjnego [szt.]

Wskaźniki rezultatu

- Liczba przestępstw i wykroczeń dokonywanych w miejscach publicznych [szt.]

AKTUALIZACJA LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI DLA GMINY PYRZYCE

Tabela 54: Działania rewitalizacyjne przewidziane do realizacji w ramach projektu: POPRAWA BEZPIECZEŃSTWA NA OBSZARZE REWITALIZACJI– lista II [opracowanie własne]

Lp.	Nazwa działania	Opis działania	Szacunkowa wartość zadania	Okres realizacji zadania	Nazwa beneficjenta	Lokalizacja	Źródło finansowania	Fundusz
1	Budowa i rozbudowa system monitoringu wizyjnego na terenie miasta Pyrzyce	Dostarczenie sygnału monitoringu wizyjnego z czterech punktów Monitoringu Miejskiego w Pyrzycach z przyłączeniem do Centrum Monitoringu Obsługa sprzętu do obserwacji monitoringu wizyjnego z czterech punktów umiejscowionych w Komendzie Powiatowej Policji w Pyrzycach Zamontowanie 4 kamery stacjonarnych i 1 kamery obrotowej oraz dwa zestawy mobilne do monitoringu o rozdzielczości HD z identyfikacją IP. Punkty systemu monitoringu mają być kompatybilne z Centrum Monitoringu w Komendzie Państwowej Policji w Pyrzycach.	514 000,00 zł	2017-2020	Gmina Pyrzyce	Pyrzyce, Plac Ratuszowy Pyrzyce, Rejtana Pyrzyce, Plac Wolności Pyrzyce, Sikorskiego Pyrzyce, Stargardzka Pyrzyce, Lipiańska Pyrzyce, Warszawska Pyrzyce, Mickiewicza Pyrzyce, 2-go Marca	Budżet gminy	-

INTEGRACJA SPOŁECZNA MIESZKAŃCÓW NA OBSZARACH REWITALIZACJI

Opis realizowanego projektu oraz wpływ na mieszkańców obszaru rewitalizacji

Celem projektu jest zainicjowanie spotkań integracyjnych dla mieszkańców obszaru rewitalizacji.

W tym celu zostanie zaadaptowany zdegradowany budynek przy ulicy 1 Maja. W budynku powstanie miejsce spotkań dzieci i młodzieży, a także dorosłych mieszkańców. Realizacja działania przyczyni się do integracji lokalnej społeczności, co w konsekwencji może prowadzić do wspólnego podejmowania inicjatyw społecznych na rzecz pomocy potrzebującym. Stworzenie oferty spotkań i warsztatów zapewni alternatywę spędzania czasu wolnego mieszkańców i być może przyczyni się do ograniczenia zjawisk niepożądanych (sięganie po używki; akty przemocy i wandalizmu).

Innym aspektem integracji społecznej zajmie się Geotermia Pyrzyce, która planuje zwiększać świadomość ekologiczną mieszkańców. Organizacja spotkań edukacyjnych, poza integracją lokalnej społeczności, przyczyni się do poprawy efektywności energetycznej budynków w obszarach rewitalizacji. Mieszkańcy poznają korzyści ekonomiczne i środowiskowe, jakie płyną z korzystania z energii odnawialnej. To z kolei przyczyni się do poprawy jakości powietrza w obszarze rewitalizacji

i na terenie Gminy Pyrzyce.

Grupa docelowa

- mieszkańcy obszaru rewitalizacji;
- mieszkańcy Gminy Pyrzyce.

Problemy jakie zostaną rozwiązane

- wykluczenie społeczne osób zmagających się z alkoholizmem;
- wykluczenie społeczne osób starszych i niepełnosprawnych;
- brak aktywności społecznej mieszkańców Gminy Pyrzyce;
- brak ciekawej oferty spędzania czasu wolnego.

Prognozowane rezultaty projektu

- wzrost aktywności społecznej mieszkańców;
- wzrost wiadomości ekologicznej mieszkańców;
- ograniczenie zjawisk patologii społecznej;
- integracja mieszkańców obszaru rewitalizacji.

Wskaźniki produktu

- Powierzchnia zrewitalizowanych budynków [m²]

Wskaźniki rezultatu

- Liczba osób uczestniczących w spotkaniach integracyjnych [osoby].

AKTUALIZACJA LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI DLA GMINY PYRZYCE

Tabela 55: Działania rewitalizacyjne przewidziane do realizacji w ramach projektu: INTEGRACJA SPOŁECZNA MIESZKAŃCÓW NA OBSZARACH REWITALIZACJI - lista I [opracowanie własne]

Lp.	Nazwa działania	Opis działania	Szacunkowa wartość zadania	Okres realizacji zadania	Nazwa beneficjenta	Lokalizacja	Źródło finansowania	Fundusz
1	Utworzenie Międzynarodowego Centrum Młodzieżowego św. Ottona w Pyrzycach z funkcją edukacyjno-kulturalną dla dzieci i młodzieży	Odbudowa dawnego budynku użyteczności publicznej, z posadowieniem go na istniejących fundamentach, nadając mu nowych funkcji: społecznych, gospodarczych, edukacyjnych, kulturalnych i rekreacyjnych.	2 000 000,00 zł	2017 - 2022	Parafia św. Ottona w Pyrzycach	Pyrzyce, 1 Maja, dz. nr 158/4, 63, 150	RPO WZ Działanie 9.3, środki prywatne	EFRR

Tabela 56: Działania rewitalizacyjne przewidziane do realizacji w ramach projektu: INTEGRACJA SPOŁECZNA MIESZKAŃCÓW NA OBSZARACH REWITALIZACJI - lista II [opracowanie własne]

Lp.	Nazwa działania	Opis działania	Szacunkowa wartość zadania	Okres realizacji zadania	Nazwa beneficjenta	Lokalizacja	Źródło finansowania	Fundusz
1	Utworzenie Centrum Edukacji Ekologicznej	Utworzenie Centrum Edukacji Ekologicznej w siedzibie Geotermii Pyrzyce. Prowadzenie działań informacyjnych, promocyjnych, edukacyjnych dotyczących efektywnego wykorzystania OZE na przykładzie wód geotermalnych do produkcji energii	100 000,00 zł	2018 - 2020	Geotermia Pyrzyce Sp. z o.o.	Pyrzyce, Ciepłownicza 27	RPO WZ Działanie 4.5, środki prywatne	EFRR

AKTUALIZACJA LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI DLA GMINY PYRZYCE

		cieplnej.						
--	--	-----------	--	--	--	--	--	--

POPRAWA JAKOŚCI I DOSTĘPNOŚCI PRZESTRZENI PUBLICZNEJ NA OBSZARACH REWITALIZACJI

Opis realizowanego projektu oraz wpływ na mieszkańców obszaru rewitalizacji

Celem projektu jest poprawa jakości i dostępności przestrzeni publicznej. Atrakcyjna przestrzeń publiczna to ważny element każdego Miasta, która integruje mieszkańców, jest miejscem wypoczynku, podejmowania wspólnych inicjatyw lokalnych itp. Dlatego też, niezwykle istotne jest zapewnienie mieszkańcom obszaru rewitalizacji bezpiecznej, dostępnej i funkcjonalnej przestrzeni publicznej. W obszarze rewitalizacji odnotowano wyraźny stopień wykluczenia społecznego osób niepełnosprawnych. Dostosowanie miejsc publicznych do potrzeb osób starszych i niepełnosprawnych, poprzez niwelowanie barier architektonicznych przyczyni się do wzrostu aktywności społecznej tej grupy mieszkańców. Projekt rewitalizacyjny jest spójny z pozostałymi projektami, zarówno w zakresie modernizacji niezbędnej infrastruktury technicznej i transportowej, a także zapewnienia bezpieczeństwa poprzez system monitoringu wizyjnego.

Przestrzeń publiczna obszaru rewitalizacji cechuje się także bogatym dziedzictwem kulturowym – mury obronne, które stanowią wizytówkę Gminy Pyrzyce. Ich modernizacja i odnowa nie tylko wpłynie na walory estetyczne, ale także na wzrost świadomości mieszkańców obszaru rewitalizacji w zakresie historii miejsca swojego zamieszkania.

Grupa docelowa

- mieszkańcy obszaru rewitalizacji;
- mieszkańcy Gminy Pyrzyce.

Problemy jakie zostaną rozwiązane

- ograniczona dostępność przestrzeni publicznej dla osób starszych i niepełnosprawnych;
- wykluczenie społeczne osób niepełnosprawnych;

Prognozowane rezultaty projektu

- integracja lokalnej społeczności;
- wzrost aktywności społecznej mieszkańców;
- poprawa estetyki przestrzeni publicznej
- poprawa dostępności przestrzeni publicznej;
- ochrona dziedzictwa kulturowego.

Wskaźniki produktu

- liczba zmodernizowanych obiektów dziedzictwa kulturowego [szt.]
- liczba nowych elementów małej architektury [szt.]

Wskaźniki rezultatu

- powierzchnia funkcjonalnej i bezpiecznej przestrzeni publicznej [ha]

AKTUALIZACJA LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI DLA GMINY PYRZYCE

Tabela 57: Działania rewitalizacyjne przewidziane do realizacji w ramach projektu: POPRAWA JAKOŚCI I DOSTĘPNOŚCI PRZESTRZENI PUBLICZNEJ NA OBSZARACH REWITALIZACJI - lista II [opracowanie własne]

Lp.	Nazwa działania	Opis działania	Szacunkowa wartość zadania	Okres realizacji zadania	Nazwa beneficjenta	Lokalizacja	Źródło finansowania	Fundusz
1	Rewitalizacja terenu przy murach obronnych	Budowa fontanny wraz z zagospodarowaniem terenu przyległego, który występuje przy zabytkowych murach obronnych. Zagospodarowanie terenu po byłych ogródkach poprzez utworzenie miejsca do rekreacji.	1 500 000,00 zł	2017 - 2019	Gmina Pyrzyce	Pyrzyce, Plac Wolności, dz. nr 6/3	RPO WZ Działanie 4.9, budżet gminy	EFRR
2	Poprawa infrastruktury architektonicznej na terenie miasta i gminy	Montaż, wymiana między innymi: ławek, koszy na śmieci, elementów placów, oznakowanie atrakcji turystycznych	600 000,00 zł	2018 - 2022	Gmina Pyrzyce	obszar rewitalizacji	RPO WZ Działanie 4.9, budżet gminy	EFRR
3	Budowa uliczki przymurnej	Budowa uliczki przymurnej na odcinku od ul. Górnej do ul. 1-go Maja wraz z zagospodarowaniem Bramy Bańskiej	800 000,00 zł	2017 - 2019	Gmina Pyrzyce	Pyrzyce, Górna Pyrzyce, 1-Maja	RPO WZ Działanie 4.1, budżet gminy	EFRR
4	Rewitalizacja parków zlokalizowanych na terenie miasta Pyrzyce	Rewitalizacja parku im. Jana Pawła II, im. Mariana Matysiaka, parku tzw. Z czołgiem, parku przy stawie "Złotej Rybki". Rewitalizacja obejmowałaby: odtworzenie, budowanie nowych alejek, utworzenie miejsc odpoczynku poprzez montaż ławeczek, oświetlenia, montaż koszy na śmieci, itp.	2 000 000,00 zł	2018 - 2025	Gmina Pyrzyce	Pyrzyce, Jana Pawła II, 256/1 Park im. Mariana Matysiaka, Pyrzyce, dz. nr 36, 37 Pyrzyce, Mickiewicza, dz. nr 92 Pyrzyce, Staromiejska	RPO WZ Działanie 4.6, budżet gminy	EFRR
5	Renowacja obwarowań miejskich w Pyrzycach	Przeprowadzenie prac konserwatorsko - restauratorskich murów obronnych wraz z basztami i czatowniami	14 000 000,00 zł	2018 - 2025	Gmina Pyrzyce	Miasto Pyrzyce	RPO WZ Działanie 4.1, budżet gminy	EFRR

POPRAWA BAZY SPORTOWO-REKREACYJNEJ OBSZARU REWITALIZACJI

Opis realizowanego projektu oraz wpływ na mieszkańców obszaru rewitalizacji

Celem projektu jest stworzenie nowoczesnej i funkcjonalnej bazy sportowej. Realizacja projektu wpłynie bezpośrednio na poprawę walorów turystyczno-rekreacyjnych obszaru rewitalizacji. Mieszkańcy, mając dostęp do atrakcyjnej infrastruktury wypoczynkowo-sportowej chętniej wyjdą ze swoich domów, co z kolei przyczyni się do integracji społecznej.

Projekt jest komplementarny z pozostałymi zaplanowanymi projektami rewitalizacyjnymi, ponieważ poprzez zmodernizowaną infrastrukturę techniczną i transportową miejsca wypoczynku i rekreacji będą dostępne dla użytkowników w każdym wieku. Miejsca te będą monitorowane, przez co poczucie bezpieczeństwa użytkowników wzrośnie.

Dostosowana i nowoczesna baza sportowa w obszarze rewitalizacji jest realną odpowiedzią na powszechny problem spędzania czasu przez dzieci i młodzież przed monitorami komputerów.

Na terenie obszaru rewitalizacji odnotowano duży odsetek osób w wieku poprodukcyjnym w stosunku do liczby mieszkańców w wieku produkcyjnym. Należy dążyć do zapewnienia możliwości spędzania czasu wolnego również osobom. Atrakcyjna przestrzeń wypoczynkowo-rekreacyjna wpłynie pozytywnie na aktywność fizyczną mieszkańców obszaru rewitalizacji i Gminy Pyrzyce, a tym samym na ich stan zdrowia.

Grupa docelowa

- mieszkańcy obszaru rewitalizacji;
- mieszkańcy Gminy Pyrzyce

Problemy jakie zostaną rozwiązane

- wykluczenie społeczne mieszkańców z powodu niepełnosprawności;
- ograniczona dostępność przestrzeni publicznej dla osób starszych i niepełnosprawnych.

Prognozowane rezultaty projektu

- wzrost aktywności fizycznej mieszkańców;
- poprawa estetyki przestrzeni publicznej;
- integracja lokalnej społeczności.

Wskaźniki produktu

- Powierzchnia zrewitalizowanych obszarów sportu i rekreacji [ha];
- Liczba nowych elementów infrastruktury sportowo-rekreacyjnej [szt.].

Wskaźniki rezultatu

- Liczba osób korzystających z bazy sportowej i rekreacyjnej [osoby].

AKTUALIZACJA LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI DLA GMINY PYRZYCE

Tabela 58: Działania rewitalizacyjne przewidziane do realizacji w ramach projektu: POPRAWA BAZY SPORTOWO-REKREACYJNEJ OBSZARU REWITALIZACJI - lista II [opracowanie własne]

Lp.	Nazwa działania	Opis działania	Szacunkowa wartość zadania	Okres realizacji zadania	Nazwa podmiotu	Lokalizacja	Źródło finansowania	Fundusz
1	Otwarte, zewnętrzne siłownie	Budowa siłowni zewnętrznych, po ok. 10 sztuk urządzeń w trzech wybranych lokalizacjach na terenie Pyrzyce	80 000,00 zł	2017-2023	OSiR Gmina Pyrzyce	Obszar rewitalizacji	POIiŚ Działanie 2.5, środki prywatne	EFRR
2	Zespół kortów tenisowych wraz z lekcjami gry w tenisa	Odtworzenie i wykonanie nowych nawierzchni kortów tenisowych otwartych	400 000,00 zł	2017-2023	OSiR Gmina Pyrzyce	Pyrzyce, ul. Sportowa	POIiŚ Działanie 2.5, środki prywatne	EFRR
3	Plac zabaw dla dzieci	Zorganizowanie placu zabaw dla dzieci	25 000,00 zł	2017-2023	Ewa Sikorska	Pyrzyce, Poniatowskiego 3	POIiŚ Działanie 2.5, środki prywatne	EFRR
4	Modernizacja obiektu użyteczności publicznej	Budowa boiska sportowego przy Hali Sportowej OSiR oraz Szkoły Podstawowej z Oddziałami Integracyjnymi	800 000,00 zł	2018 - 2020	Gmina Pyrzyce/OSiR	Pyrzyce, Rolna 5	POIiŚ Działanie 2.5, środki prywatne	EFRR

AKTUALIZACJA LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI DLA GMINY PYRZYCE

Lp.	Nazwa działania	Opis działania	Szacunkowa wartość zadania	Okres realizacji zadania	Nazwa podmiotu	Lokalizacja	Źródło finansowania	Fundusz
5	Modernizacja obiektu użyteczności publicznej	Modernizacja Stadionu Miejskiego im. Leszka Słoninki: wymiana nawierzchni bieżni, renowacja skoczni, rzutni, drenaż murawy boiska głównego, wymiana ogrodzenia, budowa dwóch zastępczych boisk wielofunkcyjnych, renowacja kortów tenisowych	4 000 000,00 zł	2018 - 2020	Gmina Pyrzyce/OSiR	Pyrzyce, Sportowa 5	POIiŚ Działanie 2.5, środki prywatne	EFRR
6	Rozbudowa basenu przy ul. Rejtana	Przebudowa wraz z rozbudową basenu przy szkole na ul. Rejtana	2 500 000,00 zł	2018 - 2022	Gmina Pyrzyce	Pyrzyce, Rejtana	budżet gminy	EFRR
7	Odtworzenie i zagospodarowanie terenu rekreacyjno-sportowego	Budowa krytej, odkrytej pływalni wraz z infrastrukturą towarzyszącą	10 000 000,00 zł	2018 - 2022	Gmina Pyrzyce	Pyrzyce, Basenowa	budżet gminy	EFRR

PARTYCYPACJA SPOŁECZNA

Istotnym aspektem rewitalizacji jest partycypacja społeczna. Aktywowanie i udział mieszkańców oraz włączenie, organizacja i formowanie miejscowej sieci interesariuszy w danym obszarze są warunkami koniecznymi powodzenia długofalowego rozwoju obszarów kryzysowych oraz wyprowadzenia ich z tego stanu.

Partycypacja społeczna prowadzona w ramach aktualizacji niniejszego Lokalnego Programu Rewitalizacji obejmuje przygotowanie, prowadzenie i ocenę rewitalizacji w sposób, który zapewni aktywny udział mieszkańców gminy Pyrzyce i interesariuszy, w tym prowadzenie konsultacji społecznych oraz powołanie Zespołu ds. Rewitalizacji.

Działania partycypacyjne, które mają za zadanie włączyć społeczność lokalną w tworzenie Programu,

w szczególności polegają na:

- poznaniu oczekiwań i potrzeb interesariuszy, a także dążeniu do spójności planowanych działań z tymi potrzebami i oczekiwaniami;
- prowadzeniu działań edukacyjnych i informacyjnych o procesie rewitalizacji, skierowanych do interesariuszy, w tym o celach, zasadach i procesie przebiegu rewitalizacji – obejmuje działania informacyjne Urzędu Miejskiego w Pyrzycach za pośrednictwem m.in. strony internetowej;
- inicjowaniu, umożliwianiu i wspieraniu działań, których zadaniem jest rozwijanie dialogu pomiędzy interesariuszami oraz ich integracji wokół rewitalizacji – m.in. powołanie Zespołu ds. Rewitalizacji;
- zapewnieniu udziału interesariuszy w przygotowaniu dokumentów dotyczących rewitalizacji – poprzez konsultację diagnozy, zadań i całego dokumentu;
- wspieraniu inicjatyw mających na celu zwiększanie udziału interesariuszy w przygotowaniu i realizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji – poprzez konsultację diagnozy, zadań i całego dokumentu, a także okresowe konsultacje nowych zadań;
- zapewnieniu w przygotowaniu, prowadzeniu i ocenie rewitalizacji możliwości wypowiedzenia się przez interesariuszy – poprzez okresowe konsultacje nowych zadań.

Celem konsultacji społecznych było zapoznanie mieszkańców gminy Pyrzyce z pojęciem rewitalizacji oraz zasięgnięcie ich opinii na temat zaproponowanych w dokumencie obszarów rewitalizacji i przedsięwzięć do realizacji na tych terenach. Dzięki temu możliwe jest

zaangażowanie społeczności lokalnej w nadchodzące działania. Konsultacje społeczne zostały zorganizowane przez Urząd Miejski w Pyrzycach we współpracy z firmą opracowującą dokument tj. Grupą CDE Sp. z o.o. z siedzibą w Mikołowie.

W ramach aktualizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Pyrzyce odbyły się 3 spotkania konsultacyjne:

- 20 kwietnia 2017 roku w Urzędzie Miejskim w Pyrzycach, godz. 17.00 – ogólne, wprowadzające spotkanie konsultacyjne, w którym udział wzięli przedstawiciele wspólnot, spółdzielni, radnych i instytucji. Podczas spotkania zaprezentowano i omówiono: czym jest rewitalizacja, diagnozę gminy Pyrzyce oraz pierwsze zadania zgłoszone do Lokalnego Programu Rewitalizacji;
- 5 czerwca 2017 roku w Urzędzie Miejskim w Pyrzycach, godz. 16.00 – spotkanie konsultacyjne dla przedsiębiorców;
- 20 czerwca 2017 roku w Urzędzie Miejskim w Pyrzycach, godz. 16.30 – spotkanie konsultacyjne dla mieszkańców i przedsiębiorców. Na spotkaniu zaprezentowane zostały zgłoszone przez podmioty zadania do aktualizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Pyrzyce oraz przedstawione zostały problemy w Gminie Pyrzyce.

W ramach konsultacji społecznych interesariusze rewitalizacji mieli możliwość zgłoszenia własnego działania rewitalizacyjnego za pomocą formularza zgłaszania działań. Formularz ten dostępny był w wersji papierowej na przeprowadzonych spotkaniach konsultacyjnych oraz w wersji elektronicznej na stronie internetowej Urzędu Miejskiego.

Ponadto w ramach opracowywania aktualizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji interesariusze mieli możliwość wypełnienia anonimowej ankiety, która miała na celu poznanie opinii na temat aktualnych potrzeb w zakresie rewitalizacji problemowych obszarów gminy oraz oczekiwanych działań mających na celu ich ożywienie społeczno-gospodarcze.

MECHANIZMY ZAPEWNIENIA KOMPLEMENTARNOŚCI MIĘDZY POSZCZEGÓLNYMI PRZEDSIĘWZIĘCIAMI REWITALIZACYJNYMI

KOMPLEMENTARNOŚĆ PROBLEMOWA

Wyznaczone projekty rewitalizacyjne skupiają się na obszarze rewitalizacji i są z nim ściśle powiązane. Są one odpowiedzią na główne problemy dla danego obszaru, które zostały wskazane dzięki przeprowadzonej diagnozie. Dzięki ich realizacji pozytywne skutki widoczne będą na całym obszarze.

AKTUALIZACJA LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI DLA GMINY PYRZYCE

Odpowiedzią na zidentyfikowane w ramach diagnozy potrzeby rewitalizacji (w wymiarze społecznym, gospodarczym, przestrzenno-funkcjonalnym, technicznym i środowiskowym) jest układ strategicznych celów, wyznaczających kierunki podejmowanych działań. Jest on zaplanowany w sposób umożliwiający kompleksową i komplementarną realizację potrzeb oraz rozwiązań problemów na obszarze rewitalizowanym.

Wskazane cele i działania mają charakter zintegrowany (wielowymiarowy), tworzą spójną i komplementarną logikę interwencji. Każdy z wyznaczonych celów przyczynia się do realizacji wielu potrzeb rewitalizacyjnych, łącząc w sobie różne wymiary problemów i potrzeb rewitalizacji. Powiązania potrzeb rewitalizacji i wyznaczonych celów wskazuje poniższa tabela.

POTRZEBY REWITALIZACYJNE	CEL OPERACYJNY 1			CEL OPERACYJNY 2			CEL OPERACYJNY 3		
	1.1	1.2	1.3	2.1	2.2	2.3	3.1	3.2	3.3
PS-1. Poprawa warunków życia osób uboższych;									
PS-2. Ograniczenie stopnia wykluczenia społecznego osób niepełnosprawnych i osób starszych;									
PS-3. Poprawa sytuacji na rynku pracy;									
PS-4. Poprawa aktywności społecznej i integracji mieszkańców gminy, w tym osób starszych i niepełnosprawnych;									
PS-5. Pomoc osobom uzależnionym od alkoholu.									
PG-1. Poprawa kondycji i rozwój podmiotów gospodarczych;									
PG-2. Wzmacnianie przedsiębiorczości i kreatywności wśród mieszkańców.									
PP-F-1. Poprawa funkcjonalności budynków oraz ich dostępności dla osób starszych i niepełnosprawnych na terenie gminy oraz przestrzeni publicznych;									
PP-F-2. Wzrost bezpieczeństwa publicznego.									
PŚ-1. Redukcja masy wyrobów azbestowych									

na terenie gminy.									
PT-1. Rozwój sieci wodociągowej i kanalizacyjnej na terenie gminy wraz z pozostałą infrastrukturą techniczną;									
PT-2. Ograniczenie barier architektonicznych dla osób starszych i niepełnosprawnych na terenie gminy									

Legenda

oddziaływanie bezpośrednie

oddziaływanie pośrednie

Katalog głównych projektów rewitalizacyjnych Aktualizacji LPR dla Gminy Pyrzyce tworzy kompleksowy i komplementarny układ działań. Projekty są ze sobą powiązane logicznie oraz merytorycznie, uzupełniają się i wzajemnie na siebie oddziałują. Ponadto projekty dopełniają się charakterem działań poprzez współistnienie obszarów i oddziaływań „twardych” i „miękkich”.

Część przedsięwzięć rewitalizacyjnych skonstruowana jest w formie zagregowanych zadań, które wzajemnie się uzupełniają i tworzą spójną całość. Konsekwencją takiego podejścia jest zwiększenie bezpośrednich i pośrednich efektów. Projekty realizowane w ramach Programu dopełniają się, a dzięki wspólnej realizacji tworzą wartość dodaną dla obszaru rewitalizacji i całej gminy. Zaplanowany układ projektów ma przeciwdziałać fragmentacji podejmowanych działań i realizacji wyłącznie punktowych projektów, powinien uruchomić mechanizmy synergii, tak na obszarze rewitalizowanym, jak i w jego otoczeniu. Wskazana w dalszej kolejności tabela wykazuje komplementarność między poszczególnymi projektami rewitalizacyjnymi.

AKTUALIZACJA LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI DLA GMINY PYRZYCE

	MODERNIZACJA BUDYNKÓW NA TERENIE OBSZARU REWITALIZACJI	NOWOCZESNA I DOSTOSOWANA INFRASTRUKTURA TECHNICZNA	ROZWÓJ PRZEDSIĘBIORCZOŚCI NA OBSZARZE REWITALIZACJI	ZRÓWNOWAŻONY TRANSPORT NA OBSZARZE REWITALIZACJI	POPRAWA BEZPIECZEŃSTWA NA OBSZARZE REWITALIZACJI	INTEGRACJA SPOŁECZNA MIESZKAŃCÓW NA OBSZARACH REWITALIZACJI	POPRAWA JAKOŚCI I DOSTĘPNOŚCI PRZESTRZENI PUBLICZNEJ NA OBSZARACH REWITALIZACJI	POPRAWA BAZY SPORTOWO-REKREACYJNEJ OBSZARU REWITALIZACJI
MODERNIZACJA BUDYNKÓW NA TERENIE OBSZARU REWITALIZACJI		2	1	0	1	1	2	2
NOWOCZESNA I DOSTOSOWANA INFRASTRUKTURA TECHNICZNA	2		2	1	2	1	2	2
ROZWÓJ PRZEDSIĘBIORCZOŚCI NA OBSZARZE REWITALIZACJI	1	2		0	0	2	1	0
ZRÓWNOWAŻONY TRANSPORT NA OBSZARZE REWITALIZACJI	0	1	0		2	0	2	1
POPRAWA BEZPIECZEŃSTWA NA OBSZARZE REWITALIZACJI	1	2	0	2		0	2	2
INTEGRACJA SPOŁECZNA MIESZKAŃCÓW NA OBSZARACH REWITALIZACJI	1	1	2	0	0		2	2
POPRAWA JAKOŚCI I DOSTĘPNOŚCI PRZESTRZENI PUBLICZNEJ NA OBSZARACH REWITALIZACJI	2	2	1	2	2	2		2
POPRAWA BAZY SPORTOWO-REKREACYJNEJ	2	2	0	1	2	2	2	

AKTUALIZACJA LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI DLA GMINY PYRZYCE

OBSZARU REWITALIZACJI									
--------------------------	--	--	--	--	--	--	--	--	--

KOMPLEMENTARNOŚĆ PRZESTRZENNA

W procesie tworzenia Aktualizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Pyrzyce, zgodnie z „Wytycznymi w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020” wzięto pod uwagę konieczność zapewnienia komplementarności przestrzennej projektów rewitalizacyjnych.

Komplementarność przestrzenna to uwzględnienie wzajemnych powiązań zarówno na etapie formułowania, jak i realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych, które wdrażane będą na obszarze rewitalizacji, a także tych poza tym obszarem, lecz na niego wpływających.

Wszystkie projekty rewitalizacyjne zostaną zrealizowane bezpośrednio na wyznaczonym obszarze rewitalizacji. Zasięg niektórych projektów podstawowych może wykraczać poza obszar rewitalizacji tak, aby zapewnić rzeczywiste i trwałe rozwiązanie problemów, dopełnianie się przestrzennie oraz mechanizm synergii efektów oddziaływania. Działania, których realizacja może wykroczyć poza obszar rewitalizacji i objąć szerszą część gminy zostały wskazane w poniższej tabeli.

Należy zaznaczyć, że wszystkie projekty rewitalizacyjne skupiają się na obszarze rewitalizacji i są z nim ściśle powiązane. Stanowią one odpowiedzi na zdiagnozowane problemy dla tego obszaru. Przedsięwzięcia, które mogą wykraczać poza obszar rewitalizacji zostały tak skonstruowane, aby eliminować czynniki zjawisk kryzysowych w obszarze rewitalizacji i strefie otaczającej. Dzięki ich realizacji rezultaty procesu rewitalizacji widoczne będą na całym obszarze rewitalizacji i w obszarze otaczającym.

Tabela 59: Komplementarność przestrzenna [źródło: opracowanie własne]

Nazwa projektu rewitalizacyjnego	Realizacja na obszarze rewitalizacji	Realizacja na obszarze rewitalizacji - obszar	Realizacja lub oddziaływanie poza obszarem rewitalizacji
MODERNIZACJA BUDYNKÓW NA TERENIE OBSZARU REWITALIZACJI	tak	Młodych Techników, Poniatowskiego, Szczecińska, Plac Ratuszowy, Sportowa, 1 Maja, Kilińskiego, Poznańska, Jana Pawła II, Głowackiego, Warszawska, Wojska Polskiego, Ks. Bogusława X, Stargardzka, Narutowicza, Niepodległości, Szkolna, Ogrodowa, Dworcowa, Bogusława, Rejtana, Kościuszki, Lipiańska, Słowackiego	nie
NOWOCZESNA I DOSTOSOWANA INFRASTRUKTURA TECHNICZNA	tak	Głowackiego, Lipiańska, Stargardzka, 1 Maja, Kilińskiego, Krótka, Jana Pawła II	nie
ROZWÓJ PRZEDSIĘBIORCZOŚCI NA OBSZARZE REWITALIZACJI	tak	Lipiańska, Młodych Techników	tak
ZRÓWNOWAŻONY TRANSPORT NA OBSZARZE REWITALIZACJI	tak	Słowackiego, Mickiewicza, 2-go Marca, Podgrodzie, Młyńska, Akacyjowa, Głowackiego, Owocowa, Rejtana, Różana, Przyszłości, Podmiejska, Willowa, Głowackiego, Jana Pawła II, Staromiejska, Stargardzka, Szczecińska, Cmentarna, Rycerza Przybora	tak
POPRAWA BEZPIECZEŃSTWA NA OBSZARZE REWITALIZACJI	tak	Plac Ratuszowy, Rejtana, Plac Wolności, Sikorskiego, Plac Ratuszowy, Rejtana, Plac Wolności, Sikorskiego, Stargardzka, Lipiańska, Warszawska, Mickiewicza, 2-go Marca	nie
INTEGRACJA SPOŁECZNA MIESZKAŃCÓW NA OBSZARACH REWITALIZACJI	tak	1 Maja, Ciepłownicza	tak

POPRAWA JAKOŚCI I DOSTĘPNOŚCI PRZESTRZENI PUBLICZNEJ NA OBSZARACH REWITALIZACJI	tak	Plac Wolności, Górna, 1-Maja, Jana Pawła II, Park im. Mariana Matysiaka, Mickiewicza, Staromiejska	nie
POPRAWA BAZY SPORTOWO-REKREACYJNEJ OBSZARU REWITALIZACJI	tak	Rolna, Poniatowskiego	nie

Zapewnienie komplementarności przestrzennej przedsięwzięć rewitalizacyjnych służyć ma efektywnemu oddziaływaniu programu rewitalizacji na cały dotknięty kryzysem obszar (a nie punktowo, w pojedynczych miejscach). Zaplanowane przedsięwzięcia rewitalizacyjne mają więc wzajemnie się dopełniać przestrzennie, aby zachodził między nimi efekt synergii. W ramach obszaru rewitalizacji, przedsięwzięcia będą prowadzone w wielu różnych miejscach w ramach wszystkich sfer objętych programem rewitalizacji, co pozwoli na realizację kompleksowych a nie punktowych projektów i działań. Projekty realizowane będą w wielu różnych lokalizacjach obszaru kryzysowego, co powinno zapewnić dyfuzję efektów oddziaływania.

Zapewnienie komplementarności przestrzennej interwencji to także konieczność prowadzenia działań rewitalizacyjnych w taki sposób, aby ich realizacja nie skutkowałą przesuwaniem (wypychaniem) problemów na inne obszary lub nie prowadziła do niepożądanych efektów społecznych, takich jak segregacja społeczna i wykluczenie. Zaplanowane projekty i działania w Programie Rewitalizacji zostały tak przygotowane, aby rozwiązywać problemy zidentyfikowane w obszarze rewitalizacji i eliminować czynniki powodujące zjawiska kryzysowe. Zadbano zatem o to, aby nie następowało przenoszenie problemów na inne obszary gminy.

KOMPLEMENTARNOŚĆ MIĘDZYOKRESOWA

Komplementarność międzyokresowa - zaplanowanie sposobu wspierania procesów rewitalizacji

w ramach polityki spójności 2014-2020 jest dokonywane na podstawie analizy i oceny oraz sformułowanych wniosków na temat dotychczasowego sposobu wspierania procesów rewitalizacji, jego skuteczności, osiągnięć i problemów wdrażania projektów i programów rewitalizacji w województwie (analizę przeprowadza IZ RPO).

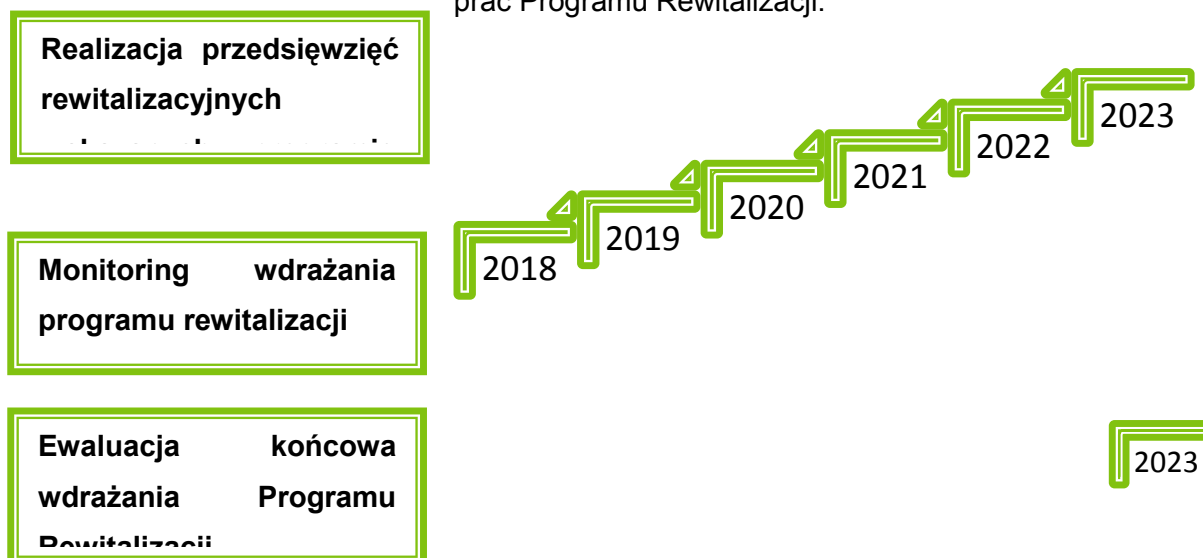
Komplementarność międzyokresowa zachowano dzięki integracji działań o charakterze rewitalizacyjnym już zrealizowanych na terenie Gminy Pyrzyce. Cele oraz działania wyznaczone do zrealizowania w Lokalnym Programie Rewitalizacji dla Pyrzyc na lata 2017-

2023 są komplementarne, a także zapewniają zachowanie ciągłości programowej w odniesieniu do wcześniejszych przedsięwzięć realizowanych w Gminie Pyrzyce w latach 2007 – 2013 (kilka przedsięwzięć realizowanych przedstawiono w tabeli poniżej):

Tabela 60: Działania zaplanowane do realizacji w ramach poprzedniego Programu Rewitalizacji [źródło: Lokalny Program Rewitalizacji dla Miasta Pyrzyce na lata 2017-2013]

Nazwa działania	Okres przewidzianej realizacji	Czy zadanie zostało zrealizowane ? (TAK/NIE)
Remont i modernizacja Szpitala Powiatowego w Pyrzycach	2007 – 2011	
Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej	2007 - 2013	
Poprawa oraz budowa infrastruktury technicznej na terenie miasta i gminy Pyrzyce	2007 - 2013	
Likwidacja barier architektonicznych	2007 - 2013	
Modernizacja budynków Wspólnot Mieszkalnych	2007 – 2013	

Analizując projekty pod kątem okresu finansowania, należy zwrócić uwagę na ciągłość programową. Poniżej przedstawiony został harmonogram prac Programu Rewitalizacji.

Rysunek 16: Komplementarność międzyokresowa [źródło: opracowanie własne]

KOMPLEMENTARNOŚĆ ŹRÓDEŁ FINANSOWANIA

Projekty zawarte w niniejszym Programie mają zapewnione finansowanie z różnych instrumentów wsparcia. Uwzględniają zaangażowanie środków prywatnych i publicznych. Program zawiera indykatywne ramy finansowe dla wszystkich przedsięwzięć, w tym kwoty finansowania dla każdego z nich. W Programie zostały wskazane możliwości finansowania projektów rewitalizacyjnych z innych źródeł, w tym z środków programów operacyjnych na

lata 2014-2020, z środków polityk i instrumentów krajowych, prywatnych i publicznych źródeł finansowania. Umiejętne wykorzystanie środków finansowania pozwoli uzyskać korzystne i optymalne efekty na obszarze rewitalizacji.

Należy podkreślić powiązanie finansowania projektów rewitalizacyjnych z funduszy EFRR oraz EFS. Realizacja projektów finansowanych w ramach EFRR (projekty rewitalizacyjne „twarde” o charakterze technicznym) jest uzależniona od realizacji projektu z zakresu usług społecznych, finansowanych w ramach EFS, a dotyczących określonej grupy społecznej, dotkniętej dysfunkcją lub wykluczeniem. Tak więc projekty muszą wykazywać charakter przedsięwzięć kompleksowych, koordynujących interwencję infrastrukturalną z wsparciem społecznym.

W ramach każdego głównego projektu rewitalizacyjnego przewidziano do realizacji poszczególne działania, dla których przedstawione zostały szacowane wartości działań, a także potencjalne źródła ich finansowania. Z uwagi na brak szczegółowych informacji dotyczących projektów niemożliwe jest precyzyjne określenie wkładu własnego jak i źródła oraz poziomu dofinansowania zewnętrznego, stąd w zestawieniu pojawiają się jedynie szacowane wartości ogólne projektów oraz ich wstępne dopasowanie do źródeł finansowania. Ostateczne kwoty kosztów całkowitych i kosztów kwalifikowalnych zostaną dookreślone we wnioskach aplikacyjnych na etapie naboru wniosków o dofinansowanie w ramach poszczególnych działań, funduszy lub programów, do których dany projekt zostanie skierowany. Przyjmuje się, iż w przypadku niepowodzenia w staraniach o uzyskanie dofinansowania zewnętrznego głównym źródłem finansowania działań będą środki własne projektodawców.

SYSTEM WDRAŻANIA LPR, MONITORING I EWALUACJA LPR DLA GMINY PYRZYCE

Monitoring realizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji będzie prowadzony w wydziałach Urzędu Miejskiego w Pyrzycach w zakresie realizacji poszczególnych projektów natomiast monitoring całości procesu będzie należał do powołanego Zespołu ds. Rewitalizacji. Jego zadaniem będzie bieżący monitoring, polegający na systematycznym zbieraniu oraz analizowaniu ilościowych i jakościowych informacji na temat wdrażanych projektów oraz realizacji całego Programu, a także sprawdzanie czy wdrażane projekty są zgodne z wcześniejszymi celami i założeniami Programu. Ponadto jednostka ta będzie również odpowiedzialna m. in. za opublikowanie opracowanych wyników sprawozdań na stronie internetowej Urzędu Miejskiego w Pyrzycach.

Zespół ds. Rewitalizacji będzie składał się z pracowników Urzędu Miejskiego oraz poszczególnych jednostek organizacyjnych Gminy Pyrzyce, nie znajdujących się w strukturze Urzędu Miejskiego. Obejmuje pracowników z dziedziny zagospodarowania

przestrzennego, inwestycji, funduszy zewnętrznych, ochrony środowiska oraz przedstawicieli opieki społecznej, zakładu usług komunalnych, straży miejskiej, pod nadzorem Burmistrza. Zespół składający się z 8 – 10 osób będzie prowadził monitoring wdrażania celów LPR na spotkaniach w cyklu kwartalnym bądź spotkaniach nadzwyczajnych. Obowiązki zostaną przydzielone członkom zespołu zgodnie z zajmowanym stanowiskiem w Urzędzie Miejskim i jednostkach podległych. Decyzje będą podejmowane kolegialnie, a głównym koordynatorem będzie Zastępca Burmistrza.

Efektywne przeprowadzenie działań rewitalizacyjnych w Gminie Pyrzyce będzie polegało na monitorowaniu wydatków oraz efektów rzeczowych przedsięwzięć. Monitorowanie będzie obejmować następujące etapy: zbieranie, raportowanie i interpretowanie danych, opisując postęp

i efekty realizowanego dokumentu. Monitoring rzeczowy będzie polegał na pozyskiwaniu informacji

o postępach w realizacji zaplanowanych działań, przedstawi efekty realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych, a także zapewni zgodność z założeniami Programu. Monitoring finansowy umożliwi kontrolę nad finansowymi aspektami inwestycji, będzie podstawą do oceny sprawności wydatkowania środków. Ponadto monitoring finansowy będzie oferował pomoc partnerom uczestniczącym w rewitalizacji w uzyskaniu informacji dotyczących możliwych do pozyskania zewnętrznych źródeł finansowania inwestycji. Zakłada się, że przynajmniej raz w roku prowadzony będzie monitoring społeczny nad przebiegiem działań rewitalizacyjnych.

Stopień wdrażania oraz postępy w realizacji konkretnych projektów będą monitorowane za pomocą karty monitoringowej projektu. Przedstawiony poniżej wzór karty oceny projektów zostanie wypełniony przez poszczególne podmioty wykonawcze po zakończeniu realizacji projektu. Dzięki takim kartom możliwe będzie monitorowanie rezultatu z perspektywy pojedynczej inwestycji, co umożliwi opisanie i porównanie efektów w sposób przejrzysty i jednoznaczny. Posiadając karty monitoringu projektów już zrealizowanych inwestycji, będzie możliwa ocena ich skuteczności. Ponadto będzie możliwe oszacowanie zagrożeń oraz szans inwestycji o podobnym charakterze. Wszystko to w następnych latach procesu rewitalizacji będzie stanowić doskonały punkt odniesienia do przeprowadzenia monitoringu.

Tabela 61: Wzór karty monitoringu projektu LPR (źródło: opracowanie Grupa CDE Sp. z o.o.)

Nazwa projektu		
Opis realizowanych zadań w roku sprawozdawczym		
Podmiot realizujący projekt		
Partnerzy realizacji projektu uczestniczący w zadaniach w danym roku		
Data rozpoczęcia realizacji:		
Data zakończenia realizacji:		
Planowane nakłady finansowe na realizację projektu w trakcie roku	własne	zewnętrzne
Całkowite poniesione nakłady finansowe na realizację projektu:		
Możliwe ryzyka dalszej realizacji projektu		
Propozycje działań minimalizujących ryzyka		

Monitoring jest procesem ciągłym i realizowany będzie od początku wdrażania zapisów programu rewitalizacji, aż do jego zakończenia, a część danych monitoringowych zbierana i sprawozdawana będzie także po zakończeniu realizacji programu rewitalizacji. Dane zbierane będą w cyklach rocznych oraz w miarę ich dostępności. Kolejne raporty monitoringu przygotowywane będą w latach 2019, 2021 i 2023.

Poniżej przedstawiono wykaz wskaźników monitorowania realizacji założonych celów w ramach Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Pyrzyce.

AKTUALIZACJA LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI DLA GMINY PYRZYCE

Tabela 62: Wskaźniki monitorowania osiągnięcia celów założonych w ramach Aktualizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Pyrzyce [opracowanie własne]

Lp.	Cele szczegółowe	Wskaźnik monitoringu							
		Nazwa	Rok bazowy	Wartość bazowa	Jednostka	Rok docelowy	Wartość docelowa	Sposób oceny/źródło pozyskanych danych	Częstotliwość pomiaru
1	Poprawa warunków bytowych oraz ograniczenie stopnia wykluczenia społecznego	Spadek liczby rodzin objętych pomocą społeczną z powodu alkoholizmu	2015	47	szt.	2023	42	Sprawozdania Ośrodka Pomocy Społecznej w Pyrzycach	Co rok
		Spadek liczby rodzin objętych pomocą społeczną z powodu niepełnosprawności	2015	224	szt.	2023	210	Sprawozdania Ośrodka Pomocy Społecznej w Pyrzycach	Co rok
2	Aktywizacja społeczna i zawodowa mieszkańców obszaru rewitalizacji oraz tworzenie bezpiecznych warunków do życia i prowadzenia działalności gospodarczej	Spadek liczby osób długotrwale bezrobotnych	2015	363	szt.	2023	350	Sprawozdania Powiatowego Urzędu Pracy w Pyrzycach	Co rok
		Wzrost procentu redukcji masy azbestu względem roku 2013	2015	2	%	2023	5	Sprawozdania Urzędu Miejskiego w Pyrzycach	Co rok
3	Wykorzystanie terenów publicznych do budowania infrastruktury miejsc spotkań, rekreacji i	Wzrost oceny przystosowania budynków do potrzeb osób niepełnosprawnych	2015	2,29	-	2023	2,00	Sprawozdania Urzędu Miejskiego w Pyrzycach	Co 2 lata

AKTUALIZACJA LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI DLA GMINY PYRZYCE

	aktywności fizycznej								
4	Renowacja i modernizacja obiektów na obszarze rewitalizacji zmierzająca do stworzenia przestrzeni użytecznej dla mieszkańców	Wzrost oceny przystosowania budynków do potrzeb osób niepełnosprawnych	2015	2,29	-	2023	2,00	Sprawozdania Urzędu Miejskiego w Pyrzycach	Co 2 lata
5	Modernizacja i rozbudowa istniejącej infrastruktury technicznej obszaru rewitalizacji	Liczba przyłączy do sieci wodociągowej i kanalizacyjnej	2015	Wodociąg: 1234 Kanalizacja: 1047	szt.	2023	Wodociąg: 1434 Kanalizacja: 1247	Sprawozdania Urzędu Miejskiego w Pyrzycach	Co 2 lata
6	Regulacja i dbałość o bezpieczeństwo publiczne oraz w ruchu drogowym	Wzrost procentu redukcji masy azbestu względem roku 2013	2015	2	%	2023	5	Sprawozdania Urzędu Miejskiego w Pyrzycach	Co rok
7	Tworzenie warunków do rozwoju MŚP oraz podmiotów ekonomii społecznej	Wzrost liczby podmiotów gospodarczych	2015	1586	szt.	2023	1596	Statystyki prowadzone przez GUS	Co rok
8	Aktywizacja zawodowa mieszkańców w różnym wieku	Spadek liczby osób długotrwale bezrobotnych	2015	363	szt.	2023	358	Sprawozdania Powiatowego Urzędu Pracy w Pyrzycach	Co rok
		Spadek liczby osób bezrobotnych powyżej 50 roku życia	2015	189	szt.	2023	184	Sprawozdania Powiatowego Urzędu Pracy w Pyrzycach	Co rok

AKTUALIZACJA LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI DLA GMINY PYRZYCE

9	Wspieranie przedsiębiorczości, podnoszenia kompetencji oraz reintegracji zawodowej	Spadek liczby osób długotrwale bezrobotnych	2015	363	szt.	2023	358	Sprawozdania Powiatowego Urzędu Pracy w Pyrzycach	Co rok
----------	---	--	------	-----	------	------	-----	---	--------

Wdrażanie Lokalnego Programu Rewitalizacji wymaga nadzoru nad postępowaniem prac oraz oceny podejmowanych działań. Istotną rolę w tym procesie pełni ewaluacja. Pozwala ona na obiektywną ocenę podejmowanych przez jednostki samorządu terytorialnego działań. Dostarcza informacje zwrotne o efektach realizowanych przedsięwzięć, dzięki czemu umożliwia zwiększenie ich skuteczności i efektywności.

Zadaniem ewaluacji jest ocena wartości i jakości działań podejmowanych przez Gminę oraz interesariuszy procesu rewitalizacji oraz zweryfikowanie trafności założeń, na których oparte zostały projekty i działania rewitalizacyjne.

Ewaluacji można dokonywać na różnych etapach:

- ex-ante – przed wdrożeniem programu rewitalizacji, w celu stworzenia bazy, do której porównywane będą wyniki ewaluacji po zakończeniu przedsięwzięcia;
- on-going – w trakcie wdrażania programu rewitalizacji, na zakończenie poszczególnych etapów, niosących za sobą pewne wyniki;
- ex-post – po zakończeniu realizacji programu rewitalizacji, a zatem typowa ocena dokonywana na zakończenie projektu, służąca wskazaniu wyników programu;
- ad hoc – okolicznościowo, doraźnie – dokonywana we wcześniej nieprzewidywanych momentach, realizowana wskutek nagłej potrzeby.

Kryterium	Uszczegółowienie	Przykładowe pytania ewaluacyjne
Trafność	Ocena adekwatności planowanych celów interwencji i metod jej wdrażania do problemów i wyzwań, które zostały zidentyfikowane w diagnozie.	<ul style="list-style-type: none"> • Czy cele odpowiadają zidentyfikowanym potrzebom obszaru rewitalizacji? • Czy działania odnoszą się do problemów i zjawisk kryzysowych identyfikowanych w obszarze rewitalizacji?
Skuteczność	Ocena stopnia realizacji zakładanych celów (czy osiągnięto to, co zaplanowano), skuteczność użytych metod, zaangażowanych instytucji oraz wpływ czynników zewnętrznych na ostateczne efekty.	<ul style="list-style-type: none"> • Czy cele programu rewitalizacji zdefiniowane na etapie programowania zostały osiągnięte? • Jakie są sukcesy podejmowanych działań rewitalizacyjnych? • Czy system zarządzania i wdrażania okazał się skuteczny?
Efektywność	Ocena relacji między nakładami, kosztami, zasobami (finansowymi, ludzkimi, administracyjnymi), a osiągniętymi efektami interwencji.	<ul style="list-style-type: none"> • Czy podobne efekty można było osiągnąć przy wykorzystaniu innych instrumentów? • Czy podobne efekty można osiągnąć przy niższych nakładach finansowych?

Użyteczność	Ocena całości rzeczywistych efektów wywołanych przez interwencję (zarówno tych planowanych, jak i nieplanowanych – tzw. ubocznych), odnosząc je do wyjściowej sytuacji oraz wyzwań społecznoekonomicznych, które były przedmiotem interwencji.	<ul style="list-style-type: none">• Czy pojawiły się pozytywne efekty uboczne?• Czy interwencja przyczyniła się do rozwiązania lub zminimalizowania?
Trwałość	Ocena ciągłości efektów (przede wszystkim pozytywnych) danej interwencji w perspektywie średnio- i długookresowej (zatem po zakończeniu interwencji – zwykle w 2–3 lata).	<ul style="list-style-type: none">• Czy efekty działania rewitalizacyjnego okazały się trwałe w długim okresie?• Czy efekty działania rewitalizacyjnego odczuwalne są po jej zakończeniu?

Metody i techniki badawcze dobierane są przez Zespół ds. Rewitalizacji w oparciu o wybrane kryteria

i, przede wszystkim, określony cel badania ewaluacyjnego. Każda ewaluacja mimo pewnych standardów metodycznych wymaga modyfikacji i dostosowywania metodyki do stawianych pytań i przedmiotów badania.

Pierwszym etapem dla Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Pyrzyce będzie ewaluacja on-going realizowana po kolejnych okresach raportowania monitoringu (2020 r.). Po 3 latach realizacji programu rewitalizacji (on-going) konieczne jest badanie i ocena poziomu realizacji celów programu oraz wskazanie czynników negatywnych i pozytywnych, wpływających na osiągnięty poziom jego realizacji. Wykonana ewaluacja on-going ma pomóc w dokonaniu ewentualnych korekt, które wzmocnią końcowe efekty realizacji programu rewitalizacji. Cykl ewaluacji uzależniony powinien być od potrzeb, tzn. dokonuje się ewaluacji programu rewitalizacji w tych obszarach, które mają poważne problemy z wdrażaniem (sygnalizowane przez wyniki monitoringu). Ewaluacja ta skoncentrowana jest na doraźnych problemach i barierach we wdrażaniu programu rewitalizacji, stąd też jej zakres jest węższy niż ewaluacji ex-post. Polega ona na diagnozie problemów wdrażania i ich przyczyn oraz ma zidentyfikować mechanizmy mogące poprawić płynność wdrażania programu rewitalizacji.

Jeżeli na etapie ewaluacji okaże się, że z jakichś powodów cele nie zostały osiągnięte za pomocą zaplanowanych do realizacji działań, wówczas należy rozważyć aktualizację LPR. Aktualizacja może polegać zarówno na wyznaczeniu nowych celów oraz nowych wskaźników monitoringu, jak i przedstawieniu nowych projektów rewitalizacyjnych, które pomogą osiągnąć założone dotychczas cele. Każdorazowo Aktualizacja LPR powinna zostać przedstawiona do zatwierdzenia w drodze uchwały Radzie Miejskiej.

Po zakończeniu realizacji programu rewitalizacji wykonana powinna zostać ewaluacja ex-post. Jej rolą jest podsumowanie krótko- i długofalowych efektów działań, wyciągnięcie wniosków, a przede wszystkim sformułowanie rekomendacji, które posłużą do przygotowania następných działań i projektów.

POWIĄZANIA PROGRAMU Z DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI I PLANISTYCZNYMI GMINY

Strategia Rozwoju Gminy Pyrzyce na lata 2015-2025

Strategia wyznacza następującą misję Gminy Pyrzyce: „Efektywne zaspokajanie zbiorowych potrzeb mieszkańców Gminy Pyrzyce zapewniające godne warunki bytowe, rozwój społeczności lokalnej oraz zapewnienie rozwoju wspólnoty w przyszłości”.

Wizja rozwoju: Gmina rozwijająca się w oparciu o zasadę zrównoważonego rozwoju, zapewniająca przyjazne warunki do życia i pracy, poprzez rozbudowaną i dobrze funkcjonującą infrastrukturę społeczną i techniczną.”

W dokumencie przedstawiono następujące cele strategiczne:

- Cel strategiczny 1: Tworzenie warunków rozwoju Gminy Pyrzyce;
- Cel strategiczny 2: Rozwój mieszkalnictwa oraz poprawa infrastruktury społeczne;
- Cel strategiczny 3: Rozwój mobilności i dostępności komunikacyjnej;
- Cel strategiczny 4: Poprawa jakości infrastruktury technicznej i wzrost wykorzystania energii przyjaznej środowisku;
- Cel strategiczny 5: Poprawa jakości edukacji, wsparcie dla rodzin w kształceniu dzieci;
- Cel strategiczny 6: Rozwój kultury i sportu;
- Cel strategiczny 7: Poprawa stanu bezpieczeństwa mieszkańców gminy;
- Cel strategiczny 8: Ochrona środowiska, obszary wiejskie;
- Cel strategiczny 9: Promocja gminy.

Cele operacyjne, które są spójne z tematyką rewitalizacji:

- Rewitalizacja zabytków, terenu przy murach (remont i odbudowa obwarowań miejskich, utworzenie uliczek przymurnych, udostępnienie baszt, bram dla celów turystycznych);
- Poprawa standardu budynków komunalnych i wspólnot;
- Remonty budynków i lokali stanowiących własność gminy w tym termomodernizacje;

- Powiększanie zasobów komunalnych i socjalnych poprzez adaptację budynków pozyskanych od Agencji Nieruchomości Rolnych i innych podmiotów;
- Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej;
- Budowa, przebudowa, remont sieci dróg gminnych wraz z infrastrukturą przy drogach - parkingi, chodniki, oświetlenie, zatoki i wiaty przystankowe;
- Rozwój oferty kulturalnej i sportowej na terenie gminy Pyrzyce;
- Rewitalizacja parków na terenie miasta i gminy Pyrzyce.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Pyrzyce na lata 2016-2020

Misja samorządu, sformułowana w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Pyrzyce na lata 2016-2020 brzmi następująco: Gmina Pyrzyce zaspokaja potrzeby mieszkańców, dąży do ich integracji, stwarza możliwości rozwoju i skutecznie przeciwdziała problemom społecznym.

Strategia wyznacza 5 celów strategicznych:

1. Przeciwdziałanie ubóstwu, bezrobociu i bezdomności oraz zapobieganie ich skutkom;
2. Wspieranie rodzin oraz wspomaganie rozwoju dzieci i młodzieży;
3. Utrzymanie osób starszych i niepełnosprawnych w środowisku zamieszkania oraz umożliwienie im udziału w życiu społecznym;
4. Podniesienie poziomu bezpieczeństwa w gminie;
5. Rozwój kapitału społecznego i ludzkiego.

Program Rozwoju Lokalnego dla Gminy Pyrzyce na lata 2011-2020

Program ma charakter poznawczy i służy możliwie szerokiemu i kompleksowemu rozpoznaniu obecnego stanu rozwoju, wyodrębnieniu uwarunkowań sprzyjających rozwojowi (czyli szans), bądź ten rozwój ograniczających (czyli zagrożeń), określeniu mocnych i słabych stron gminy w rywalizacji z innymi obszarami.

Wśród zadań przewidzianych do realizacji część z nich jest spójna tematycznie z rewitalizacją:

- Tworzenie nowych miejsc pracy,
- Budowa lokali socjalnych,
- Budowa nowych oraz remont istniejących świetlic wiejskich,
- Budowa podjazdów dla niepełnosprawnych (m.in. szkoły, poczta),
- Modernizacja ulic i dróg gminnych, osiedlowych,
- Rewitalizacja dziedzictwa kulturowego,
- Modernizacja bazy sportowej,

- Modernizacja bazy edukacyjnej.

Zmiana Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta i Gminy Pyrzyce

Głównymi problemami mającymi wpływ zarówno na gospodarkę gminy jak i regionu są problemy związane z ochroną środowiska i problemy społeczne.

Zadania ponadlokalne dotyczące ochrony środowiska przyrodniczego i kulturowego wynikają z konieczności ochrony dóbr o znaczeniu nadrzędnych oraz z systemu powiązań gminy z systemem regionalnym. Sprowadzają się one do:

- uporządkowania gospodarki wodno-ściekowej (realizacja oczyszczalni na terenie gminy i poza gminą);
- ustanowienia przepisów szczególnych, mających na celu ochronę środowiska przyrodniczego i realizacja zadań wynikających z tych przepisów (sporządzenie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego dla proponowanych obszarów chronionych: Obszaru Chronionego Krajobrazu i Zespołów Przyrodniczo-Krajobrazowych);
- podjęcia działań mających na celu rewaloryzację dóbr kultury materialnej.

W sferze społeczno-gospodarczej za zadania wykraczające poza możliwości gminy uważa się:

- podjęcia działań mających na celu przystosowanie struktury zawodowej i kwalifikacji mieszkańców wsi do przyszłych potrzeb;
- tworzenia nowych miejsc pracy;
- realizację programu związanego z poprawą systemu obsługi mieszkańców powiatu w zakresie ochrony zdrowia, opieki społecznej, edukacji, kultury i sportu;
- poprawę stanu dróg o randze ponadgminnej i systemu obsługi komunikacyjnej;
- realizację tras rowerowych o znaczeniu ponadlokalnym;
- regulację stosunków wodnych.

SPIS TABEL I RYSUNKÓW

Spis tabel

Tabela 1: Wykaz wskaźników użytych do opracowania diagnozy wyznaczenia obszaru zdegradowanego [źródło: opracowanie własne na podstawie otrzymanych danych]	9
Tabela 2: Podział ludności wg ekonomicznych grup wieku na terenie Gminy Pyrzyce, powiatu pyrzyckiego i województwa zachodniopomorskiego [źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS]	15
Tabela 3: Podział ludności wg ekonomicznych grup wieku na terenie Gminy Pyrzyce, powiatu pyrzyckiego i województwa zachodniopomorskiego [źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS]	16

Tabela 4: Odsetek osób w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie mieszkańców na terenie województwa zachodniopomorskiego, powiatu pyrzyckiego oraz Gminy Pyrzyce [źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS]	16
Tabela 5: Liczba mieszkańców poszczególnych sołectw i Miasta Pyrzyce w latach 2013-2015 [źródło: Urząd Miejski w Pyrzycach]	17
Tabela 6: Liczba mieszkańców poszczególnych sołectw Gminy Pyrzyce z uwzględnieniem grup wiekowych (opracowanie własne na podstawie danych uzyskanych z Urzędu Miejskiego w Pyrzycach)	18
Tabela 7: Wskaźnik obciążenia demograficznego w poszczególnych sołectwach na terenie Gminy Pyrzyce [opracowanie własne na podstawie danych udostępnionych przez Urząd Miejski w Pyrzycach]	20
Tabela 8: Wskaźnik liczby osób w wieku przedprodukcyjnym na 100 mieszkańców w poszczególnych sołectwach Gminy Pyrzyce [opracowanie własne na podstawie danych udostępnionych przez Urząd Miejski w Pyrzycach].....	21
Tabela 9: Liczba rodzin objętych pomocą społeczną na terenie Gminy Pyrzyce z uwzględnieniem powodów jej przyznania (źródło: Ośrodek Pomocy Społecznej w Pyrzycach)	25
Tabela 10: Liczba rodzin objętych pomocą społeczną w poszczególnych sołectwach Gminy Pyrzyce z uwzględnieniem powodów jej przyznania w 2015 roku [źródło: Ośrodek Pomocy Społecznej w Pyrzycach].....	26
Tabela 11: Liczba rodzin objętych pomocą społeczną na terenie Gminy Pyrzyce w 2015 roku z uwzględnieniem formy pomocy [źródło: Ośrodek Pomocy Społecznej w Pyrzycach]	34
Tabela 12: Bezrobocie rejestrowane na terenie województwa zachodniopomorskiego, powiatu pyrzyckiego oraz Gminy Pyrzyce w latach 2013-2015 [źródło: Bank Danych Lokalnych, GUS oraz Urząd Miejski w Pyrzycach].....	37
Tabela 13: Charakterystyka bezrobocia rejestrowanego na terenie Gminy Pyrzyce w latach 2013-2015 [źródło: Urząd Miejski w Pyrzycach].....	37
Tabela 14: Charakterystyka bezrobocia rejestrowanego w sołectwach Gminy Pyrzyce w 2015 roku [źródło: Urząd Miejski w Pyrzycach].....	38
Tabela 15: Liczba lokali socjalnych wraz z liczbą najemców na terenie Gminy Pyrzyce w latach 2013-2015 [źródło: Urząd Miejski w Pyrzycach]	42
Tabela 16: Ogólna liczba interwencji Straży Miejskiej oraz liczba sporządzonych niebieskich kart na terenie Gminy Pyrzyce w latach 2013-2015 [źródło: Urząd Miejski w Pyrzycach]	44
Tabela 17: Liczba interwencji Straży Miejskiej oraz liczba sporządzonych niebieskich kart na terenie poszczególnych sołectw Gminy Pyrzyce w latach 2013-2015 [źródło: Urząd Miejski w Pyrzycach].....	44
Tabela 18: Wyniki sprawdzianu szóstoklasisty w szkołach zlokalizowanych na terenie Gminy Pyrzyce w porównaniu ze średnim wynikiem w powiecie i województwie [źródło: OKE Poznań].....	48
Tabela 19: Średni wynik ze sprawdzianu szóstoklasisty w poszczególnych sołectwach na terenie Gminy Pyrzyce [źródło: OKE Poznań]	49
Tabela 20: Ludność na 1 placówkę biblioteczną [źródło: Bank Danych Lokalnych, GUS].....	54
Tabela 21: Czytelnicy bibliotek publicznych na 1000 osób [źródło: Bank Danych Lokalnych, GUS]	55
Tabela 22: Księgozbiór bibliotek na 1000 osób [źródło: Bank Danych Lokalnych, GUS].....	55
Tabela 23: Wypożyczenia księgozbioru na 1 czytelnika w woluminach [źródło: Bank Danych Lokalnych, GUS]	55

Tabela 24: Frekwencja wyborcza na terenie województwa, powiatu oraz Gminy Pyrzyce w roku 2010, 2014 i 2020 [źródło: PKW]	56
Tabela 25: Frekwencja wyborcza mieszkańców Gminy Pyrzyce w wyborach parlamentarnych w 2015 roku z podziałem na obwody wyborcze [źródło: Urząd Miejski w Pyrzycach]	56
Tabela 26: Wartość wskaźników charakteryzujących sferę społeczną na terenie Gminy Pyrzyce z podziałem na sołectwa [opracowanie własne na podstawie przeprowadzonej diagnozy].....	58
Tabela 27: Wartość wskaźników syntetycznych charakteryzujących sferę społeczną na terenie Gminy Pyrzyce z podziałem na sołectwa [opracowanie własne na podstawie przeprowadzonej diagnozy].....	59
Tabela 28: Liczba podmiotów gospodarczych wpisanych do rejestru REGON [źródło: Bank Danych Lokalnych, GUS]	62
Tabela 29: Liczba podmiotów gospodarczych na terenie Gminy Pyrzyce w latach 2013-2015 [źródło: Bank Danych Lokalnych, GUS].....	62
Tabela 30: Liczba podmiotów gospodarczych wpisanych do rejestru REGON na terenie sołectw wchodzących w skład Gminy Pyrzyce [źródło: Bank Danych Lokalnych, GUS].....	63
Tabela 31: Liczba podmiotów gospodarczych przypadających na 100 mieszkańców poszczególnych sołectw wchodzących w skład Gminy Pyrzyce [opracowanie własne].....	64
Tabela 32: Masa zinwentaryzowanych wyrobów azbestowych na terenie województwa zachodniopomorskiego, powiatu pyrzyckiego oraz Gminy Pyrzyce [źródło: www.bazaazbestowa.gov.pl]	66
Tabela 33: Redukcja masy wyrobów azbestowych na terenie poszczególnych sołectw wchodzących w skład Gminy Pyrzyce w 2015 roku względem roku 2013 [źródła: Urząd Miejski w Pyrzycach]	66
Tabela 34: Długość czynnej sieci wodociągowej na terenie województwa zachodniopomorskiego, powiatu pyrzyckiego oraz Gminy Pyrzyce w latach 2013-2015 [źródło: Bank Danych Lokalnych, GUS].....	69
Tabela 35: Liczba przyłączy na terenie województwa zachodniopomorskiego, powiatu pyrzyckiego oraz Gminy Pyrzyce w latach 2013-2015 [źródło: Bank Danych Lokalnych, GUS]	69
Tabela 36: Ilość wody dostarczonej gospodarstwom domowym na terenie województwa zachodniopomorskiego, powiatu pyrzyckiego oraz Gminy Pyrzyce w latach 2013-2015 [źródło: Bank Danych Lokalnych, GUS].....	70
Tabela 37: Liczba budynków przyłączonych do sieci wodociągowej na terenie Gminy Pyrzyce w latach 2013-2015 z podziałem na sołectwa [źródło: Urząd Miejski w Pyrzycach].	70
Tabela 38: Długość czynnej sieci kanalizacyjnej na terenie województwa zachodniopomorskiego, powiatu pyrzyckiego oraz Gminy Pyrzyce w latach 2013-2015 [źródło: Bank Danych Lokalnych, GUS].....	71
Tabela 39: Liczba przyłączy na terenie województwa zachodniopomorskiego, powiatu pyrzyckiego oraz Gminy Pyrzyce w latach 2013-2015 [źródło: Bank Danych Lokalnych, GUS]	71
Tabela 40: Ludność korzystająca z kanalizacji na terenie województwa zachodniopomorskiego, powiatu pyrzyckiego oraz Gminy Pyrzyce w latach 2013-2015 [źródło: Bank Danych Lokalnych, GUS].....	71
Tabela 41: Liczba budynków przyłączonych do sieci kanalizacyjnej na terenie Gminy Pyrzyce w latach 2013-2015 z podziałem na sołectwa [źródło: Urząd Miejski w Pyrzycach]	72
Tabela 42: Wskaźniki charakteryzujące system wodno-kanalizacyjny w Gminie Pyrzyce z podziałem na sołectwa [opracowanie własne]	73

Tabela 43: Ocena przystosowania budynków użyteczności publicznej do potrzeb osób niepełnosprawnych na terenie Gminy Pyrzyce [źródło: Urząd Miejski w Pyrzycach].....	78
Tabela 44: Zestawienie wskaźników charakteryzujących pozostałe zjawiska kryzysowe na terenie Gminy Pyrzyce [opracowanie własne]	85
Tabela 45: Graficzne zestawienie wartości wskaźników delimitacyjnych na terenie jednostek analitycznych Gminy Pyrzyce [opracowanie własne]	93
Tabela 46: Charakterystyka obszaru rewitalizacji [opracowanie własne]	101
Tabela 47: Obszar rewitalizacji Gminy Pyrzyce – wskaźniki [opracowanie własne]	103
Tabela 48: Kompleksowość głównych projektów rewitalizacyjnych z celami rewitalizacji Gminy Pyrzyce [opracowanie własne]	110
Tabela 49: Działania rewitalizacyjne przewidziane do realizacji w ramach projektu: MODERNIZACJA BUDYNKÓW NA TERENIE OBSZARU REWITALIZACJI – lista I [opracowanie własne]	113
Tabela 50: Działania rewitalizacyjne przewidziane do realizacji w ramach projektu: MODERNIZACJA BUDYNKÓW NA TERENIE OBSZARU REWITALIZACJI – lista II [opracowanie własne]	121
Tabela 51: Działania rewitalizacyjne przewidziane do realizacji w ramach projektu: MODERNIZACJA BUDYNKÓW NA TERENIE OBSZARU REWITALIZACJI – lista II [opracowanie własne]	124
Tabela 52: Działania rewitalizacyjne przewidziane do realizacji w ramach projektu: ROZWÓJ PRZEDSIĘBIORCZOŚCI NA OBSZARZE REWITALIZACJI – lista II [opracowanie własne]	126
Tabela 53: Działania rewitalizacyjne przewidziane do realizacji w ramach projektu: ZRÓWNOWAŻONY TRANSPORT NA OBSZARZE REWITALIZACJI– lista II [opracowanie własne]	128
Tabela 54: Działania rewitalizacyjne przewidziane do realizacji w ramach projektu: POPRAWA BEZPIECZEŃSTWA NA OBSZARZE REWITALIZACJI– lista II [opracowanie własne]	132
Tabela 55: Działania rewitalizacyjne przewidziane do realizacji w ramach projektu: INTEGRACJA SPOŁECZNA MIESZKAŃCÓW NA OBSZARACH REWITALIZACJI - lista I [opracowanie własne]	134
Tabela 56: Działania rewitalizacyjne przewidziane do realizacji w ramach projektu: INTEGRACJA SPOŁECZNA MIESZKAŃCÓW NA OBSZARACH REWITALIZACJI - lista II [opracowanie własne]	134
Tabela 57: Działania rewitalizacyjne przewidziane do realizacji w ramach projektu: POPRAWA JAKOŚCI I DOSTĘPNOŚCI PRZESTRZENI PUBLICZNEJ NA OBSZARACH REWITALIZACJI - lista II [opracowanie własne]	137
Tabela 58: Działania rewitalizacyjne przewidziane do realizacji w ramach projektu: POPRAWA BAZY SPORTOWO-REKREACYJNEJ OBSZARU REWITALIZACJI - lista II [opracowanie własne]	139
Tabela 59: Komplementarność przestrzenna [źródło: opracowanie własne]	148
Tabela 60: Działania zaplanowane do realizacji w ramach poprzedniego Programu Rewitalizacji [źródło: Lokalny Program Rewitalizacji dla Miasta Pyrzyce na lata 2017-2013]	151
Tabela 61: Wzór karty monitoringu projektu LPR (źródło: opracowanie Grupa CDE Sp. z o.o.)	154
Tabela 62: Wskaźniki monitorowania osiągnięcia celów założonych w ramach Aktualizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Pyrzyce [opracowanie własne]	155

Spis rysunków

Rysunek 1: Podział Gminy Pyrzyce na sołectwa z zastosowaną siatką heksagonalną [źródło: opracowanie własne]	10
Rysunek 2. Położenie Gminy Pyrzyce na tle powiatu pyrzyckiego (źródło: www.zcpwz.pl)...	14
Rysunek 3: Lokalizacja lokali socjalnych na terenie Gminy Pyrzyce [opracowanie własne] ..	43
Rysunek 4: Lokalizacja organizacji pozarządowych na terenie Gminy Pyrzyce [źródło: https://www.pyrzyce.um.gov.pl/strona/menu/147_mapy_organizacji_pozarzadowych]	52
Rysunek 5: Obszary o nasilonych zjawiskach w sferze społecznej na terenie Gminy Pyrzyce [opracowanie własne]	61
Rysunek 6: Obszary Gminy Pyrzyce, na których zdiagnozowano zjawiska kryzysowe w sferze pozaspółecznej [opracowanie własne]	86
Rysunek 7: Ocena patologii społecznych na terenie Gminy Pyrzyce (źródło: przeprowadzona ankietyzacja)	89
Rysunek 8: Ocena stanu technicznego zasobów mieszkaniowych Gminy (źródło: przeprowadzona ankietyzacja)	89
Rysunek 9: Ocena funkcjonowania opieki przedszkolnej i żłobkowej na terenie Gminy (źródło: przeprowadzona ankietyzacja)	90
Rysunek 10: Ocena funkcjonowania oferty edukacyjnej szkół podstawowych i ponadpodstawowych (źródło: przeprowadzona ankietyzacja).....	90
Rysunek 11: Ocena stanu dróg i oświetlenia ulicznego na terenie Gminy Pyrzyce (źródło: przeprowadzona ankietyzacja)	91
Rysunek 12: Ocena estetyki i funkcjonalności przestrzeni publicznych (źródło: przeprowadzona ankietyzacja)	91
Rysunek 13: Ocena wykorzystania potencjału turystycznego Gminy (źródło: przeprowadzona ankietyzacja)	92
Rysunek 14: Obszar zdegradowany Gminy Pyrzyce [opracowanie własne]	95
Rysunek 15: Obszar rewitalizacji Gminy Pyrzyce [opracowanie własne]	102
Rysunek 16: Komplementarność międzyokresowa [źródło: opracowanie własne]	151